

Asemakaavan selostus

Luonnos 15.1.2026

15.1.2026 päivättyyn Oulun kaupungin Pateniemen kaupunginosan puisto- ja katualueita, kortte-
lia 18 sekä Rajakylän kaupunginosan puisto- ja katualueita koskevaan asemakaavaan.

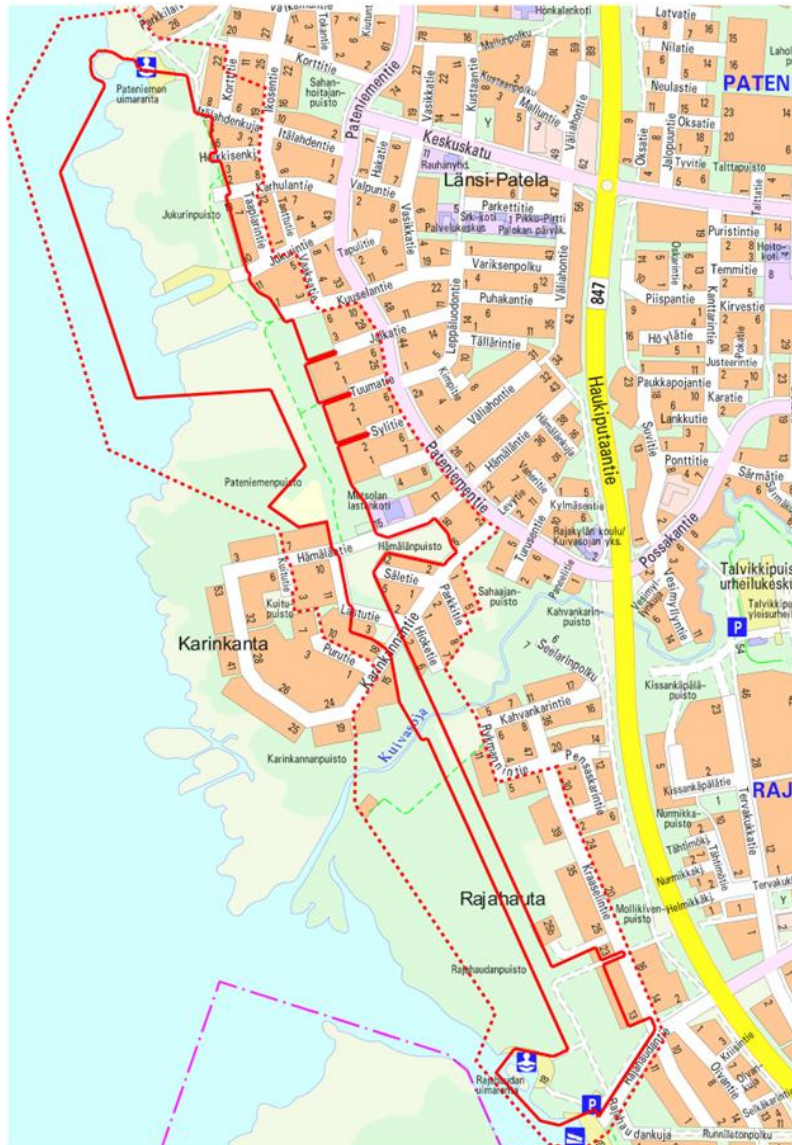
Pohjoinen rantareitti Rajakylä – Pateniemenranta välille.

PATENIEMEN RANTAREITTI

Kaavatunnus 564-2461

Diaarinumero OUKA/1423/2020

Selostus päivitetty x.x.2025

Kuva 1. Pateniemen rantareitin aluerajaus.

Sisältö

1.	Perus ja tunnistetiedot.....	4
1.1	Tunnistetiedot	4
1.2	Kaava-alueen sijainti	4
1.3	Luettelo selostuksen liiteasiakirjoista	5
1.4	Luettelo muista kaavaa koskevista asiakirjoista, taustaselvityksistä ja lähdemateriaalista	5
2.	Tiivistelmä.....	6
2.1	Asemakaavan sisältö.....	6
2.2	Kaavaprosessin vaiheet.....	6
2.3	Asemakaavan toteutus	6
3.	Lähtökohdat	7
3.1	Selvitys suunnittelun alueen oloista.....	7
3.1.1	Alueen yleiskuvaus.....	7
3.1.2	Luonnonympäristö.....	10
3.1.3	Rakennettu ympäristö	12
3.1.4	Liikenne	13
3.1.5	Maanomistus.....	14
3.1.6	Kulttuuriympäristö	14
3.2	Kaava-alueita koskevat suunnitelmat ja päätökset	14
3.2.1	Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet	14
3.2.2	Yleiskaava	15
3.2.3	VILMO -suunnitelma.....	16
3.2.4	VISU -suunnitelma	17
3.2.5	Voimassa olevat asemakaavat	18
3.2.6	Rakennusjärjestys.....	19
3.2.7	Tonttijako ja kiinteistörekisteri.....	19
3.2.8	Pohjakartta.....	19
3.2.9	Maankäyttösopimukset	19
3.2.10	Muut aluetta koskevat päätökset, suunnitelmat ja ohjelmat, jotka ovat tulleet voimaan tai ovat suunnitteilla	19
3.3	Kaava-alueita koskevat selvitykset	23
3.3.1	Maisemaselvitys	23
3.3.2	Luontoselvitykset.....	26
3.3.3	Liikenneselvitys ja -suunnitelma	31
3.3.4	Hulevesiselvitys	32
3.3.5	Sulfaattimaatutkimus- ja rakennettavuusselostus.....	33
4.	Asemakaavan suunnittelun vaiheet.....	34
4.1	Asemakaavan suunnittelun tarve	34
4.2	Suunnittelun käynnistäminen ja sitä koskevat päätökset	34
4.3	Osallistuminen ja yhteistyö.....	34
4.3.1	Osalliset.....	34
4.3.2	Vireilletulo, osallistuminen ja vuorovaikutusmenettelyt	35
4.3.3	Viranomaisyhteistyö.....	35
4.4	Asemakaavan tavoitteet.....	36
4.4.1	Lähtökohta-aineiston antamat / kaupungin asettamat tavoitteet	36
4.4.2	Yleissuunnitelman merkitys ja sitovuus	36
4.4.3	Oulun kaupunkistrategian tavoitteet	36
4.4.4	Prosessin aikana syntyneet tavoitteet / tavoitteiden tarkentuminen	36
4.5	Asemakaavaratkaisu ja vaikutukset	37
4.5.1	Asemakaavaratkaisu ja perusteet	37
4.5.2	Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saatu palaute	37
4.5.3	Asemakaavaluonnoksesta saatu palaute.....	38
4.5.4	Esitetyt muistutukset ja niiden huomioon ottaminen.....	38
4.5.5	Suunnitelmiin nähtävilläolon jälkeen tehdyt muutokset	38
4.5.6	Suunnitteluvaiheiden käsittelyt ja päätökset.....	38

5.	Asemakaavan kuvaus	39
5.1	Kaavan rakenne.....	39
5.2	Ympäristön laatua koskevien tavoitteiden toteutuminen.....	40
5.3	Kaavan vaikutukset.....	40
5.3.1	Vaikutukset rakennettuun ympäristöön ja maisemaan.....	40
5.3.2	Vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön	41
5.3.3	Vaikutukset liikenteeseen	41
5.3.4	Vaikutukset kunnossapitoon	42
5.3.5	Vaikutukset terveyteen ja turvallisuuteen	42
5.3.6	Lapsivaikutusten arviointi	42
5.3.7	Vaikutukset ilmastonmuutokseen sopeutumiseen	43
5.3.8	Vaikutukset hulevesien hallintaan	43
5.4	Ympäristön häiriötekijät	44
5.5	Kaavamerkinnot ja määräykset.....	44
5.6	Nimistö	44
6.	Asemakaavan toteutus	45
6.1	Toteutusta ohjaavat ja havainnollistavat suunnitelmat.....	45
6.2	Toteuttaminen ja ajoitus	45
6.3	Toteutuksen seuranta.....	45

1. Perus ja tunnistetiedot

1.1 Tunnistetiedot

Asemakaavan muutos koskee Oulun kaupungin Pateniemen kaupunginosan korttelin 18 kiinteistöjä 8 ja 9, venevalkama-, puisto- ja lähivirkistys-, vesi-, voimansiirto-, urheilu- ja virkistyspalvelujen, autopaikkojen kortteli- ja katualueita sekä Rajakylän kaupunginosan puisto-, voimansiirto-, kaavoittamatonta vesialuetta sekä katualuetta.

Asemakaavan muutoksella muodostuu Oulun kaupungin Pateniemen kaupunginosan korttelin 18 tontti 12, lähivirkistys-, vesi- ja katualuetta sekä Rajakylän kaupunginosan lähivirkistys- ja katualuetta. Tonttijako hyväksytään asemakaavan yhteydessä.

Kaavan nimi:	Pohjoinen rantareitti
Kaavatunnus:	564-2461
Kaavan laatijat:	Katri Durchman / Päivi Markuksela Oulun kaupunki Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut, kaavoitus Solistinkatu 2, PL 32, 90015 Oulun kaupunki sähköposti: etunimi.sukunimi@ouka.fi

Kaavan vireilletulosta

ilmoitettu:	Kaavan vireilletulosta on ilmoitettu osallisille kirjeellä 13.12.2024 Kaavan vireilletulosta on ilmoitettu lehti-ilmoituksella 3.1.2025
--------------------	--

Hyväksyminen:	Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt asemakaavan muutoksen __.__.202X Asemakaava on tullut voimaan __.__.202X
----------------------	---

1.2 Kaava-alueen sijainti

Asemakaava-alue sijaitsee Pateniemen ja Rajakylän kaupunginosissa noin 7–8 km etäisyydellä Oulun keskustasta pohjoisluoteeseen. Suunnittelualuetta rajaa pohjoisessa Pateniemenrannan asuinalue, itäpuolella Länsi-Patelan ja Rajahaudan asuinalueet, etelässä Rajahaudantie ja lännessä merenranta. Suunnittelualue sivuaa myös Karinkannan pientalovaltaisia asuinalueita. Asemakaavan muutosalueen koko on yhteensä noin 38 ha.

1.3 Luettelo selostuksen liiteasiakirjoista

Liite 1. Asemakaavan seurantalomake (ehdotusvaiheessa)

Liite 2. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma, 2.12.2024_päivitetty 15.1.2026. OAS nähtävillä 3.1. - 3.2.2025 (Yhdltk 10.12.2024 § 560).

Liite 3. Asemakaavakartta merkintöjen selityksineen, luonnos 15.1.2026

Liite 4. Vuorovaikutusraportti 15.1.2026

Liite 5. Yleissuunnitelmakartat 19.4.2025

1.4 Luettelo muista kaavaa koskevista asiakirjoista, taustaselvityksistä ja lähdemateriaalista

- Pohjoisen rantareitin yleissuunnitelma, Plaana Oy, 15.4.2019
- Uuden Oulun yleiskaava (kv 18.4.2016 § 25)
- Kaupunkistrategia Oulu 2030 (kv 31.1.2022 § 3)
- Oulun viheralueverkosto ja luonnon monimuotoisuus, VILMO -suunnitelma, kh. 28.10.2014
- Viherrakennuselvitys ja -yleissuunnitelma (VISU), 2024-2025
- Yleissuunnitelma, Pohjoinen rantareitti välillä Oulun keskusta – Virpiniemi. 15.4.2019
- Oulun seudun pyöräilyn pääreititsuunnitelma 2030. (2017)
- Pohjoinen rantareitti välillä Oulun keskusta – Virpiniemi. Yleissuunnitelma. (2019)
- Teknisiä selvityksiä sekä hulevesien perusselvitys, Plaana Oy, 17.12.2020, täydennetty 26.3.2021
- Oulun maastoliikuntareitistö 2030 -suunnitelmaluonnos (27.10.2020)

Asemakaavan laatimisen yhteydessä tehdyt selvitykset ja suunnitelmat:

- Luontoselvitys, Ramboll Finland Oy, 6.11.2020
- Luontoselvitys, Ramboll Finland Oy, 29.1.2025
- Viitasammakkoselvitys, Ramboll Finland Oy, 24.6.2021, Päivitys vielä tulossa.
- Maisemaselvitys, Oulun kaupunki, yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut, kaavoitus, 26.9.2024
- Hulevesiselvitys ja hallintasuunnitelma, Sitowise Oy, 25.3.2025
- Sulfaattimaatutkimus- ja rakennettavuusselostus, Ramboll, 29.4.2025
- Yleissuunnitelman päivitys, A-Insinöörit, 17.4.2025
- Liikenneselvitys, A-Insinöörit, 3.12.2025

2. Tiivistelmä

2.1 Asemakaavan sisältö

Asemakaavan muutos koskee Pateniemen ja Rajakylän kaupunginosien välille suunniteltavaa jalankulun ja pyöräilyn väylää Rajahaudantieltä Pateniemen uimarannalle. Reitin pituus on noin 2,3 km. Reitti on osa Uuden Oulun yleiskaavan mukaista pohjoista rantareittiä, joka lähtee Oulun keskustasta ja päättyy Virpiniemeen. Pohjoisen rantareitin yleissuunnitelma on hyväksytty yhdistykuntalautakunnan 20.8.2019 § 451 päätöksellä.

Asemakaavan tarkoituksena on muuttaa asemakaavaa yleissuunnitelman mukaisesti. Uudesta jalankulun ja pyöräilyn yhteydestä tavoitellaan selkeää, nopeaa, turvallista, korkealuokkaista, viihtyisää, maisemallisesti kaunista, melutonta, liikkumiseen kannustavaa sekä miellyttävää vapaa-ajan ja työmatkojen jalankulun ja pyöräilyn väylää. Kaavamuutos on käynnistetty Oulun kaupungin aloitteesta.

Asemakaavan muutoksen yhteydessä käsitellään reittiä sivuavan erillispientalotontin muutos Lastutiellä. Muutos on tullut vireille yksityisen hakijan toimesta. Lisäksi muodostuu asemakaavaa vesialueelle.

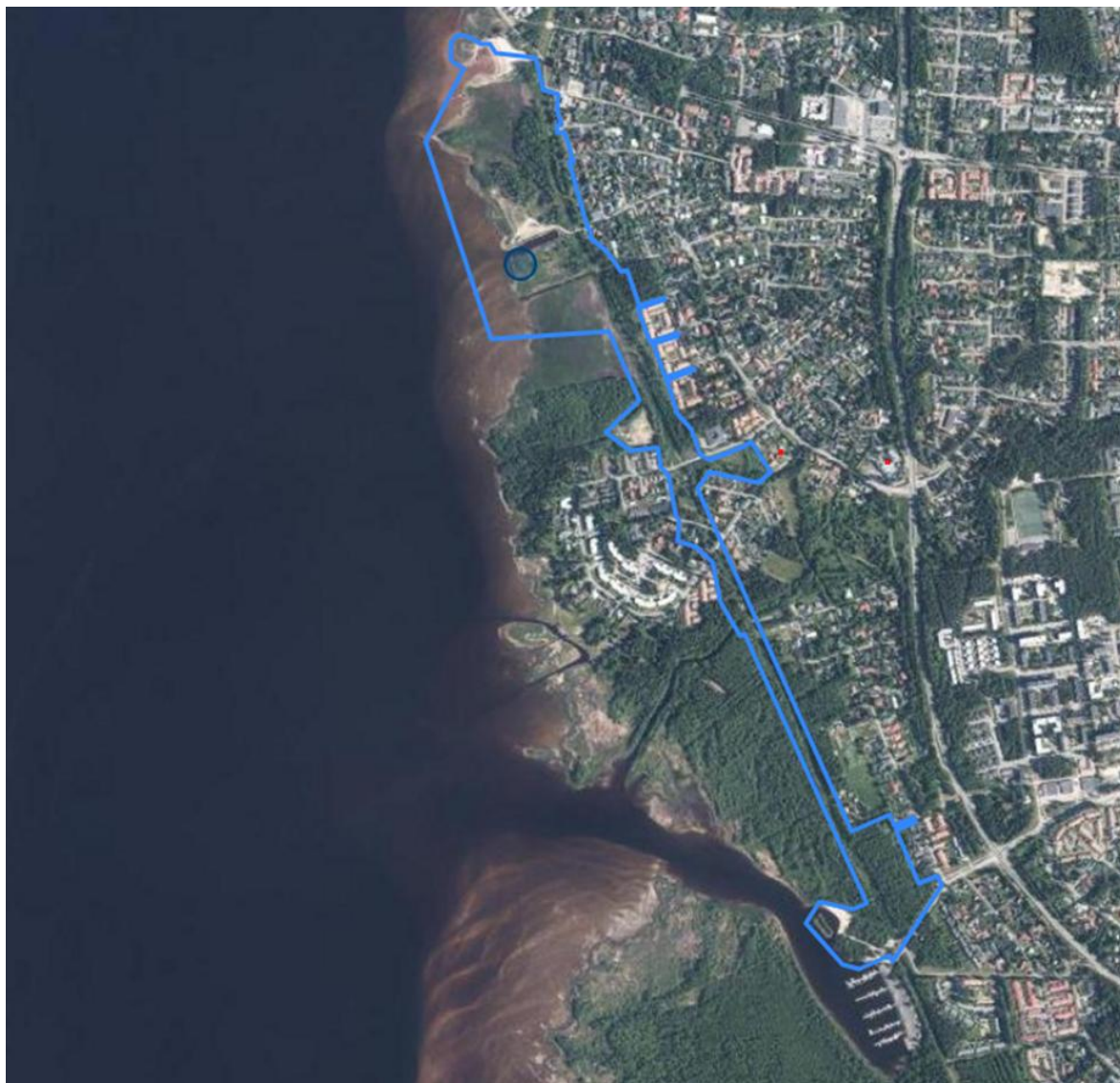
2.2 Kaavaprosessin vaiheet

Kaavoitustyö on käynnistetty Oulun kaupungin aloitteesta.

Osallistuminen ja vuorovaikutus on järjestetty selostuksen liitteenä olevan osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaisesti. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma oli nähtävillä 3.1.2025 – 3.2.2025 (Yhdltk 10.12.2024 § 560). Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta esitettiin 2 lausuntoa sekä 6 mielipidettä. Asemakaavan valmisteluaineisto on pidetty nähtävänä kaupungin virallisella ilmoitustaululla Oulu 10-palveluissa. Muutosluonnoksesta esitettiin xxx mielipidettä.

2.3 Asemakaavan toteutus

Kaavalla mahdollistettu rakentaminen voidaan toteuttaa kaavan tultua lainvoimaiseksi.

Kuva 2. Suunnittelualueen rajaus ja alueen lähiympäristöä vuoden 2023 ilmakuvasa.

3. Lähtökohdat

3.1 Selvitys suunnittelualueen oloista

3.1.1 Alueen yleiskuvaus

Asemakaavan muutosalue on ranta-alue, joka rajautuu pohjoisessa Pateniemenrannan asuin-alueeseen, idässä Länsi-Patelan ja Rajahaudan asuinalueisiin, etelässä Rajahaudantiehen ja lännessä merenrantaan. Alue sivuaa myös Karinkannan asuinalueita. Lähialueiden rakentaminen on pienimittakaavaista, I-II-kerroksista omakotitalo-, paritalo- ja rivitalorakentamista.

Suunnittelualueen pohjoisosassa sijaitsee Pateniemen uimaranta ja eteläosassa Rajahaudan uimaranta ja venesatama. Myös alueen pohjoisosassa, Länsi-Patelan asuinalueen länsipuolella, Jukurintien päätteenä, on ylläpitämätön venevalkama.

Suunnittelualueen halki pohjois-etelä-suunnassa kulkee listä Taskilaan rakennetun siirtoviemärin maastokäytävä. Siirtoviemärin rinnalla, lähes koko putken matkalla myötäilee sorapintainen huoltotie, jota käytetään epävirallisena ulkoilu- ja maastopyöräilyreittinä. Ranta-alueella kulkee virkistykseen ja ulkoiluun käytettäviä polkuja.

Suunnittelualueelle ei sijoitu suojelualueita, valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita eikä valtakunnallisesti tai maakunnallisesti merkittäviä rakennettuja kulttuuriympäristöjä. Pohjoisen rantareitin tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee varmistaa arkeologisen kulttuuriperinnön osalta tilanne sekä tarve maastonselvitykselle museoviraston vuoden 2019 lausunnon mukaisesti. (Yhdyskuntalautakunta 4.6.2019).

Kuva 3. Rajahaudan venesatama

Kuva 4. Näkymä Pateniemen uimarannalta

Kuva 5. Asutuksen rajaama niittyalue, kulkee nykyinen polkulinja.

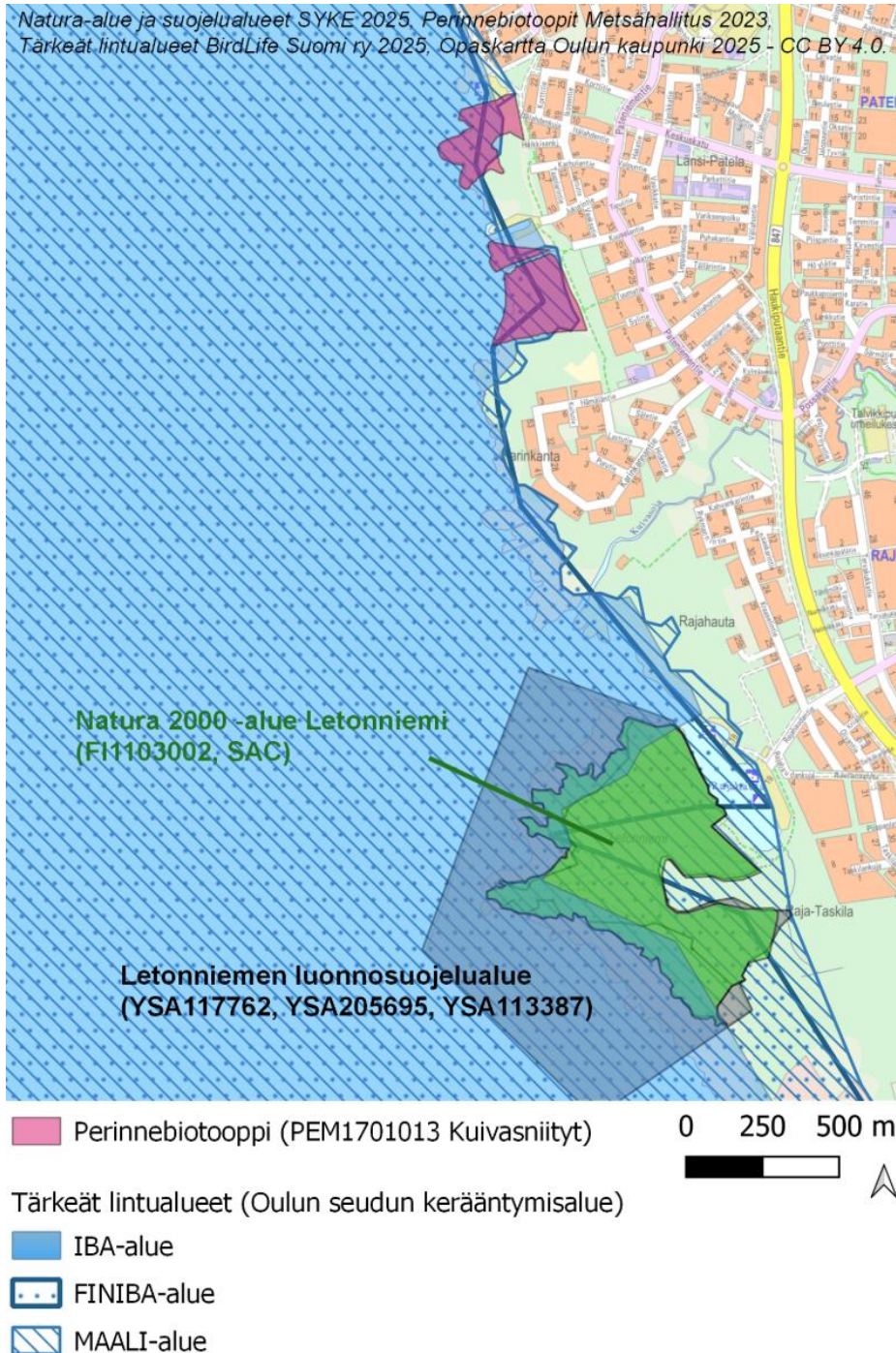

Kuva 6. Asutuksen rajaama niittyalueen osa, jossa kasvaa taimikkoa

Alueella on ollut historiassa asutusta ja selvitysalueen läheisyydessä on merkkejä historiallisista asuinpaikoista. Pateniemen uimarannan läheisyydessä on irtolöytöpaikka, nimellä Pateniemi, josta on löydetty aluksen kaaren osa. (Museovirasto, tarkistettu 08/2024). Pateniemen uimaranta kuuluu suunnittelualueeseen.

Suunnittelualueen eteläosan välittömässä läheisyydessä sijaitsee Natura 2000 -verkostoon kuuluva Letonniemi. Natura-alue ja sen edustaa on suojeltu kolmena luonnonsuojelualueena.

Suunnittelualueen edusta sekä osa sen ulointa rantavyöhykettä kuuluvat Oulun seudun kerääntymisalueen kansallisesti ja maakunnallisesti tärkeiden lintualueiden laajoihin rajauksiin (FINIBA- ja MAALI-alueet). Tärkeille kerääntymisalueille kerääntyä säännöllisesti paljon lintuja ruokailemaan, levähtämään ja sulkimaan. Suunnittelualueen pohjoisosassa sijaitsee lisäksi paikallisesti arvokas perinnebiotooppi Kuivasniityt, jonka rantaniityt ovat hoidon piirissä.

Kuva 7. Tärkeät lintualueet (Oulun seudun kerääntymisalue)

Suunnittelualueella olevassa maastokäytävässä ja sen ympärillä on sähkö-, vesi- ja jätevesilinjoja. Telejohdot sijaitsevat katujen alla Hämäläntiellä, Lastutiellä, Karinkannantiellä ja Rajahaudantiellä (DNA:n ja Soneran kaapeleita). Hulevesiverkostoa on rakennettu Karhulantien, Jukurintien,

Kuuselantien, Tuumatien, Sylitien ja Mollikivenpolun päätteeksi. Hämäläntien, Lastutien ja Karinkannantien varsilla on ojat. Hämäläntiellä kulkee kaukolämpöverkoston runkojohto.

3.1.2 Luonnonympäristö

Luonnonympäristön arvot

Suunnittelualue on Pohjois-Pohjanmaan maankohoamisrannikkoa. Alueen pohjoisosa sijoittuu enimmäkseen merenrantaniityn yläpuolella sijaitsevalle pensasvyöhykkeen ja lehtovyöhykkeen vaihtumisvyöhykkeelle. Karinkannan alueella rantareitti ylittää kangasharjanteen. Suunnittelualueen eteläosassa reitti ylittää Kuivasojan, jonka varrella on lehtometsää ja kuusivaltaista, tuoretta kangasmetsää.

Merenrantaniityt perinnebiotoopeina on luokiteltu äärimmäisen uhanalaisiksi (CR). Rantareitin länsipuoliset merenrantaniityt ovat kuitenkin melko ruovikoituneita ja pensoittuneita, josta syystä niiden edustavuus ja lajistollinen monipuolisuus ovat heikentyneitä. Merenrantaniityn kasvillisuus voidaan saada monipuolisemmaksi hoitotoimenpiteiden avulla, esim. pensaiden raivaus ja ruovikon niitto.

Maisemarakenne

Pohjoisen rantareitin alue on suurelta osin alavaa merenrannan aluetta. Karinkannan alueella on maastossa kangasharjanne ja Karinkannan asutus sijoittuu maaston korkeimmalle kohdalle. Alavimpia kohtia maisemassa ovat merenrantaniityt ja hiekkarannat. Maa viettää jonkin verran kohti Kuivasmeren aluetta. Lisäksi maisemarakenteessa erottuu Kuivasojan uoma.

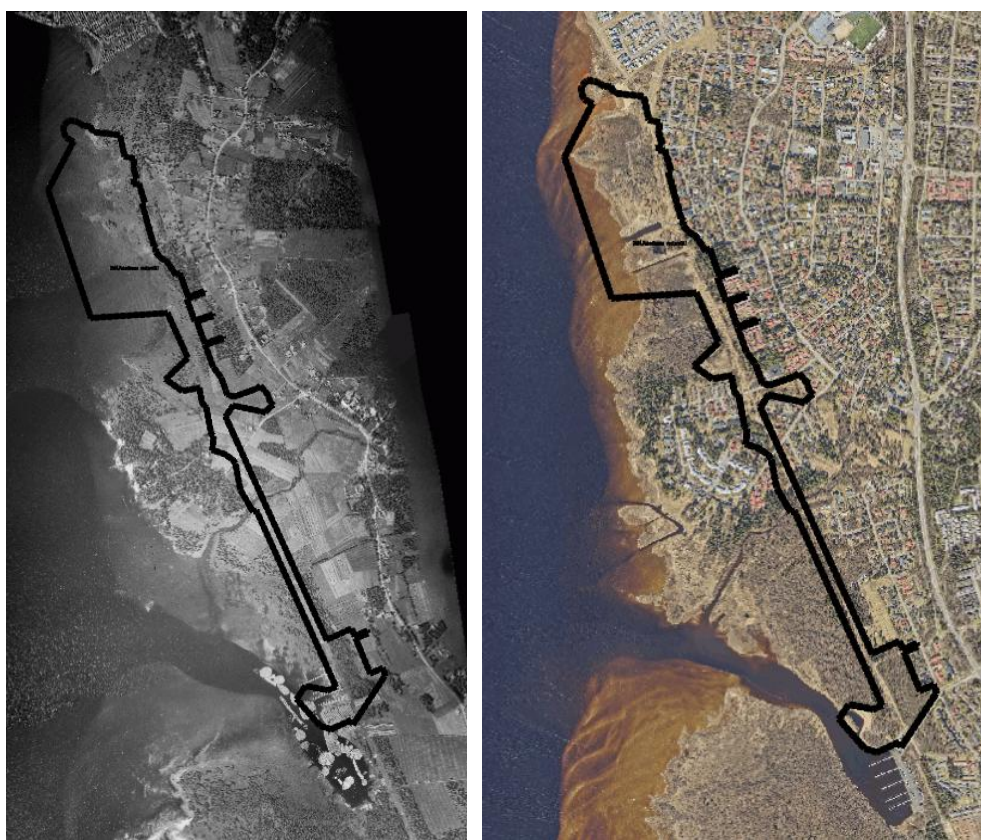
Kuva 8. Näkymä merenrantaniitylle

Kuva 9. Näkymä Kuivasojan laskiessa mereen

Kuva 10. Kuusi Kuivasojan sillan läheisyydessä Kuva 11. Näkymä merelle koivikon lomitse

Kuva 12. Ilmakuvaotteet 1939 ja 2025.

Ilmakuussa vuonna 1939 asutusta on ollut huomattavasti nykyistä vähemmän. Pateniemen tielinja on havaittavissa sekä tien molemmin puolin sijoittuva nauhamainen asutus. Karinkannan alueelle on sijoittunut laajoja peltoalueita, jotka jatkuvat Kuivasojan eteläpuolelle.

Maaperä on todennäköisesti ollut luontaisesti viljavaa, sillä tilat sijoittuvat vieri viereen. Rajatut pihapiirit muodostuvat useista erillisistä rakennuksista.

Rantaviiva on sijainnut huomattavasti nykyistä lähempänä asutusta ja maankohoaminen on selvästi havaittavissa verratessa vuosien 1939 ja 2025 ilmakuvia. Metsäalueita on satama-alueen itäpuolella, Karinkannan länsiosissa sekä pohjoisosissa. Nykyisellä polulla on havaittavissa avoimen

ja suljetun tilan vaihtelua, mikä tuo reitille elämyksellisyyttä ja estetiikkaa. Reitti sopii sekä kävelyyn että pyöräilyyn ja polulla on mahdollista kulkea ympäristöä ja maisemaa tarkkaillen. Polku palvelee jo nykyisellään virkistyskäyttöä mahdollistaen lähellä asuville ihmisille paikan ulkoilulle, luonnon tarkkailulle ja liikunnalle.

Luonnonolot

Pohjoisen rantareitin alue on maakohoamisrannikko. Tyypillisiä maisemakuvan piirteitä ovat rantametsät, merenrantaniityt sekä hiekkarannat. Asutusta on reitin itäpuolella sekä Karinkannan alueella. Reitin varrella on lähes koko matkalla merkittävää puustoa, mikä on tärkeää säilyttää reitin molemmin puolin. Reitti on näin suojaisempi ja kytkeytyneempi rannan alueen kasvillisuuteen ja luontaiseen rantaviivaan.

Selvitysalueen itä-länsisuuntaisesti virtaa Kuivasoja, joka muodostaa maisemassa merkittävän solmukohdan. Sillalta aukeaa näkymät Kuivasojalle, joka virtaa metsän keskellä. Kuivasojan varsi on suljettua maisematilaa, joka muodostuu lehtometsästä ja kuusivaltaisesta tuoreesta kangas- metsästä (Länsi-Patelan rantareitin luontoselvitys, 2020). Luontoselvityksen päivitys on parhailaan käynnissä.

Kuvat 13-15: Avoimen ja suljetun tilan vaihtelua reitin varrella.

3.1.3 Rakennettu ympäristö

Yhdyskuntarakenne

Kaavamuuotosalue sijoittuu Oulun kaupunkirakenteessa merenrantavyöhykkeelle Rajahaudan venesataman pohjoispuolelle. Tarkastelualue on ranta-alue, joka rajautuu pohjoisessa Pateniemenrannan asuinalueeseen, idässä Länsi-Patelan ja Rajahaudan asuinalueisiin, etelässä Rajahaudantiehen ja lännessä merenrantaan. Alue rajautuu olemassa oleviin puistoihin (Hämälänpuisto, Lastupuisto ja Rajahaudanpuisto) ja liittyy osaksi kaupungin virkistysalueverkkoa. Lähiympäristö on pääosin pientalovaltaista asuinalue, jonka lomassa sijaitsee venesatamia, uimaranta ja puistoalueita.

Kaavamuutos kytkeytyy Oulun seudun jalankulun ja pyöräilyn pääverkkoon. Pohjoinen rantareitti yhdistää osaltaan Oulun keskustan ja Virpiniemen suunnan, ja alueen kautta kulkeva reitti toimii sekä paikallisena lähivirkistysalueena että osana seudullista ulkoilureittiä. Muutoksella täydennetään yhdyskuntarakennetta parantamalla virkistysyhteyksiä ja vahvistamalla merenrannan saavutettavuutta.

Asuminen

Kaavamuutosalueen läheisyyteen sijoittuu pääosin asuinpientalojen- ja rivitalojen korttelialueita. Rakennuskanta on pääosin 1980-2000 lukujen välissä valmistunutta pientalo valtaista asumista, mutta on joukossa myös muutamia paritaloja, rivitaloja sekä Pateniemenpuiston koillispuolella pienkerros- ja luhtitaloasumista. Jukurinpuiston itäpuolella rakennuskanta koostuu 1950 – 2020 lukujen pientaloista uudistuen edelleen pohjoiseen mentäessä Veneenveistäjänrannan uuteen asuinalueeseen. Kaavamuutosalueen koillispuolelle, noin 600 metrin päähän, sijoittuu Pateniemen sahayhdyskunta, joka on valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö.

Palvelut

Selvitysalueen välittömään läheisyyteen sijoittuu useita virkistyspalveluita kuten Rajahaudan uimaranta- ja venesatama ja pohjoisosassa Pateniemen uimaranta. Länsi-Patelan alueella on Palokan päiväkotia, palvelukeskus sekä seurakuntakoti. Pateniemen puolella on Pateniemen yläkoulu ja kirjasto.

3.1.4 Liikenne

Kävely ja pyöräily

Nykytilassa pohjois-eteläsuuntainen pyöräilyn pääreitti Rajakylän ja Pateniemen välillä kulkee Haukiputaantien linjausta mukaillen erillisenä pyörätienä (yhdistetty pyörätie ja jalkakäytävä) ja osin sekaliikenneväylänä kokoojaluonteisilla tonttikaduilla. Kuivasojan pohjoispuolisella osuudella toinen pohjois-eteläsuuntainen jalankulun ja pyöräliikenteen yhteys alueella kulkee Pateniementien itäreunalla reunakivellä erotettuna yhdistettynä pyörätienä ja jalkakäytävänä.

Pateniemen rantareitin linjaus välillä Rajahaudantie-Itälahdenkuja noudattaa nykyistä Oulu-liisirtoviemäriin maastokäytävää, jossa reitti kulkee osin sorapintaisella siirtoviemäriin huoltotiellä ja osin alueelle muodostuneita pohjois-eteläsuuntaisia polkuja pitkin. Reitille on muodostunut myös sorapintaisia itä-länsisuuntaisia yhdyspolkuja alueen tonttikaduilta.

Joukkoliikenne

Pateniemen rantareittiä on mahdollista käyttää osana bussi-pyörä tai bussi-kävely-matkaketjuja. Haukiputaantiellä ja Pateniementiellä on useita pysäkkipareja alle 500 m kävelymatkan päässä rantareitistä. Haukiputaantietä pitkin kulkee säännöllistä joukkoliikennettä arkisin alle 15

minuutin ja viikonloppuisin alle 20 minuutin vuorovälillä. Pateniementiellä joukkoliikenteen vuoroväli on 30 minuuttia.

Moottoriajoneuvoliikenne

Pateniemen rantareitti on nykytilassa osin sorapintainen väylä, joka palvelee siirtoviemäriin huoltotienä. Moottoriajoneuvoliikenteen käytössä olevia osuuksia on maasto- ja karttatarkastelujen perusteella seuraavilla osuuksilla:

- Rykmanintie-Kuivasoja
- Kuivasoja-Karinkannantie
- Sylitie-Kuuselantie
- Karhulantie-Itälahdenkuja (asuinkiinteistöjen rajalla)

Rantareitille on mahdollista saapua autolla pysäköimällä Rajahaudan venesataman tai Pateniemen uimarannan pysäköintialueelle tai Jukurinrantaan. Jukurinranta on nykytilassa jäsentymätön sorakenttä, joka toimii epävirallisena pysäköintialueena mm. kalastajille ja jäälajien harrastajille. Karinkannassa suunnitellun linjauksen vieressä on nykytilassa epävirallinen huoltoliikenteen väylä Hämäläntieltä pohjoisen suuntaan Karinkannan palstaviljelyalueelle. Rajahaudan alueella Rykmanintien kohdalla rantareitin linjaus risteää meren rannalla olevan yksityisessä omistuksessa olevan kiinteistön ajoyhteyden kanssa.

3.1.5 Maanomistus

Suunnittelualue on pääosin Oulun kaupungin omistuksessa. Pateniemenpuistossa ja Karinkannassa on jonkin verran yksityistä maanomistusta. Kaupunki omistaa asemakaavassa johtokäytävälle varatun kaistaleen.

3.1.6 Kulttuuriympäristö

Kaavahankkeen alkuvaiheessa Oulun Museo- ja tiedekeskus ilmoitti, ettei museolla ole tarpeen ottaa kantaa kulttuuristen tai arkeologisten kohteiden selvittelylle. Sittemmin on tullut tietoa, että Pateniemen uimarannan kohdalla on yksi arkeologinen merkintä, tunnus 1867 limisaumaisen aluksen kaaripuun löytöpaikka. Kaavahankkeen yhteydessä ei edellytetä tehtäväksi arkeologista selvitystä, vaan muinaisjäännettötilanteen toteamiseksi riittää viittaus Museoviraston muinaisjäännettörekisteriin.

3.2 Kaava-aluetta koskevat suunnitelmat ja päätökset

3.2.1 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtioneuvosto on päättänyt valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista 14.12.2017. Tavoitteena on mm.

- edistää luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilymistä.
- huolehtia virkistyskäyttöön soveltuvien alueiden riittävydestä sekä viheralueverkoston jatkuvuudesta

Kuva 16. Ote Uuden Oulun yleiskaavasta 2016. Kaava-alue rajattu mustalla.

3.2.2 Yleiskaava

Uuden Oulun yleiskaavassa suunnittelualue sijoittuu kaavakartalla 1 kaupunkikehittämisyöhykkeen 4 alueelle. Kake-4 alueella tulee kiinnittää huomiota mm. yhtenäiseen viher- ja virkistysalueverkkoon. Vyöhykettä tulee kehittää alueiden erityispiirteitä vaalien sekä vesistöjen läheisyyttä hyödyntäen ja rantojen yleistä käyttöä kehittäen. Vyöhykkeellä edistetään erityisesti pyöräilyä ja joukkoliikennettä sekä sujuvia matkaketjuja. Alueelle on osoitettu rannan suuntainen tärkeä virkistysyhteys (vihreä katkoviiva), jolla esitetään seudullisesti tärkeimmät, kaupunkikehittämisyöhykkeille ja niitä ympäröiville alueille sijoittuvat virkistysyhteydet ja yhteystarpeet. Lisäksi alueella on merenrannan suuntainen siirtoviemärilinja (j). Suunnittelualueen itäpuolella oleva Länsi-Pateniemi on osoitettu kaupunginosakeskukseksi (C4). Alueella on myös kulttuurihistoriallisesti merkittävä tie, Pohjanmaan rantatie (vaalean vihreä palloviiva).

Suunnittelualue on kaavakartalla 2 virkistysalueeksi osoitettua aluetta (V), joka varataan yleiseen virkistys- ja ulkoilukäyttöön. Alueella on sallittua virkistystä ja ulkoilua palveleva rakentaminen. Maisemaa tai virkistyskäyttömahdollisuuksia mahdollisesti vaarantavaan toimintaan on saatava MRL 128 §:n mukainen maisematyö lupa. Suunnittelualueelle on osoitettu rannan suuntainen jalkulun ja pyöräilyn pääreitti (harmaa pisteiviiva). Reitti kulkee merenrannan virkistysalueiden

(V), Kuivasojan varren luonnonmukaisena säilytettävän virkistysalueen (V/s) ja Karinkannan pien-
talovaltaisten asuntoalueiden (AP) läpi.

3.2.3 VILMO -suunnitelma

Selvitysalue on asuinaluetta ja virkistysaluetta VILMO-suunnitelman kartalla. Pohjoisen rantareitin alue muodostaa pohjoiseteläsuuntaisen viheryhteyden, jonne on esitetty virkistysyhteystarve Karinkannan rannan puoleiselle alueelle. Luontoselvityksen mukaan ranta-alueen luonnon monimuotoisuuden kannalta on suositeltavaa jättää ranta-alue mahdollisimman pitkälti rakentamatta (Länsi-Patelan rantareitin luontoselvitys, 2020). Ranta on suurelta osin rakentamatonta luontaista rantaviivaa.

Kuivasoja muodostaa ekologisen vesiyhteyden merelle ja meren rannan alueella on lisäksi tärkeä ekologinen yhteys (sininen katkoviiva). Koko viheralue on meritulvan riskialuetta. Vesistö- ja viheryhteydet ovat osa selvitysalueen ulkopuolelle jatkuvaa siniviherverkostoa.

Tärkeimpiä paikallisia ekosysteemipalveluita ovat lähivirkistys, merenrantamaisema, arvokkaat elinympäristöt ja vedenkierto. Virkistyskäyttöä edistävät esteettiset avautuvat näkymät merelle sekä suljetun ja avoimen tilan vuorottelu. Alueella on mahdollista kehittää virkistyskäyttöä ja parantaa ihmisten mahdollisuutta luontokokemukseen arkiympäristössä.

Alueelle sijoittuvat Rajahaudan uimaranta sekä Pateniemen uimaranta. Alueen läheisyydessä on lisäksi Rajahaudan venesatama. Alueella on Karinkannan palstaviljelyalue Hämäläisentiellä ja metsäalueilla voi olla lisäksi kerättäviä marjoja tai sieniä.

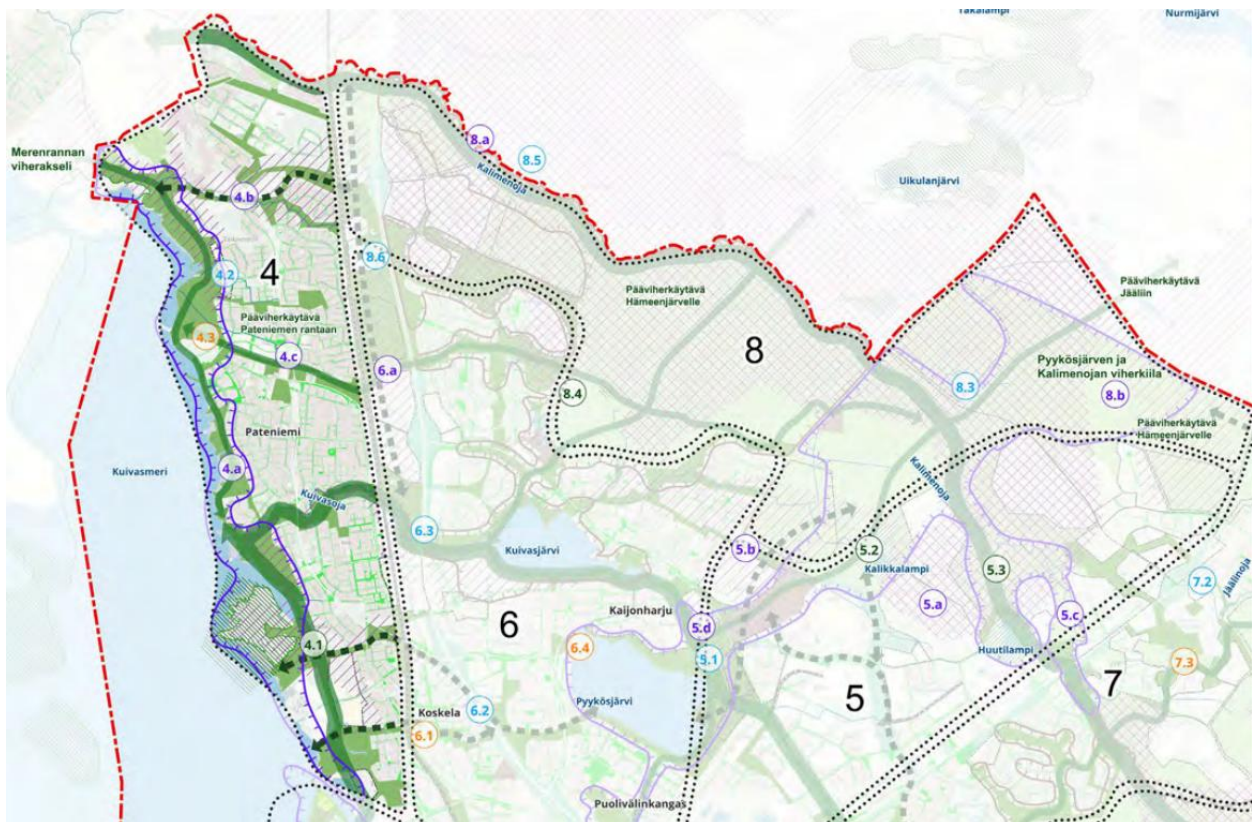

Kuva 17: VILMO -karttaote, viheralueverkosto, Pohjoisen rantareitin alue. Selvitysalue rajattu mustalla. VILMO-suunnitelma 2014

3.2.4 VISU -suunnitelma

VISU -viherrakenneselvitys ja yleissuunnitelmassa suunnittelualue kuuluu osa-alueeseen 4, Kuivasmerenranta – Pateniemi. Kuivasmeren vesialue on matala rannikkoalue Oulun edustalla, jolle on ominaista vaihteleva vedenpinnan korkeus. Siniviherrakenteessa Kuivasmeren rantavyöhyke muodostaa tärkeän viherakselin keskustasta pohjoiseen. Osa-alueella rytmittävät myös merenrannan ja Ritaharjun väliset poikittaiset uomien varsien viheryhteydet ja yhteystarpeet. Pateniemi on asuinalueeksi kehittynyt vanha sahateollisuusalue meren rannalla. Rakentamattomat ranta-alueet tukevat monimuotoista kasvistoa ja eläimistöä. Alue on merkittävä lintujen pesimäalue, jonka luontoarvot keskittyvät erityisesti Letonniemen ympäristöön. Osa-alueella sijaitsee Letonniemen Natura-alue (SAC). Kuivasmeren ranta-alueet tarjoavat myös mahdollisuuksia veneilyyn, kalastukseen ja luonnossa liikkumiseen. Virkistyspalveluiden kehittäminen voi perustua alueen luontoarvoihin ja matkailupotentiaaliin.

Suunnittelualueelle on osoitettu niittyverkoston arvokohteita sekä niitä ympäröivät tukealueiksi osoitettuja niittyalueita. Niityt ovat osa Pateniemenrannan niittykeskittymää, joka jatkuu Pateniemenrannan ja Sahantien väliselle alueelle. Niittykeskittymällä tarkoitetaan verkostoa, jossa vähintään kuusi hehtaaria niittyjen ydinalueita sijaitsee korkeintaan 200 metrin etäisyydellä toisistaan.

Kuva 19. Ote VISU -suunnitelmasta. Kuivasmerenranta – Pateniemi tarkennus.

OSA-ALUE 4: Kuivasmerenranta- Pateniemi	TURVATAAN	KEHITETÄÄN
Tärkeimmät ekosysteemipalvelut	<ul style="list-style-type: none"> • Lähivirkistys ja kalastus • Ulkoilu ja liikunta • Luonnon ja maiseman estetiikka • Arvokkaat rantavyöhykkeen elinympäristöt • Kulttuurihistorialliset arvot • Ilmastonsäätely: luonnonmukainen rantavyöhyke 	<ul style="list-style-type: none"> • Eroosion hallinta • Hulevesitulvien hallinta, meritulviin varautuminen, luontopohjaiset ratkaisut, sään ääri-ilmiöihin sekä maankohoamiseen sopeutuva rantavyöhyke
Ekologinen verkosto ja luonnon monimuotoisuus	<ul style="list-style-type: none"> • Merenrantaniityt • Tuuli- ja rantakerrostumat • Tulva-alueet • Arvokkaat luontokohteet ja -biotoopit • Maankohoamisrannat, sukkessorannat • Perinnebiotoopit • Luontoalue suojavyöhykkeenä Letonniemen luonnonsuojelun alueen ja Natura-alueen ympärillä (4.1) • Letonniemen luonnonsuojelun alueelta eri suuntiin lähtevät metsäiset yhteydet osana laajempaa ekologista verkostoa (4.1) • Rakentamiselle varatulla alueella sijaitsevat uomat (4.2) • Kalimenojan suisto • Yhteys keskeisen kaupunkialueen ulkopuolelle • Hömötiaisverkoston päähaarat • Kuivasoja ja sen ympäristö 	<ul style="list-style-type: none"> • Niittyverkosto Pateniemenrannassa • Yhteys etelään Toppilansalmen suuntaan kokonaisuutena • Luontoarvojen laajempi turvaaminen Letonniemen ympäristössä • Herukkaajan tulvapiikkien estäminen luontopohjaisilla hulevesien hallinnan ratkaisuilla • Hömötiaisverkoston päähaarojen vahvistaminen, katkosten poistaminen ja estevaikutusten lieventäminen asemakaava-alueilla
Maisema ja virkistys	<ul style="list-style-type: none"> • Avoin merenrantamaisema • Vapaa rantaviiva • Letonniemi luonnontilaisena virkistysalueena • Merenrannan ja Pyykösjärven välinen viheryhteys 	<ul style="list-style-type: none"> • Meri- ja ranta-alueiden virkistystoiminnot: ulkoilu, urheilu ja retkeily • Rannan suuntaisen virkistysreitistön jatkuvuus (4.a), esim. katkeamaton viheryhteys Pateniemestä Toppilansalmelle • Sisämaasta rantaan suuntautuvia poikittaisia viher- ja virkistysyhteyksiä (4.b ja 4.c) • Kuivasojan varsi ja rantojen viheryhteydet osana viher- ja virkistysverkostoa • Venesatamien kestävä palvelut ja liittyminen maisemaan • Matkailupotentiaali, esim. Letonniemi luontokohteena • Pateniemenrannan alueen viherympäristön monipuolisuus

Kuva 20. Ote VISU -suunnitelmasta. Kuivasmerenranta – Pateniemi siniviherrakenteen turvaamisen ja kehittämisen toimenpiteet.

3.2.5 Voimassa olevat asemakaavat

Suunnittelualue on asemakaavoitettu ja alueella on voimassa kahdeksan asemakaavaa vuosilta 1973–2016. Suunnittelualue alkaa pohjoisosassa voimassa olevan, 13.6.2016 vahvistetun Pateniemenrannan kaavan (564-2216) lähivirkistysalueelta (VL). Lähivirkistysalueen läheinen vesialue

kuuluu 22.9.1981 vahvistettuun asemakaavaan (564-958). Tämän jälkeen on voimassa 29.11.1973 vahvistettu Pateniemen kaupunginosan asemakaava (564-651), jossa on merkitty suuri venevalkama-alue (LV), pohjois-eteläsuunnassa kulkeva voimansiirtoalue (Vs), puistoalueita (P) sekä suunnittelualueen länsiosassa oleva vesialue (W).

Karhulantien länsipäässä on voimassa 2.9.1991 vahvistettu asemakaava (564-1396), jossa suunnittelualueelle on merkitty puisto (VP). Karinkannassa Hämäläntien pohjoispuolella suunnittelualue kulkee 17.12.2001 vahvistetun asemakaavan (564-1669) läpi, jossa on lähivirkistysalue (VL), urheilu- ja virkistyspalvelujen alue (VU), autopaikkojen korttelialue (LPA) sekä merkintä sähkölinjaa varten varatulle alueen osalle.

Karinkannan Hämälänpuistossa on 9.8.1991 vahvistettu asemakaava (564-1375), jossa on merkinnät puisto (VP) ja voimansiirtoalue (Vs). Lastutiellä on voimassa 16.11.1977 vahvistettu kaava (564-803), jossa suunnittelualueella on puiston (P) ja voimansiirtoalueen (Vs) lisäksi merkitty omakotirakennusten korttelialueen (AO) kaksi tonttia, joille kummallekin saa rakentaa 1–2 kerrosta 220 k-m². Kuivasojan jälkeen on voimassa 20.3.1974 vahvistettu asemakaava (564-660), jossa suunnittelualue kulkee puistossa (P) voimansiirtoalue (Vs) merkintää pitkin. Suunnittelualue päättyy Raja-
haudantiehen.

3.2.6 Rakennusjärjestys

Oulun kaupungin rakennusjärjestys on tullut voimaan 1.9.2017.

3.2.7 Tonttijako ja kiinteistörekisteri

Oulun kaupunki toimii kiinteistörekisterin pitäjänä asemakaava-alueella.

Sitova tonttijako osoitetaan Pateniemen kaupunginosan kortteliin 18 tonteille 8 ja 9.

3.2.8 Pohjakartta

Pohjakartta on alueidenkäyttölain 54 a § mukainen ja vastaa olosuhteita xx.xx.20xx.”

3.2.9 Maankäytösopimukset

Ei laadita.

3.2.10 Muut aluetta koskevat päätökset, suunnitelmat ja ohjelmat, jotka ovat tulleet voimaan tai ovat suunnitteilla

Kaupunkistrategia Oulu 2030

Oulun kaupunkistrategia 2030 rakentuu vision varaan, jossa Oulu on elinvoimainen, vetovoimainen ja hyvinvoiva pohjoisen kasvukeskus. Strategian keskiössä ovat asukkaiden hyvinvointi, osaamisen ja innovaatioiden edistäminen, kestävä kasvu sekä vastuullinen taloudenpito. Tavoitteena on vahvistaa Oulun asemaa kansainvälisesti kilpailukykyisenä osaamis- ja liiketoimintaympäristönä, edistää ekologisesti ja sosiaalisesti kestävästä kehitystä sekä varmistaa laadukkaat

palvelut ja hyvä elämänlaatu kaikille oululaisille. Strategiset painopisteet ohjaavat kaupungin kehittämistä kohti avoimuutta, yhteisöllisyyttä ja älykkäitä ratkaisuja, jotka tukevat kaupungin vetovoimaa ja asukkaiden arjen sujuvuutta.

Oulun kaupungin ympäristöohjelma 2026

Oulun kaupungin ympäristöohjelma 2026 on yksi kaupunkistrategian Oulu 2026 toteuttamisohjelmista. Ympäristöohjelman tavoitteena on hyvän ympäristön tilan säilyttäminen ja kaupungin elinvoimaisuuden tukeminen. Ympäristöohjelman lähtökohtana ovat kaupunkistrategian painopisteet ja niissä esitetyt linjaukset sekä kaupungin sopimukset ja sitoumukset ympäristöasioiden edistämiseksi. Sitoumusten taustalla on kansallisia ja kansainvälisiä sopimuksia ja säädöksiä, joiden tavoitteet ja toimenpiteet ovat yhteneviä kaupungin toiminnan kanssa.

Ympäristöohjelmassa esitetään toimenpiteiksi muun muassa kävely- ja pyörätieverkoston ja pyöräilyn palvelujen kehittäminen ympärivuotisen käytön lisäämiseksi, viherverkostojen kattavuuden ja pääviheryhteyksien säilyttämisen turvaaminen sekä viher- ja lähivirkistysalueiden ja vesistöjen virkistyskäyttömahdollisuuksien kehittäminen.

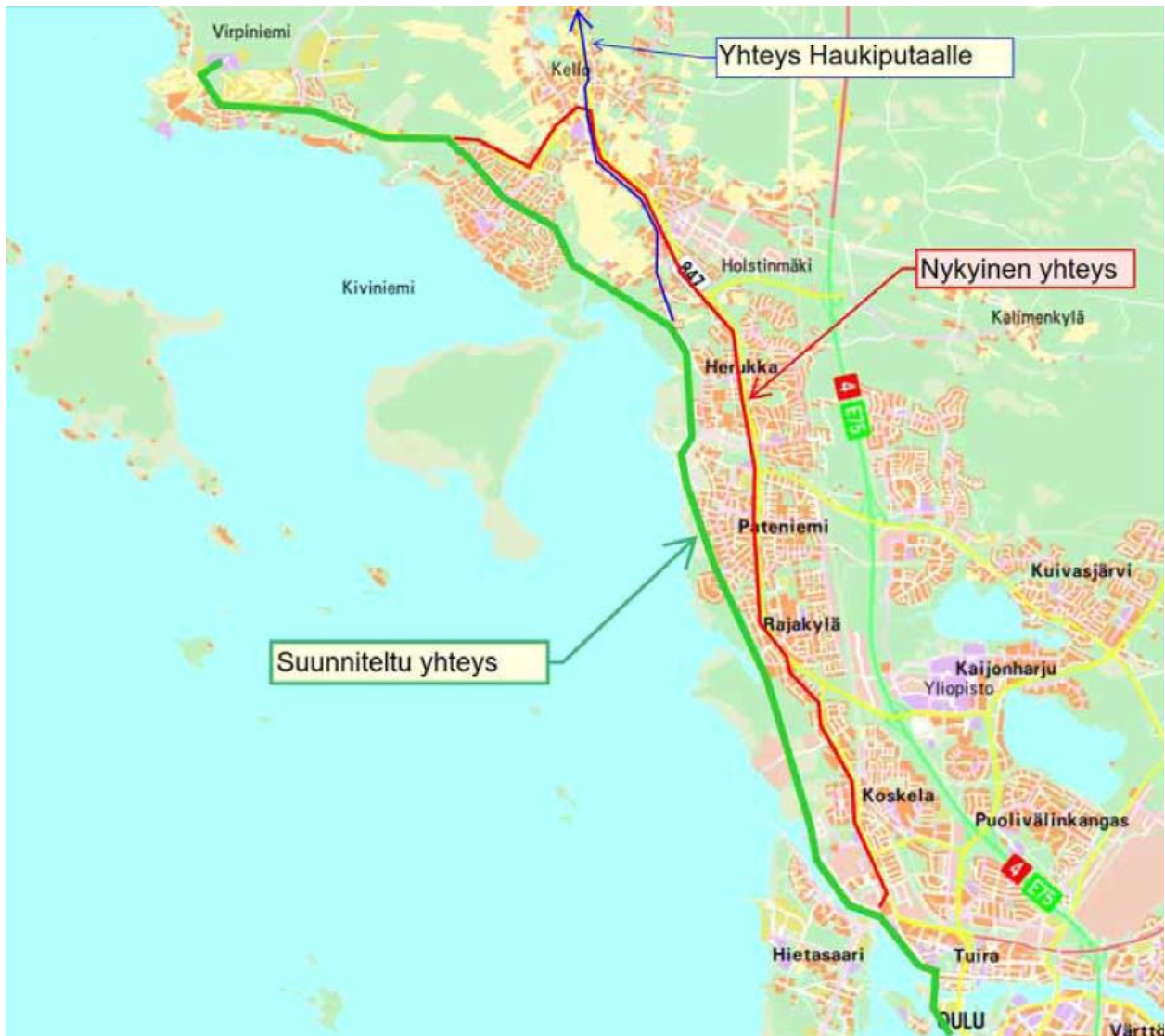
Merikaupunki Oulu, tavoitesuunnitelma 2040

Merikaupunki Oulu -vision keskeisenä tavoitteena on, että merellisyys on Oulussa läsnä, näkyvä ja saavutettavissa ympärivuotisesti, ja se on kaikkien ulottuvilla. Keskeisinä kehittämiskohteina mm. rantareitin ja Ranta-Toppilan satama-alueen kehittäminen tuovat uudenlaista merellisyyttä Ouluun. Rantareitti nivoo yhteen erilaisten merellisten paikkojen verkoston mantereella ja merellä sekä näiden välillä. Se linkittyy luontevasti osaksi Oulun laajempaa virkistysverkostoa. Rantareittiä kehitetään huomioiden ranta-alueiden ominaispiirteet ja arvot. Luonnon monimuotoisuutta vahvistetaan.

Pohjoinen rantareitti välillä Oulun keskusta–Virpiniemi, yleissuunnitelma, 15.4.2019

Yleissuunnitelmassa on laadittu esitys yleiskaavan mukaiselle pohjoiselle rantareitille Oulun keskustasta Virpiniemeen. Yhdyskuntalautakunta on hyväksynyt suunnitelman 20.8.2019 § 451 ohjeellisena noudatettavaksi. Yleissuunnitelma ei ole juridisesti sitova suunnitelma, vaan sen tarkoitus on osoittaa kaupungin tahtotila yleiskaavaa konkreettisemmalla tavalla. Sitä käytetään apuna ja ohjeena asemakaavoituksessa ja toteutukseen tähtäävässä tarkemmassa suunnittelussa. Varsinaiset toteutus suunnitelmat, katusuunnitelmat, tuodaan hyväksymiskäsittelyyn ja asetetaan nähtäville asemakaavoituksen jälkeen.

Pohjoinen rantareitti parantaa jalankulun ja pyöräilyn olosuhteita Oulun keskustan ja Virpiniemen välillä. Reitin kokonaispituus on noin 20 km, josta osa on jo olemassa olevaa väylää.

Kuva 21. Suunniteltu yhteys Oulun keskustasta Virpiniemeen (Plaana 2019).

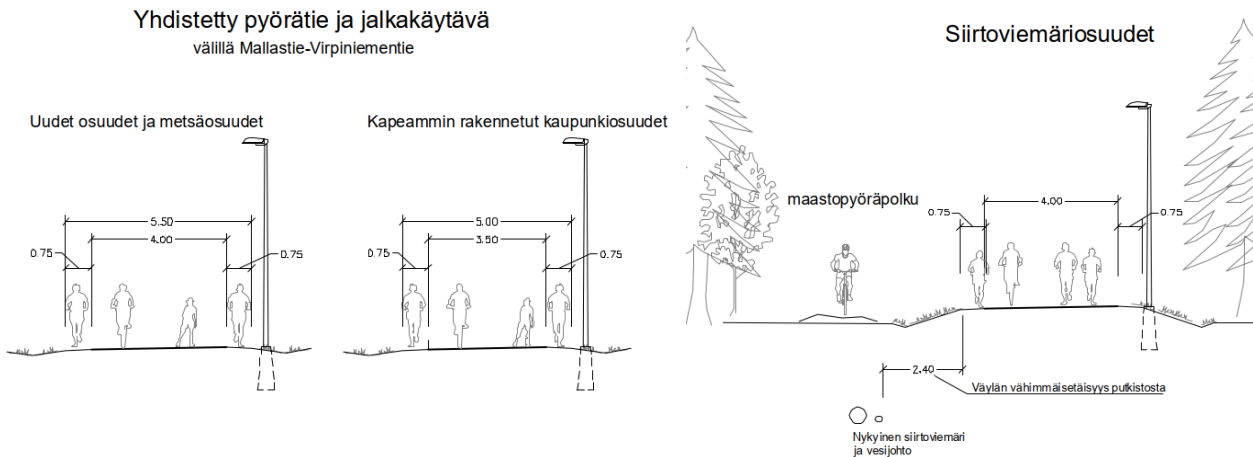
Yleissuunnitelman 15.4.2019, Rajahauta–Pateniemenranta

Suurin osa suunnittelualueella kulkevasta reittiosuudesta sijoitetaan siirtoviemärin maastokäytävään, joka näkyy maastossa noin 20 m leveänä metsähakkuuaukkona. Rantareitti toimii jatkossakin siirtoviemärin huoltotienä, jonka vuoksi väylä sijoitetaan viemärin läheisyyteen.

Rakennetussa ympäristössä väylän korkeusasema suunnitellaan muuhun rakennettuun ympäristöön sopivaksi. Alavilla rantaosuuksilla on huomioitava meriveden pinnankorkeuden ja aallokon vaikutukset. Reitti ei ole ainoa alueiden välinen yhteys, joten se voi olla korkean meriveden ja aallokon vuoksi suljettunakin hetkittäin.

Kuva 22. Kartalla Pohjoisen rantareitin varrella olevat asemakaavahankkeet ja eri osuuksien nimet ja nimistöehdotukset.

Kuva 23. Kartalla Pohjoisen rantareitin tyyppileikkauksia

Rantareitin poikkileikkaukset perustuvat Oulun seudun pyöräilyn tavoiteverkon väylätyypit 2030 -selvitykseen. Uuden väylän asfalttipäällysteen leveys vaihtelee 3,5...4,0 metriin. Kapeampaa poikkileikkausta käytetään asutuksen keskellä, jossa ei katutilan vuoksi tai muusta syystä ole mahdollista tehdä leveämpää väylää. Lenkkeilijöitä varten väylän molempiin reunoihin toteutetaan 0,75 m leveät sorapientareet. Väylän kokonaisleveydeksi muodostuu 5,0...5,5 metriä.

Katusuunnitteluvaiheessa huomioidaan reitin suuntaisen maastopyöräilypolun sijainti ja osuudet. Maastopyöräilypolun vuoksi ei kaadeta puustoa. Keveytensä vuoksi polku voidaan sijoittaa siirtoviemäriin päälle. Polun linjaus ja tasaus suunnitellaan aaltoilevaksi ja sen kevyessä

sorarakenteessa hyödynnetään nykyisen huoltotien rakenteita. Reitiltä on mahdollista osoittaa yhteyksiä metsässä oleville poluille.

3.3 Kaava-aluetta koskevat selvitykset

Asemakaavan muutosta varten on tehty tarvittavat selvitykset ja suunnitelmat suunnittelutyön aikana.

3.3.1 Maisemaselvitys

(Oulun kaupunki, yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut, kaavoitus, 26.9.2024)

Pohjoisen rantareitin alueen ympäristö luo mahdollisuudet kehittää reitistä edelleen mielenkiintoinen kävely- ja pyöräilyreitti vaihtelevassa ympäristössä. Nykyinen polkulinja kulkee alueen läpi ja toimii ulkoilureittinä. Uuden reittilinjauksen tulisi noudattaa nykyistä aukkolinjaa, jotta reuna-alueiden kasvillisuus säilyisi. Reuna-alueet tulee jättää mahdollisimman koskemattomiksi ja säilyttää nykyiset viheryhteydet sekä merkittävät puut ja puuryhmät.

Viheralueet ovat alavaa meritulvan riskialuetta, mikä on syytä tiedostaa alueen kehittämisessä. Vesiolosuhteiden ja veden luontaisten reittien tulee säilyä ympäröivillä luontoalueilla erityisesti merenrantaniityillä. Maastossa on luontaista pienipiirteistä korkeuksien vaihtelevuutta. Uusi reitti tulisi sovittaa nykyisiin korkeuksiin ja tasaus toteuttaa mahdollisimman lähelle todellista maanpintaa. Vaihtelevaan maastoon toteutettava reitti tulisi olla ehjä kokonaisuus maisemassa.

Polkulinjan läheisyyteen sijoittuu paikoin maanalaisia putkia, joiden alueella kasvaa nykyisin lähinnä koivujen taimikkoa. Mikäli maanalaisen viemärilinjan alueella taimikkoa säilyy, maisemaa hoidetaan niin että ero ympäröivään maisemaan tasoittuu. Erityisesti Kuivasojan sillan ylitys on maisemallisesti merkittävä paikka, joka tulee huomioida mahdollisen uuden sillan sijoittelussa ja suunnittelussa näkemät huomioiden. Mahdollisen uuden sillan rakenteiden tulee sopia ympäröivään maisemaan, niin että maiseman arvot säilytetään.

Karinkannassa asuinalueiden rajamaa niittymäistä aluetta tulee kehittää edelleen niityksi, jossa kasvaa muutamia puita ja puuryhmiä. Karinkannan alueella on tärkeää säilyttää avoimet näkymät. Niittyä rajaavat tonttien lähellä osittain kasvavat laajemmat puustoiset alueet.

Reitin varrella on useita avoimia ja erityisiä näkymiä merelle, mikä tekee reitistä miellyttävän ja vaihtelevan erityisesti sulan maan aikaan. Talvella reitin näkemäaukoilla voi olla kova tuuli mereltä ja mahdollisesti ainakin heikoilla sääolosuhteilla reitti sopii hieman tavallista heikommin päivittäiseen talvipyöräilyyn, mikä tulee huomioida alueen kehittämisessä ja kunnossapidossa. Polku mahdollistaa lähivirkistykseen jo nykyhetkellä, joten käyttömahdollisuudet virkistykseen, luonnon tarkkailuun ja liikuntaan tulee säilyttää ja mahdollisesti kehittää tulevaisuudessa.

Kuva 24. Haaparyhmä koivujen takana

Kuva 25. Kuusi Kuivasojan sillan läheisyydessä

Kuva 26. Maisemamäntyjä sillan läheisyydessä

Kuva 27. Maisemamäntyjen porttiaihe niityllä

Kuva 28. Maisemapuita tontin rajalla

Kuva 29. Rantapuusto Pateniemen uimarannalla

Kuva 30. Maisemaselvitys (Oulun kaupunki, 26.9.2024).

3.3.2 Luontoselvitykset

(Ramboll Finland Oy 6.11.2020, Ramboll Finland Oy 29.1.2025)

Suunnittelualueelle on laadittu kaksi luontoselvitystä Ramboll Finland Oy:ssä. Reitin yläosaa koskeva luontoselvitys Kuivasojalta Pateniemenrantaan 6.11.2020 ja sitä on täydennetty Rajahaudan venesatamasta Kuivasojalle 29.1.2025.

Vuonna 2025 laadittiin jälleen uusi luonto- ja maisemaselvitys Pateniemen rantareitin pohjoisosaan, jotta se vastaisi kaavan muuttunutta, rantaan asti ulottuvaa rajausta. Samalla tarkistettiin jo aiemmin havaittujen viitasammakkojen esiintyminen alueella. Luonto- ja maisemaselvityksen laatimisesta on vastannut A-Insinöörit Suunnittelu Oy. Luontoselvitysosion on toteuttanut Aalokas Oy sekä Albus Luontopalvelut Oy. Raportti ei ole vielä valmis, mutta maastohavainnot ovat tiedossa.

Luonnonympäristö

Pateniemen rantareitti ylittää Kuivasojan, jonka rannat ovat lehtoa. Suunnittelun linjauksen lähiympäristössä on luontoinventoinneissa havaittu uhanalaisia lehtoja myös Kuivasniityn ympäristössä. Linjauksen varrella on myös säästettäviä puita tai puuryhmiä ja vaalittavia niittyjä. Vuonna 2024 tehdyn luontoselvityksen mukaan rantareitin suunnitellulle linjaukselle ei sijoitu erityisiä luontoarvoja, mutta heti siirtoviemäriin maastokäytävän ulkopuolella on arvokkaita luontotyyppisiä. Suunnittelun linjauksen lähiympäristössä on tehty havaintoja viitasammakosta. Havainnot sijoittuvat suunnittelun linjauksen länsipuolelle, eli merenrannan puolelle. Kuivasniityn alue suunnittelun linjauksen ja meren välissä on mukana Helmi elinympäristö-ohjelmassa 2021-2030, jonka tuella niityn avointa aluetta on laajennettu ja hoitotoimia jatketaan edelleen.

Kuva 31. Merenrantaniittyjä (Ramboll, 6.11.2020).

Letonniemen Natura-alue (SAC) sijaitsee lähellä kaava-aluetta. SAC-alueilla suojeluperusteina ovat luontodirektiivin luontotyytit ja lajit mutta eivät linnut, joten merkittäviä vaikutuksia niihin ei yleensä kohdistu kovin etäältä. Kuitenkin tarvittaessa on tehtävä Natura-arvioinnin tarveselvitys ja

mahdollisesti Natura-arviointi, jos merkittäviä vaikutuksia ei pystytä sulkemaan pois (ks. esim. Mäkelä & Salo, 2024). BirdLifen ja Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellisen yhdistyksen määrittelemät tärkeät lintualueet (FINIBA, MAALI) käsittävät läheiset merialueet saarineen ja kaava-alueen läheisiä rantoja. Näillä suositellaan turvaamaan linnuston häiriötön levähtely ja pesintä, mutta kaavamuutoksen luonteen vuoksi erityisille suosituksille ei ole tarvetta. Kuitenkin kaavamuutosalueen rantalehdot ovat tärkeitä myös FINIBA- ja MAALI-alueilla tavattaville metsälajeille ja toimivat ekologisena yhteytenä.

Kuva 32. Kuivasniityn etelä- ja itäpuolella sekä Kuivasojan ranta-alueilla esiintyy lehtoja. (Ramboll, 6.11.2020).

Selvitysalueen linnustoon kuuluu ihmisvaikutteisten alueiden uhanalaistunutta lajistoa, kuten harakoita ja viherpeippoja. Selvitysalueen ulkopuolella ja rajalla havaittiin esimerkiksi vaarantuneen pajusirkun ja silmälläpidettävän ruokokerttusen sekä kahlaajien reviiirejä. Lisäksi runsaslahopuustoiset lehtometsät ovat tärkeä elinympäristö alueellisesti uhanalaiselle pikkutikalle ja muille lahoppuuta tarvitseville kolopesijöille. Lehtojen linnusto on parimäärinä mitattuna runsasta. Linnustoarvot tulevat pitkälti huomioitua erityisesti lehtoluontotyyppien säilyttämisen kautta. Puistoalueiden liiallista siistimistä on linnuston näkökulmasta hyvä välttää. Alueen säilyttäminen rauhallisena on hyväksi linnustolle.

Alueella tavataan runsaasti luonnontilaisen kaltaisia maankohoamisrannikon lehtoja, jotka edustavat uhanalaisia ja silmälläpidettäviä luontotyyppisiä. Paikoin alueella on melko runsaasti lahoppuuta. Yhdessä rannan pajukoiden ja ylempänä sijaitsevien kangasmetsien kanssa ne muodostavat maankohoamisrannikon metsien kehityssarjan, joka on erittäin uhanalaiseksi luokiteltu luontotyyppiyhdistelmä. Kehityssarja ei ole täydellinen, koska alueella erityisesti maankohoamisrannikon uhanalaisten kangasmetsäluontotyyppien luonnontila on alentunut metsätaloustoimien seurauksena ja alueella kulkee jalankulku- sekä pyöräilyväylä.

Selvitysalueen pohjoisosa on aktiivisen hoidon ulkopuolella olevaa tavanomaista puistoaluetta, josta voidaan erottaa pieni kulttuurivaikutteinen lehtokuvio ja joka osin edustaa niittymäistä kasvillisuutta. Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit suositellaan säästämään ja antamaan niiden kehittyä luonnontilaisina. Myös edustavuudeltaan heikommat kangasmetsät voidaan nähdä

tärkeänä osana sukkessiosarjaa. Selvitysalueen pohjoisosan puistoa on mahdollista hoitaa osin kaupunkiniittynä (esim. Varsinais-Suomen ELY-keskus, 2013). Lisäksi selvitysalueen rantametsät toimivat ekologisena yhteytenä, joka yhdistää esimerkiksi Letonniemen metsiä muihin vastaaviin rantametsiin.

Kuva 33. Rantareitin pohjoisosan varrella kasvaa korkeakasvuista niittyä. (Ramboll, 6.11.2020).

Selvitysalueelta löydettiin pohjoisessa Suomessa rauhoitettuja lehtopalsamia ja valkovuokkoa, jotka suositellaan säästämään. Lajien kohdalla ei todennäköisesti voida soveltaa asemakaavoissa yleispoikkeusta eräistä rauhoitussäännöksistä (luonnonsuojelulain 82 §), joten mikäli esiintymien säästäminen ei ole mahdollista, on tarvittaessa haettava poikkeuslupaa niiden siirtoon tai toissijaisesti hävittämiseen ELY-keskukselta.

Selvitysalueen merenpuoleiselta reunalta löydettiin märistä luhtaisista painanteista luontodirektiivin liitteen IV (a) tiukkaa suojelua edellyttävän viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikkoja. Näiden hävittäminen tai heikentäminen esimerkiksi kuivattamalla tai rakentamalla on kiellettyä (luonnonsuojelulain 78 §). Esimerkiksi yleisen edun kannalta tärkeän hankkeen vuoksi on mahdollista hakea tarvittaessa poikkeuslupaa (ks. Nieminen & Ahola, 2017; luonnonsuojelulain 83 §), mutta ensisijainen suositus on säilyttää havaitut lisääntymis- ja levähdyspaikat ja niiden välitön lähiympäristö, joka takaa ekologisen toimivuuden säilymisen.

Karinkannan alueella rantareitin varrella esiintyy kuivan niityn kasvillisuutta. Niitty on paikoin pensoittumassa ja taimettumassa. Asutusten läheisyydessä on pihakarkurikasveja, jotka uhkaavat

vallata alaa niittykasvillisuudelta. Niittyalueella ei havaittu uhanalaisia lajeja, eikä luontotyyppiä voida lajiston puolesta luokitella perinnebiotoopiksi. Niityllä voidaan kuitenkin katsoa olevan paikallista merkitystä luonnon monimuotoisuuden kannalta, joten sitä suositellaan ylläpidettävän sen lajiston monimuotoisuuden säilymiseksi ja lisäämiseksi. Mahdollisiin hoitotoimenpiteisiin kuuluvat puuntaimien ja pensaiden raivaus ja niityn säännöllinen niittäminen heinäkuun loppussa/elokuussa. Pensaat ja heinät olisi kuljetettava pois alueelta.

Suunnittelualueen merenrantaniityiltä sisämaahan mentäessä saavutaan pensasvyöhykealueelle. Luontotyyppi merenrantapajukot on luokiteltu elinvoimaiseksi (LC). Pensasvyöhykkeen yläpuolella on seuraava sukkessiovyöhyke: lehdot. Lehtoja esiintyy Kuivasniityn etelä- ja itäpuolella sekä Kuivasojan ranta-alueella. Kuivasojan itäpuolisella alueella on umpeenkasvaneita niittyjä, joissa esiintyy lehdon kasvillisuutta. Kuivasniityn itäpuolella ja Kuivasojan ranta-alueella sijaitsevat lehdot ovat suhteellisen luonnontilaisen kaltaisena säilyneitä (vaarantunut VU). Niissä esiintyy sekä kostean että tuoreen lehdon kasvillisuutta.

Suunnittelualueen eteläosassa esiintyy tuoretta kuusivaltaista kangasmetsää. Luonnontilaiset ja luonnontilaisen kaltaiset tuoret kangasmetsät luokitellaan vaarantuneiksi (VU). Kyseessä olevien metsäkuvioiden puusto on varttunutta, mutta metsän kerroksellisuus ja lahoppuun määrä on suhteellisen vähäinen. Metsät voidaan tämän perusteella luokitella varttuneiksi talousmetsiksi. Metsäkuviolla on kaupungin alueella kasvavina paikallinen merkitys luonnon monimuotoisuudelle, vaikka niiden luonnontilaisuus ja edustavuus ovat jossain määrin heikentyneitä. Kuivasojan rannalla kasvaa lehdon kasvillisuutta. Ruskeavetisen, hiekkapohjaisen pienen joen varsinaista ranta- ja vesikasvillisuutta on suhteellisen vähän.

Kuva 34. Kuivasojan lähistöllä esiintyy paikoin tuoreen kankaan kuusimetsää. (Ramboll, 6.11.2020).

Kuva 35. Kuivasojalla on rehevä rantakasvillisuus, mutta ruskeavetisen uoman vesikasvillisuus on melko niukka. Sillan pohjoispuolella esiintyy järvisätkintä ja steriiliä rantapalpakkoa. (Ramboll, 6.11.2020).

Suunnittelualueen eteläosan luontoselvityksessä Taskilan venesatamasta Kuivasojaan selvitysalueen merenpuoleiselta reunalta löydettiin määristä luhtaisista painanteista viitasammakon (luontodirektiivin liitteen IV (a) laji) lisääntymis- ja levähdyspaikkoja, joiden hävittäminen tai heikentäminen on kiellettyä ilman poikkeuslupaa. Ensisijaisesti suositellaan näiden elinympäristöjen säilyttämistä ekologisen toimivuuden turvaamiseksi.

Kuva 36. Viitasammakot ääntelivät 12.5.2020 Länsi-Patelan merenrantaniityn tulvavesijätöissä. (Ramboll, 6.11.2020).

Läheinen Letonniemen Natura-alue edellyttää tarvittaessa Natura-arvioinnin tarveharkintaa, mikäli suunnitellut toimenpiteet voisivat vaikuttaa Natura-arvoihin. Lintujen kannalta lähialueet kuuluvat BirdLifen ja Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellisen yhdistyksen määrittelemiін tärkeisiin FI-NIBA- ja MAALI-alueisiin. Vaikka erityistoimia ei pidetä tarpeellisina, suositellaan rantalehtojen säilyttämistä häiriöttömänä linnuston hyväksi.

Alueen lehtometsät edustavat luonnontilaisia maankohoamisrannikon kehityssarjan luontotyypppejä, jotka ovat uhanalaisia tai silmälläpidettäviä. Lahopuuston määrä on monin paikoin kohtalainen ja erityisesti lehtipuuvaltaisilla alueilla monimuotoisuudelle arvokas. Metsät muodostavat tärkeän ekologisen yhteyden Letonniemen ja muiden rantametsien välillä. Luontotyyppien luonnontilan säilyttämistä ja kehittämistä suositellaan. Pohjoisosan puistoalueella nähdään mahdollisuuksia kaupunkiniittyjen kehittämiseen.

Selvitysalueelta löytyi myös rauhoitettuja ja alueellisesti uhanalaisia kasvilajeja (lehtopalsami ja valkovuokko), joiden esiintymät suositellaan säästämään. Mikäli säästäminen ei ole mahdollista, on haettava poikkeuslupaa niiden siirtämiseksi tai hävittämiseksi.

Lisäksi alueella havaittiin runsaasti vieraslajeja, joista erityisesti jättipalsami ja viitapihlaja-angervo ovat merkittäviä. Vieraslajien torjuntaa suositellaan, ja toimenpiteitä voidaan laajentaa myös muihin vieraslajeihin resurssien puitteissa.

3.3.3 Liikenneselvitys ja -suunnitelma

(A-Insinöörit 17.4.2025)

Suunnittelualue sijaitsee Rajakylän ja Pateniemen kaupunginosissa noin 7 kilometriä Oulun keskustasta pohjoiseen. Kaavan tavoitteena on osoittaa aluevaraus erilliselle jalankulun ja pyöräliikenteen reitille Rajahaudantien ja Itälahdenkujan välille (Pateniemen rantareitti).

Nyt asemakaavoitettavan pohjoisen rantareitin osuuden pituus on noin 2,3 kilometriä, ja se sijoittuu pääosin Oulu–li-siirtoviemärin maastokäytävään, joka on nykytilassa suosittu ulkoilualue ja alueelle on muodostunut polkuja. Rantareitti toteutetaan erillisenä pyörätienä (yhdistetty pyörätie ja jalkakäytävä), ja sen linjaus perustuu pääosin vuonna 2019 laadittuun Pohjoisen rantareitin yleissuunnitelmaan. Suunnittelussa on huomioitu alueella kulkeva siirtoviemäri sekä vesi- ja sähköjohdot. Siirtoviemärin päälle ei voida sijoittaa päällystettyä väylää. Linjauksen suunnittelua ovat ohjanneet pyöräliikenteen ja jalankulun suunnitteluohjeet sekä liikenneturvallisuus mm. riittävien näkemien osalta. Alueen tarkentavissa luontoselvityksissä on annettu suosituksia huomioidavista ja säästettävistä luontokohteista, jotka on pyritty suunnitelmassa kiertämään. Linjauksen valinnassa on pyritty myös säästämään mahdollisimman paljon nykyistä puustoa ja toteuttamaan rantareitti mahdollisimman kauas asuinkiinteistöistä. Mikäli yksittäisiä näkemäalueilla sijaitsevia puita ei ole mahdollista kiertää, voidaan niitä mahdollisuuksien mukaan säästää karsimalla puu 2,5 metrin korkeuteen.

Lisäksi rantareitin rinnalle toteutetaan maastoliikuntareitti, joka perustuu pääosin nykyiseen polkuverkostoon. Maastoliikuntareitin linjaus tarkentuu jatkosuunnittelussa. Toteutuessaan Pateniemen rantareitti edistää kestävästä liikkumisesta ja muodostaa sujuvan, turvallisen ja viihtyisän moottoriajoneuvoliikenteestä erillisen jalankulun ja pyöräilyn yhteyden Oulun keskustan ja pohjoisten kaupunginosien välille sekä parantaa ranta-alueen saavutettavuutta.

Reitin varustus ja valaistus

Rantareitti valaistetaan koko matkalta. Valaistussuunnittelussa kiinnitetään erityistä huomiota muun muassa valaistuksen voimakkuuteen ja värilämpötilaan sekä valaistuksen säädettävyyteen vuorokauden- ja vuodenaikojen mukaan. Tavoitteena on toteuttaa valaistus, joka soveltuu luontevasti ympäristöönsä ja aiheuttaa mahdollisimman vähän haittavaikutuksia. Rantareitin ja ajoradan ylityksiin toteutetaan kohdevalaistus. Poikittaisyhteyksien valaistusta tarkastellaan tapauskohtaisesti jatkosuunnittelussa.

Reitin varrelle toteutetaan penkkejä, joita asennetaan maisemallisesti mielenkiintoisiin kohtiin. Penkkien sijoittelu tarkentuu jatkosuunnittelussa.

Suunnitelmapartat ja pituusleikkaus ovat selostuksen liitteinä (Liite 5).

3.3.4 Hulevesiselvitys

(Sitowise 25.3.2025)

Nykytilassa suunnittelualue sijoittuu pääosin olemassa oleville kevyenliikenteen väylille ja reiteille sekä siirtoviemärin maastokäytävälle ja huoltoreitille. Alueen hulevedet johdetaan avo-ojissa kohti merta. Suunnittelualueella ei sijaitse hulevesiviemäreitä, mutta yläpuolisten viemäroityjen alueiden vesiä johdetaan alueen läpi.

Tulevassa tilanteessa suunnittelualueelle toteutetaan yhtenäinen Jalankulun ja pyöräilyn väylä. Maankäytön muutos on kuitenkin vähäinen, joten hulevesien määrä ei lisäänty merkittävästi. Hulevesien hallinta rakennettavalla alueella toteutetaan viherpainanteilla sekä uimarannan paikoitusalueelle toteutettavalla hulevesien laadunhallinnan rakenteella. Rantareitin kuivatusvedet ja yläpuolisten valuma-alueiden hulevedet johdetaan ensisijaisesti rantareittiä reunustavalla viherpainanteella rantareitin alittaviin rumpuihin. Suunnittelualueen luontoarvot edellyttävät vesitasapainon säilyttämistä ennallaan etenkin viitasammakoiden elinalueilla. Alueen hulevesien johtamisreittejä rakennettaessa tulee huomioida mahdollinen sulfaattisaven esiintyminen ja ehkäistä sen hapettumista.

Reitti sijaitsee meritulva-alueella ja kevyenliikenteen väylä toimii patorakennelmana. Kaavaan varataan tilavarausta reitin ympärille luiskaamisen varalle, että se mahdollistaa reitin korottamisen ilmastomuutoksen mukaan. Ilmatieteenlaitos antaa lausunnon kevyenliikenteenreitien meritulvaan varautumisen korkeudelle.

3.3.5 Sulfaattimaatutkimus- ja rakennettavuusselostus

(Ramboll 21.8.2025)

Oulun Pateniemen alueelle tehdyissä sulfaattimaatutkimuksissa todettiin potentiaalisesti hapanta sulfaattimaata tai pseudo hapanta sulfaattimaata yhteensä kymmenessä tutkimuspisteessä. Happamoitumispotentiaalia todettiin lisäksi maanäytteissä, joiden kokonaisrikkipitoisuus ei ylittänyt happamien sulfaattimaiden luokituksen raja-arvoa, joten alueella voi esiintyä arvioitua laajemmin happoa tuottavia maakerroksia. Potentiaalisesti happamia sulfaattimaita ja hapontuottopotentiaalia todettiin alueella hiekassa, silttisessä hiekassa sekä hiekkaisessa siltissä ja lisäksi pisteen P33 alueen savikerroksessa, joten potentiaalisesti happoa tuottavien maa-ainesten esiintyvyyttä ei ole mahdollista rajata maalajin perusteella.

Tutkimusten perusteella potentiaalisesti happoa tuottavat maakerrokset sijoittuvat noin tasojen +1,5 m ja -1,5 m välille. Mikäli tulevan rantareitin alueelta on tarpeen poistaa massoja tältä väliltä, suositellaan kaivettavat maamassat käsiteltävän potentiaalisesti happamana sulfaattimaana tai kaivumassojen kokonaisrikkipitoisuudet sekä mahdollinen hapontuottopotentiaali suositellaan selvitetäväksi ennen massojen loppusijoitusta.

Tutkimusalueella todetut happamat sulfaattimaat ja niiden esiintyminen tulee ottaa huomioon alueen tulevissa rakennustöissä. Rakennustoiminta sulfaattimaa-alueella voi aiheuttaa ympäristöhaittoja, mikäli alueen pohjavedenpinta laskee massanvaihtojen ja muiden kaivutöiden yhteydessä. Happamat sulfaattimaat on huomioitava erityisesti kaivumassojen läjityksessä ja kalkitus-tarpeen arvioinnissa. Lisäksi maanalaisten rakenteiden suunnittelussa ja materiaalivalinnoissa on huomioitava happamien sulfaattimaiden aiheuttama korroosioriski

4. Asemakaavan suunnittelun vaiheet

4.1 Asemakaavan suunnittelun tarve

Asemakaavan muutos on käynnistetty Oulun kaupungin aloitteesta. Asemakaavan tavoitteena on mahdollistaa Pohjoisen rantareitin yleissuunnitelman mukainen aluevaraus kävelyn ja pyöräilyn reitille Rajahaudantien ja Pateniemenrannan välillä. Asemakaavan tarkoituksena on muuttaa asemakaavaa yleissuunnitelman mukaisesti. Uudesta jalankulun ja pyöräilyn yhteydestä tavoitellaan selkeää, nopeaa, turvallista, korkealuokkaista, viihtyisää, maisemallisesti kaunista, melutonta, liikumiseen kannustavaa sekä miellyttävää vapaa-ajan ja työmatkojen jalankulun ja pyöräilyn väylää. Lastutien osalta kaavamuutos on käynnistetty yksityisen maanomistajan aloitteesta.

4.2 Suunnittelun käynnistäminen ja sitä koskevat päätökset

Yleissuunnitelma, Pohjoinen rantareitti välillä Oulun keskusta – Virpiniemi, yhdyskuntalautakunta 4.6.2019.

Asemakaavan muutos on käynnistetty yhdyskuntalautakunnan päätöksellä 10.12.2024 § 560.

Kaavamuutoksesta on tiedotettu vuosittain julkaistussa kaavoituskatsauksessa. Kaavamuutos on ollut kaavoituskatsauksissa vuosina 2021-2025.

4.3 Osallistuminen ja yhteistyö

4.3.1 Osalliset

Osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaisesti kaavan osallisia ovat suunnittelu- ja vaikutusalueen alueen kiinteistönomistajat, tontinhaltijat, asukkaat ja muut, joiden oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa sekä ne viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa asemakaavan muutos koskee.

Viranomaisten välinen vuorovaikutus tapahtuu pääasiassa kokousten sekä lausuntojen muodossa.

Osallisia kaavahankkeessa ovat:

- Oulun seudun ympäristötoimi
- Lupa- ja valvontavirasto
- Pohjois-Pohjanmaan pelastuslaitos
- Oulun kaupungin vammaisneuvosto
- Oulun kaupungin vanhusneuvosto
- Oulun seurakuntayhtymä
- Suomen luonnonsuojeluliitto, Pohjois-Pohjanmaan piiri
- Suomen luonnonsuojeluliiton Oulun yhdistys ry
- Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellinen yhdistys (PPLY)

- DNA Oyj
- Elisa Oyj
- Telia Finland Oyj
- Fingrid Oyj
- Suomen Yhteisverkko Oy
- Yhdyskuntasuunnittelun seura ry
- Oulun museo ja tiedekeskus
- Oulun Vesi
- Oulun Energia
- Telia Towers Finland Oy
- Digita Oy
- Oulun polkupyöräilijät ry
- BusinessOulu
- Rajakyläyhdistys ry -asukasyhdistys
- PoVa, Pohojojen Vaikuttajat – lasten ja nuorten osallisuusryhmä
- Rakennusteollisuus RT
- Oulun kauppakamarin rakennusalan valiokunta
- Pateniemen Polunpolkijat ry
- Pateniemi-seura
- Alueelliset asukasyhdistykset
- Oulun jalankulkijat ry
- Oulun yrittäjät ry
- Pohjois-Pohjanmaan yrittäjät ry

4.3.2 Vireilletulo, osallistuminen ja vuorovaikutusmenettelyt

Osallistuminen ja vuorovaikutus on kaavaprosessin aikana järjestetty osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa esitetyllä tavalla.

Vireilletulosta on ilmoitettu osallisille kirjeellä joulukuussa 2024. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma pidettiin mielipiteiden esittämistä varten nähtävillä 3.1.– 3.2.2025. Määräajassa saapui 2 lausuntoa ja esitettiin 6 mielipidettä. Lisäksi pyydettiin Ilmatieteenlaitoksen lausunto alimmasta rakennuskorkeudesta ja aaltoiluvärselvityksen tarpeesta Pateniemen rantareitin kaavamuutosalueella.

Asemakaavan valmisteluaineisto on ollut mielipiteiden esittämistä varten nähtävillä __-__-20__ alueidenkäyttölain 62 § tarkoituksessa ja MRA 30 § säädetyllä tavalla. Mielipiteitä ei esitetty/esitettiin __ (kpl).

Luonnosvaiheen tiedotus- ja keskustelutilaisuus järjestettiin __-__-20__.

Asemakaavaehdotus on ollut __ julkisesti nähtävillä __-__-20__ alueidenkäyttölain 65 § tarkoituksessa ja MRA 27 § säädetyllä tavalla. Muistutuksia ei esitetty/esitettiin __ kpl.

Työtä ohjaamaan on perustettu ohjausryhmä, joka on kokoontunut kaavoitusprosessin aikana oleellisissa vaiheissa. Ohjausryhmässä on ollut edustettuna kaavoituksen lisäksi kadut ja liikenne, maa ja mittaus, rakennusvalvonta, Oulun Infra -liikelaitos, ympäristötoimi, liikuntapalvelut, Oulun Vesi, Oulun energia sekä Oulun museo- ja tiedekeskus.

4.3.3 Viranomaisyhteistyö

Viranomaisyhteistyö toteutuu lausuntojen pohjalta.

4.4 Asemakaavan tavoitteet

4.4.1 Lähtökohta-aineiston antamat / kaupungin asettamat tavoitteet

Nykyinen yhteys keskustasta pohjoisen suuntaan sijoittuu pääosin pääkatujen ja teiden varteen; Koskelantie, Haukiputaantie, Kiviniementie. Reitillä on lukuisia risteävien katujen ylityksiä ja sen kunto ja laatutaso vaihtelevat suuresti.

Pateniemen rantareitti toteuttaa Uuden Oulun yleiskaavan tavoitteita, sillä se on osa yleiskaavassa esitettyä pohjoista rantareittiä, joka yhdistää keskustan Virpiniemeen. Reitti parantaa virkistysalueiden saavutettavuutta, tukee kestävästä liikkumisesta, vahvistaa merellisen Oulun identiteettiä ja huomioi maisemalliset sekä luontoarvot. Näin se edistää yleiskaavan mukaista ekologista, viihtyisää ja vetovoimaista kaupunkirakennetta.

4.4.2 Yleissuunnitelman merkitys ja sitovuus

Vuonna 2019 hyväksytty yleissuunnitelma tarkentaa edelleen yleiskaavassa esitettyä. Se ei kuitenkaan ole maankäyttö- ja rakennuslain mukainen, juridisesti sitova suunnitelma, vaan sen tarkoitus on osoittaa kaupungin tahtotila yleiskaavaa konkreettisemmalla tavalla. Sitä käytetään apuna ja ohjeena asemakaavan suunnittelussa ja toteutukseen tähtäävässä tarkemmassa suunnittelussa.

4.4.3 Oulun kaupunkistrategian tavoitteet

Pateniemen rantareitti toteuttaa Oulun kaupunkistrategian keskeisiä tavoitteita edistämällä kestävästä liikkumisesta ja hyvinvointia tarjoamalla turvallisen ja viihtyisän reitin jalankululle ja pyöräilylle. Se parantaa luonnon saavutettavuutta ja tukee ekologista vastuullisuutta sekä hiilineutraaliustavoitteita. Rantaraitti vahvistaa yhteisöllisyyttä ja aktiivista elämäntapaa, lisää kaupungin vetovoimaa ja tukee elinvoimaista kaupunkirakennetta yhdistämällä viheralueet ja merellisen ympäristön osaksi kaupunkia.

4.4.4 Prosessin aikana syntyneet tavoitteet / tavoitteiden tarkentuminen

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta jätetyissä mielipiteissä korostui huoli valaistuksen vaikutuksesta rantavyöhykkeen eliöihin sekä asukkaille koituvasta häiriöstä. Valaistussuunnittelussa kiinnitetään erityistä huomiota muun muassa valaistuksen voimakkuuteen ja värilämpötilaan sekä valaistuksen säädettävyyteen vuorokauden- ja vuodenaikojen mukaan. Tavoitteena on toteuttaa valaistus, joka soveltuu luontevasti ympäristöönsä ja aiheuttaa mahdollisimman vähän haittavaikutuksia. Reitin asemoinnissa huomioidaan mahdollinen reitin korottamisen mahdollisuus tulevaisuudessa mikäli ilmasto-olosuhteet sitä edellyttäisi.

4.5 Asemakaavaratkaisu ja vaikutukset

4.5.1 Asemakaavaratkaisu ja perusteet

Asemakaavaratkaisussa jalankulun ja pyöräilyn väylän sijoittaminen perustuu olemassa olevaan siirtoviemäriin sekä sen huoltoa varten varattuun avoimeen maastokäytävään. Näin pyritään säilyttämään nykyiset luonnonmuodot mahdollisimman ennallaan. Rantareitti on osa laajempaa Pohjoisen rantareitin yleissuunnitelmaa Virpiniemestä Oulun keskustaan, joka on myös merkitty Uuden Oulun yleiskaavaan.

Esitetty asemakaavaratkaisu luo helposti saavutettavan, korkeatasoisen ja turvallisen jalankulun- ja pyöräilyn reitin jo ahkerassa käytössä olevan maastopolkureitin linjaukseen ja yhdistää rantareitin vaakayhteyksillä olemassa olevaan kaupunkirakenteeseen.

4.5.2 Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saatu palaute

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saatiin 2 lausuntoa ja 6 mielipidettä. Lisäksi pyydettiin Ilmatieteenlaitoksen lausunto alimmasta rakennuskorkeudesta ja aaltoiluvaraselvityksen tarpeesta Pateniemen rantareitin kaavamuutosalueella.

Lausunnot saatiin Fingridiltä, Oulun museo- ja tiedekeskukselta sekä Ilmatieteenlaitokselta. Oulun museo- ja tiedekeskus lausui koskien suunnittelun alueen arkeologista kulttuuriperintöä. Lausunnossa todetaan, että suunnittelun alueelta ei tunneta muinaismuistolain (295/1963) tarkoittamia kiinteitä muinaisjäännöksiä. Ainoa arkeologisen kulttuuriperinnön kohde on limisaumaisen aluksen kaaripuun löytöpaikka (Pateniemi, muinaisjäänösrekisterin tunnus 1867), joka on tavattu Pateniemen uimarannan alueelta. Kaavahankkeen yhteydessä ei edellytetä tehtäväksi arkeologista selvitystä, vaan muinaisjäänöstilanteen toteamiseksi riittää viittaus Museoviraston muinaisjäänösrekisteriin.

Ilmatieteenlaitoksen lausunnossa todetaan, että alueella alin suositeltava rakentamiskorkeus perustuu kerran 250 vuodessa tapahtuvan tulvan toistuvuuteen, joka on Oulussa 250 cm (N2000 korkeusjärjestelmässä). Mikäli Pateniemen rantareitin alueella hyväksytään useammin toistuva tulva, voidaan käyttää alempia rakentamiskorkeuksia.

Mielipiteet saatiin asunto-osakeyhtiöiltä ja lähialueella asuivilta yksityishenkilöiltä. Saatu palaute koski ensisijaisesti huolta virkistysreitin sijoittumisesta asuinrakennusten ja meren väliselle vihervyöhykkeelle sekä uuden jalankulun- ja pyöräilyn reitin valaistusta ja sen vaikutusta alueen linustoon- ja elämistöön sekä asukkaisiin.

Saatu palaute otetaan huomioon jatkosuunnittelussa ja valaistussuunnittelussa kiinnitetään erityishuomiota mm. valaistuksen voimakkuuteen ja värilämpötilaan sekä valaistuksen säädettävyyteen vuorokauden ja vuodenaikojen huomioiden.

Saatu palaute ja palautteeseen laaditut vastineet ovat luettavissa vuorovaikutusraportista (Liite 4).

4.5.3 Asemakaavaluonnoksesta saatu palaute

Tarvittaessa tiivistelmä tähän

4.5.4 Esitetyt muistutukset ja niiden huomioon ottaminen

Tarvittaessa tiivistelmä tähän (muistutukset ja vastineet selostuksen lisälehdiksi) Ei henkilötietoja näkyviin!

4.5.5 Suunnitelmiin nähtävilläolon jälkeen tehdyt muutokset

Kaavaluonnoksen nähtävilläolon jälkeen...

4.5.6 Suunnitteluvaiheiden käsittelyt ja päätökset

Yhdyskuntalautakunta päätti hankkeen käynnistämisestä ja osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta 10.12.2024 § 560.

Yhdyskuntalautakunta päätti asettaa valmisteluaineiston __.__.20__ § __ mielipiteiden esittämistä varten nähtäville alueidenkäyttölain 62 § tarkoituksessa ja MRA 30 § säädetyllä tavalla.

Yhdyskuntalautakunta päätti asettaa asemakaavaehdotuksen __.__.20__ § __julkisesti nähtäville alueidenkäyttölain 65 § tarkoituksessa ja MRA 27 § säädetyllä tavalla.

5. Asemakaavan kuvaus

5.1 Kaavan rakenne

Asemakaava-alue ulottuu luode-kaakko suuntaisesti Rajahaudan uimarannalta Pateniemen uimarannalle. Asemakaavalla muodostuu Rajakylän kaupunginosaan lähivirkistysaluetta, jonka lomassa kulkee ohjeellinen jalankulun- ja pyöräilyn väylä Pateniemen rantareitti. Rantareitti yhdistyy olemassa olevaan kaupunkirakenteeseen Kraaselintien ja Kahvakarintien kautta. Pateniemen kaupunginosassa lähivirkistysalue kulkee osin kaupunkirakenteen sisällä Karinkannan alueella. Pateniemen kaupunginosassa rantareitti tekee ohjeellisia jalankulun- ja pyöräilyn pistoja kaupunkirakenteeseen Väliahontielle, Jalkatielle, Kuuselantielle, Jukurintielle, Karhulantielle, Heikkisenkujalle sekä Itälahdenkujalle.

Suurin osa kaava-alueesta on lähivirkistysaluetta, jonka sisällä ohjeellinen yleisen jalankulun ja polkupyöräilyn väylä kulkee. Reittilinjauksen kummankin puolin kulkee maanalaisia johtoja, joiden ohjeellinen vaihteluväli on merkitty kaavakartalle. Rajahaudan uimarannalle on merkitty uimaranta-alue ja sen välittömään läheisyyteen yleinen pysäköintialue. Kaavakarttaan on päivitetty Pateniemen uimarannan alueella maastosta poistunut vesialue.

Kaavassa osoitetaan Karinkannan pohjoispuolelle sijoittuva ryhmäviljelyalue (RP) Hämäläntien korttelin 15 luoteispuolelle. Alueelle on osoitettu Hämäläntieltä ohjeellinen yleinen ajoneuvoyhteys sekä ohjeellinen pysäköintialue. Ajoyhteysmerkinnän viereen sijoittuu olemassa oleva muuntamo, jonka turvaetäisyys ajoväylään tulee olla vähintään kaksi metriä.

Kuivasojan ylitse on merkitty ohjeellinen silta. Lastutie 12 on uusi tontti, joka on yhdistetty tonteista 8 ja 9. Lisäksi kiinteistöön on yhdistetty Lastupuiston pohjoisnurkka, jonka kautta tapahtuu ajo tontille. Tonttiliittymään on lisätty merkintä näkemäalueesta.

Jukurinrannan ympäristöön on merkitty luonnonsuojelulain mukaisia viitasammakoiden lisääntymis- ja levähdyspaikkoja, joiden hävittäminen tai heikentäminen on kiellettyä. Näiden alueiden läheisyyteen on merkitty myös vevi -merkintä, jonka osoittamalla alueella rakenteet on toteutettava niin, etteivät ne estä veden virtausta.

Kaavamuutosalueen pohjoisosaan, Itälahdenkujan eteläpuolelle on merkitty muuntamo.

Yleismääräys 300-36

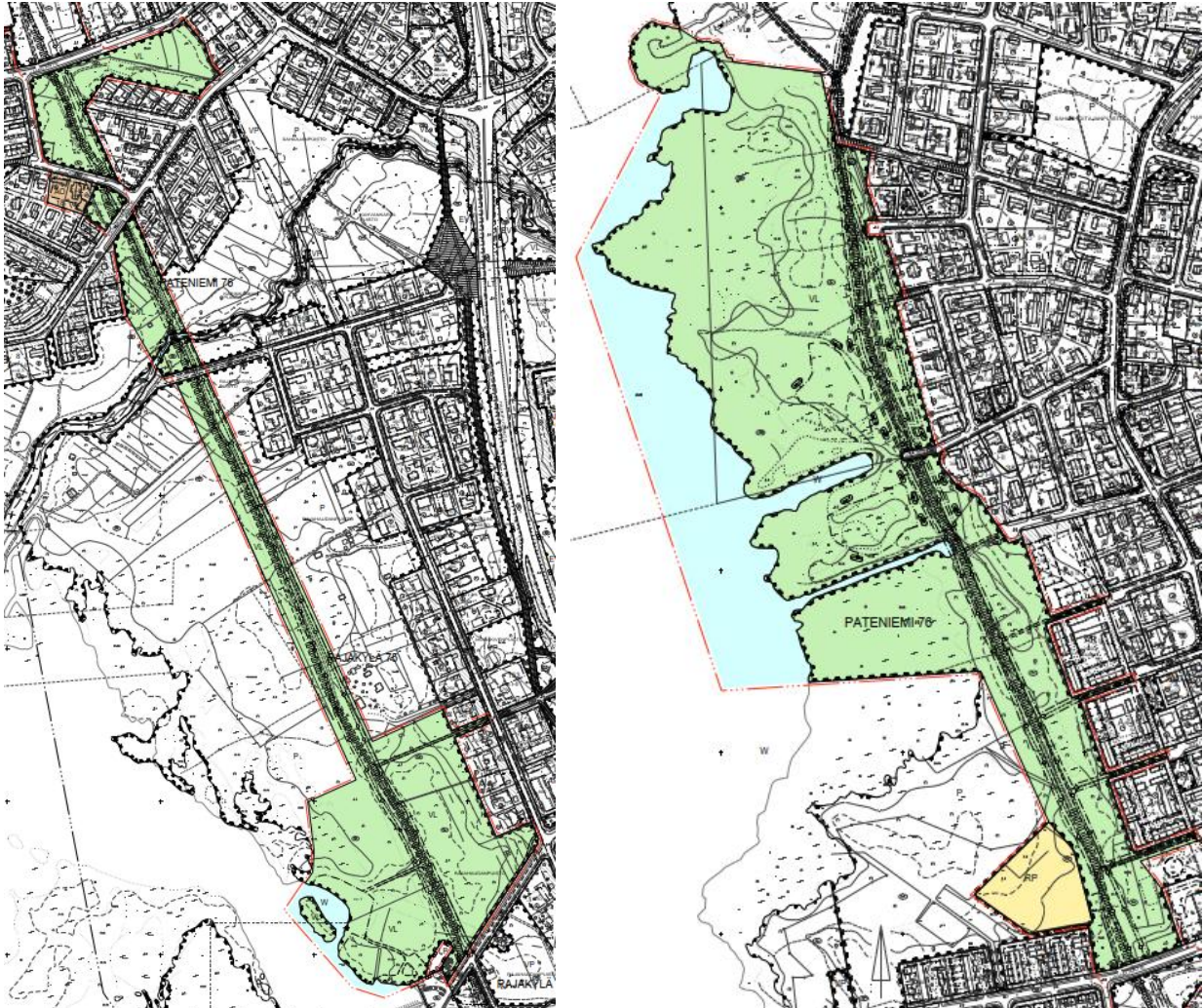
Happamat sulfaattimaat

Suunnittelualueella todetut happamat sulfaattimaat ja niiden esiintyminen tulee ottaa huomioon alueen tulevissa rakennustöissä. Rakennustoiminta sulfaattimaa-alueella voi aiheuttaa ympäristöhaittoja, mikäli alueen pohjavedenpinta laskee massanvaihtojen ja muiden kaivutöiden yhteydessä. Happamat sulfaattimaat on huomioitava erityisesti kaivumassojen läjityksessä ja

kalkitustarpeen arvioinnissa. Lisäksi maanalaisten rakenteiden suunnittelussa ja materiaalivalinnoissa on huomioitava happamien sulfaattimaiden aiheuttama korroosioriski.

Hulevedet

Pysäköintialueiden hulevedet on käsiteltävä laadullisesti ennen niiden johtamista mereen. Työmaa-aikaiset vedet tulee käsitellä Oulun kaupungin ”Työmaavesiohjeen” mukaisesti puhdistettavissa rakenteissa ennen hulevesiverkoston johtamista.

Kuvat 42. ja 43.. Asemakaavaluonnoksen kartat.

5.2 Ympäristön laatua koskevien tavoitteiden toteutuminen

Katu ympäristöjen toteutusta ohjataan tarkemmin asemakaavaprosessin jälkeisessä katusuunnittelussa.

5.3 Kaavan vaikutukset

5.3.1 Vaikutukset rakennettuun ympäristöön ja maisemaan

Kaavamuutoksella ei ole suoria vaikutuksia rakennettuun ympäristöön. Toteutuessaan reitti täydentää Oulun jalankulun ja pyöräilyn pääreitiverkostoa sekä parantaa merenrannan

saavutettavuutta. Uusi rantareittiosuus kytkeytyy olemassa olevaan katu- ja puistoverkkoon sekä venesataman ja uimarannan alueisiin, mikä vahvistaa virkistys- ja matkailukäytön edellytyksiä.

Maisemakuva rantavyöhykkeellä muuttuu paikoin, kun reitti ja sen varustelu selkeyttävät alueen käyttöä ja ohjaavat liikkumista. Tämä voi lisätä alueen käyttöastetta ja elävöittää rantaa tuoden samalla lisää kulkijoita lähelle asutusta vyöhykkeelle, joka on voinut tuntua asukkaista hyvin yksityiseltä. Erityisesti valaistus ja lisääntynyt liikkuminen voivat vaikuttaa lähiasutuksen rauhallisuuteen ja yksityisyyden kokemukseen. Toisaalta selkeästi linjattu ja hoidettu reitti voi vähentää satumanvaraista kulkemista herkillä rantavyöhykkeellä ja suojella näin ranta-alueen elinympäristöä.

5.3.2 Vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön

Kaavamuuotosalue sijoittuu maankohoamisrannikon vyöhykkeelle, jossa esiintyy valtakunnallisesti erittäin uhanalaisia luontotyyppisiä, kuten kosteita ja tuoreita lehtoja, pensaikkoluhtia sekä osin lahopuustoisia rantametsiä. Alueella on myös luontodirektiivin liitteen IV (a) viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikkoja sekä rauhoitettuja ja alueellisesti uhanalaisia kasvilajeja. Reitin toteutus lisää alueen jalankulun- ja pyöräilyn liikennettä ja voi aiheuttaa näin häiriötä linnustolle ja muulle eläimistölle, erityisesti pesimäaikana. Toisaalta virallisen reitin toteuttaminen voi myös parantaa nykytilaa, kun alueen lukuisat epäviralliset kulku-urat korvautuvat jäsennellyllä reitillä ja ohjaa näin liikkujia pois herkiltä luontoalueilta.

Toteutuksessa pyritään hyödyntämään olemassa olevia kulku-uria ja säilyttämään rantametsien ja luhtien luonnontilaisuus mahdollisimman laajana.

Mahdollinen valaistus voi parantaa turvallisuutta, mutta se voi myös vaikuttaa yöaktiivisten lajien käyttäytymiseen, pesimärauhaan ja kasvilajiston luontaiseen rytmiin. Haittoja voidaan vähentää sijoittamalla reitti ja rakenteet niin, että arvokkaimmat elinympäristöt säilyvät häiriöttöminä, ja käyttämällä luontoarvot huomioivaa, kohdennettua ja himmennettävää valaistusta. Valaistusratkaisut suunnitellaan erikseen toteutusvaiheessa, ja ratkaisuilla pyritään minimoimaan vaikutukset eläimistöön ja maisemaan.

Suunnittelualueen äärellä on tärkeiden lintualueiden rajauksia (IBA, FINIBA, MAALI) ja lintujen muuttoreitit seuraavat Kuivasmeren rannikkoa. Muuttoreitit ovat kuitenkin leveitä vyöhykkeitä, jotka ovat osin merellä, osin maan puolella joten rantareitin toteutuksella ei ole merkittäviä vaikutuksia lintujen muuttoliikkeeseen.

5.3.3 Vaikutukset liikenteeseen

Toteutuessaan Pateniemen rantareitti edistää kestävästä liikkumisesta Oulun keskustan ja pohjoisten kaupunginosien välillä. Alueen virkistysyhteydet kehittyvät, kun reitin yhteyteen toteutetaan sopiennar lenkkeilijöitä varten ja erillinen maastoliikuntareitti maastopyöräilyä, polkujuoksua ja kävelyä varten. Reitin toteutuminen parantaa myös sosiaalista turvallisuutta reitillä, kun näkemiä

avataan ja reitti valaistaan. Reitin päällystäminen ja päällystettyjen poikittaisyhteyksien toteuttaminen sekä penkkien lisääminen alueelle parantavat alueen saavutettavuutta. Reitin käyttäjämäärien kasvu voi heikentää alueen asukkaiden asuinviihtyvyyttä. Toisaalta virallisen reitin toteuttaminen voi myös parantaa asuinviihtyvyyttä, kun alueen lukuisat epäviralliset kulku-urat korvautuvat jäsennellyllä reitistöllä ja ohjaavat näin liikkuja kauemmas asutuksesta. Reitti sijoittuu olemassa olevan huoltotien kohdalle, mikä vähentää ympäristöön kohdistuvia vaikutuksia.

5.3.4 Vaikutukset kunnossapitoon

Uuden jalankulun ja pyöräilyn reitin toteuttaminen lisää kaupungin kunnossapidettävän infrastruktuurin määrää ja kasvattaa kunnossapidon kokonaiskustannuksia. Reitti edellyttää säännöllistä talvihoitoa, puhtaanapitoa sekä päällysteiden, rakenteiden, valaistuksen ja reittivarusteiden kunnossapitoa. Rantaympäristölle tyypilliset olosuhteet, kuten tuuli, kosteus, kinostuminen ja routa, voivat lisätä kunnossapitotarvetta ja lyhentää rakenteiden huoltovälejä.

Yhteysväliillä sijaitsee myös rakennetumpaa puistoymäristöä, kuten Lastupuisto ja Hämälänpuisto, joiden kohdalla kunnossapidossa ja jatkosuunnittelussa tulee huomioida istutukset sekä riittävät lumitilat. Lumitilan mitoituksessa ei tule hyödyntää liikenneturvallisuuden kannalta tärkeitä näkemäalueita.

Poikittaisyhteydet nykyiseen katu- ja liikenneverkkoon sijoittuvat rakennettuun ympäristöön ja ovat rantareitin pääväylää kapeampia. Jatkosuunnittelussa määritellään poikittaisyhteyksien pintamateriaalit sekä mahdollinen talvikunnossapito. Mikäli poikittaisyhteydet ovat talvikunnossapidettäviä, tulee varmistaa, ettei niiden länsipäihin muodostu esteitä lumien kasaamiselle, vaan lumet voidaan tarvittaessa työntää esteettä rantareitin yli. Erillisten lumitilojen osoittamista puistoalueelle ei kuitenkaan ole tarpeen esittää asemakaavassa.

5.3.5 Vaikutukset terveyteen ja turvallisuuteen

Pohjoisen rantareitin toteutus tukee vahvasti Oulun kaupunkistrategisia tavoitteita ympäristöystävällisen ja arkiliikunnan edistämisessä. Oulun kaupunki korostaa strategioissaan kestävän liikkumisen houkuttelevuutta ja saavutettavuutta, pyöräilyn ja jalankulun osuutta kulkutapajakau-massa sekä terveyttä edistävien olosuhteiden luomista. Lisäksi liikkumisen yhteys terveyteen ja arjen toimintakykyyn on tunnistettu tärkeäksi osaksi kaupungin suunnittelua.

Reitti tarjoaa suoraviivaisen ja turvallisen yhteyden työ- ja vapaa-ajan liikkumiseen sekä ulkoiluun, mikä kannustaa päivittäiseen liikuntaan ja vähentää autoriippuvuutta sekä tukee fyysistä terveyttä ja kokonaisvaltaista hyvinvointia.

5.3.6 Lapsivaikutusten arviointi

Kaavamutoksella on myönteisiä vaikutuksia lasten ja nuorten liikkumiseen sekä arjen turvallisuuteen. Jalankulun ja pyöräilyn reitin toteuttaminen parantaa yhteyksiä Pateniemen ja Rajakylän

kaupunginosien välillä ja tarjoaa lapsille ja nuorille turvallisen ja selkeän reitin koulumatkoille, harrastuksiin ja vapaa-ajan liikkumiseen. Rantareitti lisää mahdollisuuksia luonnossa liikkumiseen, tukee lasten ja perheiden ulkoilua sekä fyysistä aktiivisuutta turvallisessa ympäristössä ja parantaa Pateniemen ja Rajahaudan uimarantojen saavutettavuutta.

Reitti on suunniteltu korkealaatuiseksi, valaistuksi ja viihtyisäksi, mikä edistää sen käyttöä perheiden arjessa ja kannustaa kestävien kulkutapojen omaksumiseen jo varhaisessa iässä. Meluton ja maisemallisesti miellyttävä ympäristö vahvistaa lasten kokemaa turvallisuuden ja viihtyvyyden tunnetta. Rakentamisen aikaiset häiriöt ovat luonteeltaan tilapäisiä, eikä niiden arvioida aiheuttavan merkittäviä haitallisia vaikutuksia lasten hyvinvointiin.

5.3.7 Vaikutukset ilmastonmuutokseen sopeutumiseen

Asemakaavan muutos tukee ilmastonmuutokseen sopeutumista erityisesti yhdyskuntarakenteen ja liikkumisen näkökulmasta. Jalankulun ja pyöräilyn väylän sijoittuminen rantavyöhykkeelle edellyttää kuitenkin varautumista ilmastonmuutoksen aiheuttamiin vaikutuksiin, kuten lisääntyviin sademääriin, merenpinnan vaihteluihin sekä myrskyihin.

Kaavamuuos vahvistaa jalankulun ja pyöräilyn edellytyksiä tarjoamalla selkeän, turvallisen ja houkuttelevan yhteyden osaksi pohjoista rantareittiä. Reitti toimii osana laajempaa jalankulun ja pyöräilyn verkostoa eikä ole alueen ainoa kulkuyhteys, minkä vuoksi reitti voi poikkeuksellisissa tulvatilanteissa olla hetkittäin poissa käytöstä ilman, että alueen liikkumismahdollisuudet olennaisesti heikkenevät.

Reitin olemassa olevaan maastokäytävään tukeutuva toteutustapa sekä puuston ja muun kasvillisuuden säilyttäminen rantareitin yhteydessä tarjoaa varjostusta, lieventää tuuliolosuhteita sekä vähentää sään ääri-ilmiöiden koettuja vaikutuksia väylän käyttäjille.

Väylän asemoinnissa on otettu huomioon mahdollisen korkeusaseman korottamisen edellyttämät luiskausten tilavaraukset siltä varalta, että ilmastonmuutoksen edetessä reitin korottaminen osoittautuisi tulevaisuudessa tarpeelliseksi.

5.3.8 Vaikutukset hulevesien hallintaan

Pateniemen rantareitin rakentamisen aiheuttama maankäytön muutos on maltillinen, koska reitti myötäilee jo olemassa olevia reittejä ja on osa jo rakennettua siirtoviemärijalaa ja sen huoltotietä. Nykytilassa alueen hulevesien johtaminen ja hallinta perustuu avo-ojiin. Tulevassa tilanteessa rantareitin hulevesien johtamiseen tullaan hyödyntämään viherpainanteita, jonka lisäksi Rajahaudan uimarannan paikoitusalueen hulevedet tullaan käsittelemään laadullisesti ennen niiden johtamista mereen. Hulevesien hallintasuunnitelmassa on huomioitu myös rantareitin yläpuolisten valuma-alueiden tulvareitit ja niiden jatkuvuus purkupisteille. Alueen lisärakentaminen vaikuttaa hulevesien laatuun hieman heikentävästi, mutta kokonaisuudessaan vaikutukset vastaanottavaan vesistöön ovat vähäiset.

5.4 Ympäristön häiriötekijät

Suunnittelualueella todetut happamat sulfaattimaat ja niiden esiintyminen tulee ottaa huomioon alueen tulevissa rakennustöissä. Rakennustoiminta sulfaattimaa-alueella voi aiheuttaa ympäristöhaittoja, mikäli alueen pohjavedenpinta laskee massanvaihtojen ja muiden kaivutöiden yhteydessä. Happamat sulfaattimaat on huomioitava erityisesti kaivumassojen läjityksessä ja kalkitus- tarpeen arvioinnissa. Lisäksi maanalaisten rakenteiden suunnittelussa ja materiaalivalinnoissa on huomioitava happamien sulfaattimaiden aiheuttama korroosioriski.

Kun reitti on valmis, sen varrella ei arvioida olevan merkittäviä ympäristön häiriötekijöitä. Reitti sijoittuu pääosin rantavyöhykkeelle, missä liikenteen aiheuttama melu on vähäistä. Rantareitti kulkee hyvin suoraviivaisesti ja kadun ylityksiä on vain 3 kappaletta rauhallisella Karinkannan pientaloalueella. Alueella ei ole myöskään suuria pölylähteitä tai jatkuvia päästöjä. Valmistus- saan reitti tarjoaa käyttäjille rauhallisen ja luonnonläheisen kulkuväylän, joka on suunniteltu ni- menomaan häiriöttömäksi ja viihtyisäksi.

5.5 Kaavamerkinnot ja määräykset

Asemakaavassa on käytetty Oulun kaupungin asemakaavamerkintöjä. Lisäksi asemakaavaa varten on laadittu määräys happamien sulfaattimaiden sekä hulevesien käsittelystä.

5.6 Nimistö

Yhdyskuntajaosto on 14.5.2020 § 14 päättänyt, että Meri-Toppilan mukaista nimeä voidaan käyt- töön pohjoisen rantareitin asemakaavassa Toppilan kaupunginosassa. Esittelytekstissä mainitaan, että "Pateniemen ja Rajakylän kohdalla rantareitin nimenä voidaan jatkaa asemakaavan muutos- alueen pohjoispuolella voimassa olevan asemakaavan mukaista Pateniemen rantareitti – nimeä, koska reitti kulkee pääasiassa Pateniemen kaupunginosassa. "

6. Asemakaavan toteutus

6.1 Toteutusta ohjaavat ja havainnollistavat suunnitelmat

Yleissuunnitelman pohjalta laaditaan tarkemmat toteutussuunnitelmat.

6.2 Toteuttaminen ja ajoitus

Toteutus on mahdollista kaavan saatua lainvoiman.

6.3 Toteutuksen seuranta

Seuranta toteutetaan osana tavanomaisia rakennusvalvonnan ja liikennesuunnittelun tarkistus- ja luvitusprosesseja.

Oulussa 15. päivänä tammikuuta 2026

Kari Nykänen

kaavoitusjohtaja

Katri Durchman

kaavoitusarkkitehti

LIITE 1

Päivitetty 15.1.2026

Pateniemen rantareitti

Asemakaavan muutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelma

Rajakylän ja Pateniemen kaupunginosissa, on tullut vireille asemakaavan muutos. Tavoitteena on osoittaa aluevaraus kävelyn ja pyöräilyn reitille Rajahaudantien ja Pateniemenrannan välillä. Pateniemen rantareitti on osa laajempaa suunnitelmaa, Pohjoista rantareittiä, joka on osa Oulun keskustasta Virpiniemen suunniteltua pyöräily- ja virkistysreittiä. Asemakaavan on tarkoitus valmistua alku syksyllä 2026.

Alueelle suunnitellaan ns. Pateniemen rantareittiä välillä Rajahaudantie ja Pateniemenranta.

Asemakaavan muutosalueelle suunnitellaan kävelyn ja pyöräilyn reitti.

Kaavassa osoitetaan reitin ympärillä oleva lähivirkistysalue sekä Lastutien varressa oleva pientalotontti.

Katkoviivalla on osoitettu alue, jonka kiinteistön omistajille lähetetään OAS kirjeitse.

Kuva 1 Kartalle on rajattu alue, jolle suunnitellaan asemakaavan muuttamista.

Suunnittelun alkuvaiheessa on tehty osallistumis- ja arviointisuunnitelma, jossa kerrotaan kaavahankkeesta, siihen liittyvistä vaikutusten arvioinneista ja vuorovaikutuksesta.

Kiinteistöjen isännöitsijöiden tulee tiedottaa osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta asukkaille ja toimitilojen haltijoille. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta on mahdollista esittää mielipiteitä nähtävilläoloaikana. Ohje palautteen antoon on sivulla 4.

Kaavaa koskevat aineistot ovat esillä verkkosivulla:

<https://www.ouka.fi/suunnitelmat-ja-kaavahankkeet>

Hankkeeseen liittyvät kartat ja selostukset löytyvät kaavatunnuksella **564-2461**

Kuulutukset valmisteluaineiston ja kaavaehdotuksen nähtäville asettamisista sekä kaavan voimaantulosta julkaistaan kaupungin verkkosivuilla osoitteessa www.ouka.fi/kuulutukset.

Suunnittelualue ja kaavamuutoksen tavoitteet

Suunnittelualue sijaitsee meren rannan suuntaisena sijoittuen eteläosaltaan Rajahaudantien ja pohjoisessa Pateniemen uimarannan väliselle alueelle. Pateniemen rantareitti on n. 2,3 km pitkä kävelyn ja pyöräilyn reitti, joka on osa n. 20 km pitkää Pohjoista rantareittiä, joka lähtee Oulun keskustasta ja päättyy Virpiniemeen.

Tavoitteena on muuttaa asemakaavaa yhdyskuntalautakunnan 20.8.2019 hyväksymän Pohjoisen rantareitin yleissuunnitelman mukaisesti. Uudesta kevyen liikenteen yhteydestä tavoitellaan selkeää, nopeaa, turvallista, viihtyisää, maisemallisesti kaunista, melutonta, liikkumiseen kannustavaa sekä miellyttävää vapaa-ajan ja työmatkojen kävelyn- ja pyöräilyn väylää. Reitin asemakaavojen vaiheittainen toteuttaminen mahdollistaa myös toteutuksen vaiheistamisen.

Vaikutusten arviointi

Kaavan valmistelun yhteydessä arvioidaan vaikutukset, joita kaavan toteuttaminen voi aiheuttaa kaavan muutosalueella ja sen lähiympäristössä. Arvioitavana on mm. kaupunkikuvaan ja rakennettuun ympäristöön, luontoon, luonnonympäristöön, maisemaan, asumiseen, liikenteen turvallisuuteen sekä hulevesien hallintaan kohdistuvat vaikutukset. Suunnittelualueelle laaditaan liikenteellinen selvitys, maaperäselvitys, luontoselvitys, hulevesiselvitys ja -suunnitelma sekä tarvittaessa muita selvityksiä. Vaikutusten arvioinnin tekee kaavoittaja yhteistyössä eri asiantuntijoiden kanssa. Arviot vaikutuksista liitetään asemakaavan selostukseen.

Suunnittelun lähtökohdat

Suunnittelualue on pääosin Oulun kaupungin omistuksessa. Alueella on vähän myös yksityistä maanomistusta Oulun kaupungin maanomistuksen lisäksi.

Muutosalue on pääosin puisto- ja lähivirkistysaluetta. Asemakaavan muutosalueena on Rajakylän ja Pateniemen kaupunginosissa puisto – ja VU, LPA, VP, LV, W -alueet sekä yksi omakotitalotontti. Alueella sijaitsee Rajahaudan ja Pateniemen uimarannat pysäköintialueineen. Alueen suunnittelussa hyödynnetään olemassa olevia väyliä sekä maastokäytävää, joka on muodostunut rakennetusta siirtoviemäristä.

Taustalla vaikuttavat kaavat ja suunnitelmat

Oulun kaupunkistrategia 2030 mukaan kaupungin tavoitteena on mm. tukea kestäväällä kaupunkirakenteella kävelyä, pyöräliikennettä ja joukkoliikenteen käyttöä arjen matkoilla.

Toimenpiteenä on mm. edistää luonnon, viheralueiden ja -reitistöjen houkuttelevuutta ja saavutettavuutta.

Uuden Oulun yleiskaava

Kevyen liikenteen rantareitti on esitetty Uuden Oulun yleiskaavassa. Kaavakartassa 1 merenrannan suuntaisesti on merkitty vihreällä katkoviiva nuolella tärkeä viheryhteys, jonne sijoittuvat tärkeimmät virkistysyhteydet. Myös siirtoviemärin linja (j) on merkitty rannan suuntaisesti.

Kaavakartassa 2 on rannansuuntainen kevyen liikenteen reitti merkitty harmailta pampuloilla, joka kulkee merenrannan virkistysalueiden (V), Kuivasojan varren luonnonmukaisena säilytettävien virkistysalueen (V/s) ja Karinkannan pientalovaltaisten asuntoalueiden (AP) läpi.

Kummallakin kartalla suunnittelualueen eteläosan välittömässä läheisyyteen on merkitty Rajahaudan venesatama ja veneväylä sekä sen länsipuolelle Natura 2000-verkoston kuuluva Letonniemen luonnonsuojelualue (SL).

Alueella on voimassa seitsemän asemakaavaa, vuosilta 1973-2016. Suunnittelualue alkaa pohjoisosassa voimassa olevan Pateniemenrannan kaavan 564-2216 (kv. 13.6.2016) lähivirkistysalueelta (VL), tämän jälkeen voimassa on kaava 564-651 (min vahv. 29.11.1973), johon on merkitty suuri venevalkama-alue (LV), pohjois-eteläsuunnassa kulkee voimansiirtoalue (Vs) ja puistoalueita (P) ja kaava-alueen länsiosassa on vesialuetta (W). Karinkannan pohjoisosassa ennen Hämäläntietä kaava-alue kulkee asemakaavan 564-1669 (kv. 17.12.2001) läpi, jossa on lähivirkistysalueita (VL), Urheilu- ja virkistyspalvelujen alue (VU), autopaikkojen korttelialue (LPA) sekä merkintä sähkölinjaa varten varatulle alueen osalle. Karinkannan Hämälänpuistossa on kaava 564-1375 (min vahv. 9.8.1991), jossa on merkinnät puisto (VP), sekä sähkölinjaa varten varattu osa. Lastutiellä on voimassa kaava 564-803 (min vahv. 6.11.1977), jossa kaavamuutosalueella puiston P ja voimansiirtoalueen (Vs) lisäksi on omakotirakennusten korttelialueen (AO) kaksi tonttia, joille kumpaankin saa rakentaa 1-2 kerrosta 220kem.

Kuivasojan jälkeen on voimassa kaava 564-660 (min vahv. 20.3.1974), jossa kaava-alue kulkee puistossa (P) voimansiirtoalue (Vs) merkintää pitkin. Kaava-alue päättyy Rajahaudantiehen.

Suunnittelua ohjaavat myös VISU -suunnitelma (Viherrakenneselvitys ja -yleissuunnitelma on laadittu selvitykseksi liittyen Oulun keskeisen kaupunkialueen yleiskaavaan. Selvitys on laadittu 2024-2025.) sekä alueelle laadittu ”Pohjoinen rantareitti välillä Oulun keskusta – Virpiniemi, YLEISSUUNNITELMA 15.4.2019”.

Yleissuunnitelman asiakirjat löytyvät Oulun kaupungin verkkosivulta: <https://www.ouka.fi/suunnitelmat-ja-hankkeet/pohjoinen-rantareitti>

Vuorovaikutus

Kaavatyön eteneminen ja vuorovaikutusmahdollisuudet työn eri vaiheissa on kuvattu tämän osallistumis- ja arviointisuunnitelman sivulla 5.

Oulun kaupungin sähköinen ilmoitustaulu on osoitteessa www.ouka.fi/kuulutukset. Kaavatyötä koskeva aineisto on esillä kaupungin verkkosivulla: <https://www.ouka.fi/suunnitelmat-ja-kaavahankkeet>. Kuulutukset julkaistaan kaupungin verkkosivulla: www.ouka.fi/kuulutukset. Tarvittaessa lisätietoja saa kaavatyön yhteyshenkilöiltä, joiden yhteystiedot on kerrottu tämän sivun alalaidassa.

Kirjalliset mielipiteet osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta ja asemakaavan valmisteluaineistosta sekä kirjalliset muistutukset asemakaavaehdotuksesta toimitetaan postitse osoitteeseen: Kirjaamo, PL 71, 90015 Oulun kaupunki (käyntiosoite: Kansankatu 55 A) tai sähköpostitse osoitteeseen: kirjaamo@ouka.fi. Palautteessa on mainittava tämän kaavatyön diaarinumero: **OUKA/1423/2020**.

Osalliset

Alueidenkäyttölain 62 § mukaan kaavan osallisia ovat alueen maanomistajat ja ne, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa, sekä viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään. Osallisia ovat myös kaavan vaikutusalueen maanomistajat. Osallisilla on mahdollisuus osallistua kaavan valmisteluun, arvioida kaavoituksen vaikutuksia ja lausua kirjallisesti tai suullisesti mielipiteensä asiasta. Viranomaisten ja yhteisöjen osalta osallisia tässä hankkeessa ovat mm. seuraavat tahot:

- Oulun seudun ympäristötoimi
- Lupa- ja valvontavirasto
- Pohjois-Pohjanmaan pelastuslaitos
- Oulun kaupungin vammaisneuvosto
- Oulun kaupungin vanhusneuvosto
- DNA Oyj
- Elisa Oyj
- Telia Finland Oyj
- Fingrid Oyj
- Suomen Yhteisverkko Oy
- Yhdyskuntasuunnittelun seura ry
- Oulun Museo- ja tiedekeskus
- Oulun Vesi
- Oulun Energia
- Telia Towers Finland Oy
- Digita Oy
- Oulun polkupyöräilijät ry
- BusinessOulu
- Oulun seurakuntayhtymä
- Suomen Luonnonsuojeluliitto, Pohjois-Pohjanmaan piiri
- Suomen Luonnonsuojeluliiton Oulun yhdistys ry
- Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellinen yhdistys (PPLY)
- Rajakyläyhdistys ry -asukasyhdistys
- PoVa, Pohojosen Vaikuttajat – lasten ja nuorten osallisuusryhmä
- Rakennusteollisuus RT
- Oulun kauppakamarin rakennusalan valiokunta
- Pateniemen Polunpolkijat ry
- Pateniemi-seura
- Oulun jalankulkijat ry
- Oulun yrittäjät
- Pohjois-Pohjanmaan yrittäjät

Kaavatyön vaiheet ja osallistumismahdollisuudet

Vireilletulo

Kaavan muuttaminen on tullut vireille Oulun kaupungin aloitteesta helmikuussa 2020.

Käynnistysvaihe (osallistumis- ja arviointisuunnitelma)

Kaavan laatiminen on käynnistetty lähtökohtien selvittämisellä ja osallistumis- ja arviointisuunnitelman laatimisella. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma pidetään nähtävillä neljän viikon ajan. Työn käynnistymisestä, nähtävilläolosta ja mahdollisuudesta mielipiteen esittämiseen tiedotetaan kaupungin verkkosivulla, lehti-ilmoituksella Kalevassa ja kirjeillä. Viranomaisia ja yhteisöjä tiedotetaan sähköpostitse.

Osallisilla on mahdollisuus antaa kirjallinen mielipiteensä nähtävilläoloaikana.

Valmisteluvaihe (kaavaluonnos)

Suunnittelutyö etenee kaavaluonnoksen laatimiseen, jossa käynnistysvaiheessa saatu palaute otetaan mahdollisuuksien mukaan huomioon. Kaavaluonnos valmistellaan kaavamuutoksen konsulttien laatimien selvitysten ja suunnitelmien pohjalta.

Tavoitteena on, että kaavamuutoksen valmisteluaineisto (kaavaluonnos) pidetään nähtävillä neljän viikon ajan alku 2026. Nähtävilläolosta ja mahdollisuudesta mielipiteen esittämiseen tiedotetaan kaupungin verkkosivulla ja lehti-ilmoituksella Kalevassa. Tieto nähtävilläolosta toimitetaan sähköpostilla tai kirjeenä niille, jotka ovat jättäneet mielipiteensä käynnistysvaiheessa. Viranomaisia ja yhteisöjä tiedotetaan sähköpostitse.

Kaavatyötä koskeva tiedotus- ja keskustelutilaisuus järjestetään kaavaluonnoksen nähtävilläoloaikana. Osallisilla on mahdollisuus antaa kirjallinen mielipiteensä nähtävilläoloaikana.

Ehdotusvaihe (kaavaehdotus)

Suunnittelutyö etenee kaavaehdotuksen laatimiseen, jossa valmisteluvaiheessa saatu palaute otetaan mahdollisuuksien mukaan huomioon.

Tavoitteena on, että kaavaehdotus asetetaan nähtäville 30 päivän ajaksi loppu kevästä 2026. Nähtävilläolosta ja mahdollisuudesta muistutuksen esittämiseen tiedotetaan kaupungin verkkosivulla ja lehti-ilmoituksella Kalevassa. Tieto nähtävilläolosta toimitetaan sähköpostilla tai kirjeenä niille, jotka ovat jättäneet mielipiteensä valmisteluvaiheessa. Lisäksi nähtävilläolosta tiedotetaan kirjeillä niitä kaavamuutosalueen maanomistajia ja -haltijoita, joiden kotikunta ei ole Oulu. Viranomaisia ja yhteisöjä tiedotetaan sähköpostitse.

Osallisilla on mahdollisuus antaa kirjallinen muistutuksensa nähtävilläoloaikana.

Hyväksymisvaihe

Asemakaava viimeistellään, ja siinä otetaan mahdollisuuksien mukaan huomioon ehdotusvaiheessa saatu palaute.

Tavoitteena on, että asemakaavan muutos hyväksytään kaupunginvaltuustossa syksyllä 2026. Asemakaavan hyväksymisestä lähetetään tieto niille, jotka ovat sitä kirjallisesti pyytäneet kaavaehdotuksen nähtävilläoloaikana (maankäyttö- ja rakennusasetus 94 §). Hyväksymistä

koskevasta päätöksestä voi valittaa hallinto-oikeuteen (alueidenkäyttölaki 191 § ja kuntalaki 137 §). Hallinto-oikeuden päätöksestä voi valittaa, mikäli korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Asemakaavan voimaantulosta kuulutetaan kaupungin verkkosivulla valitusajan päätyttyä.

Lisätietoja suunnittelijoilta:

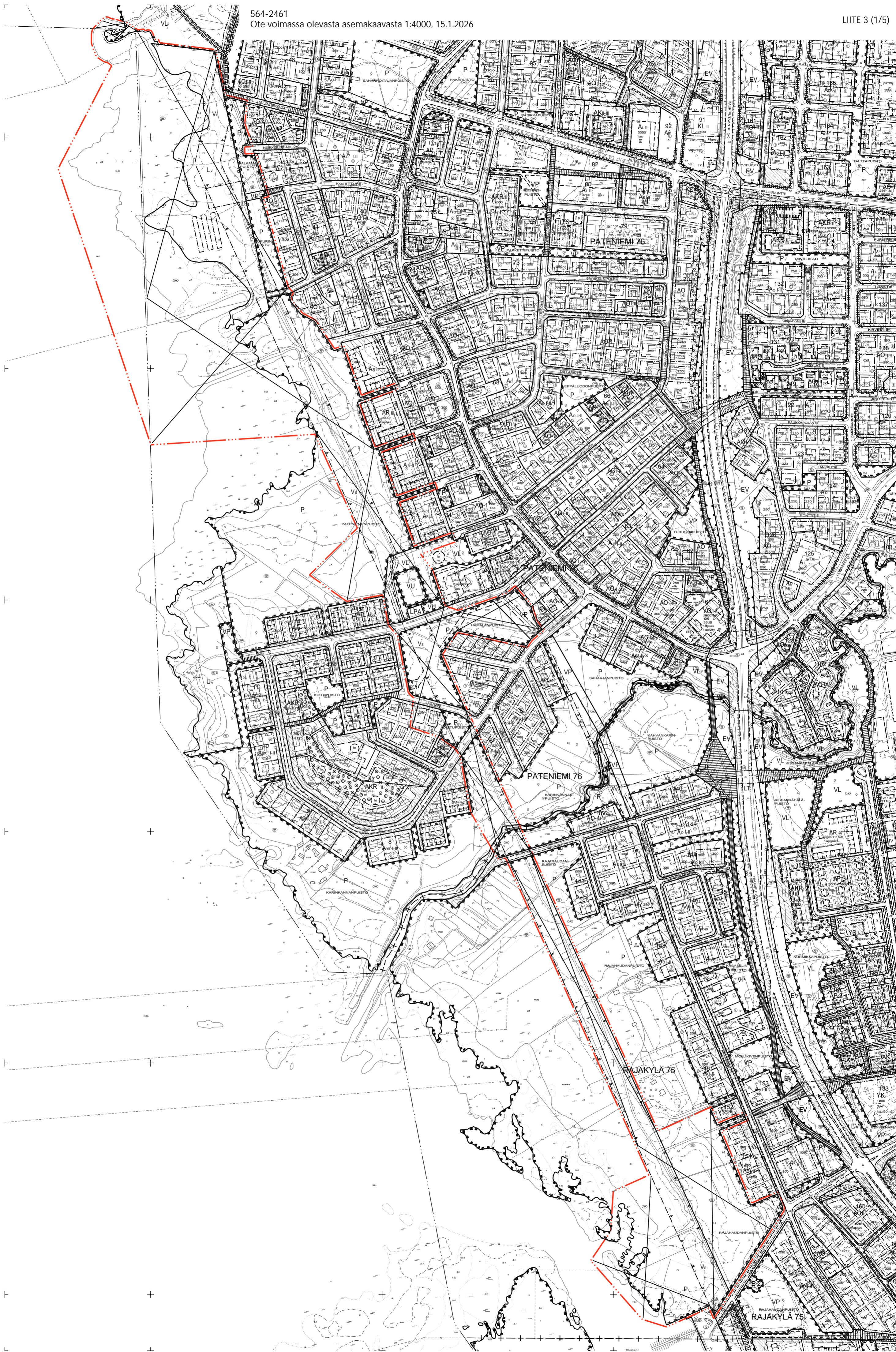
Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut, kaavoitus

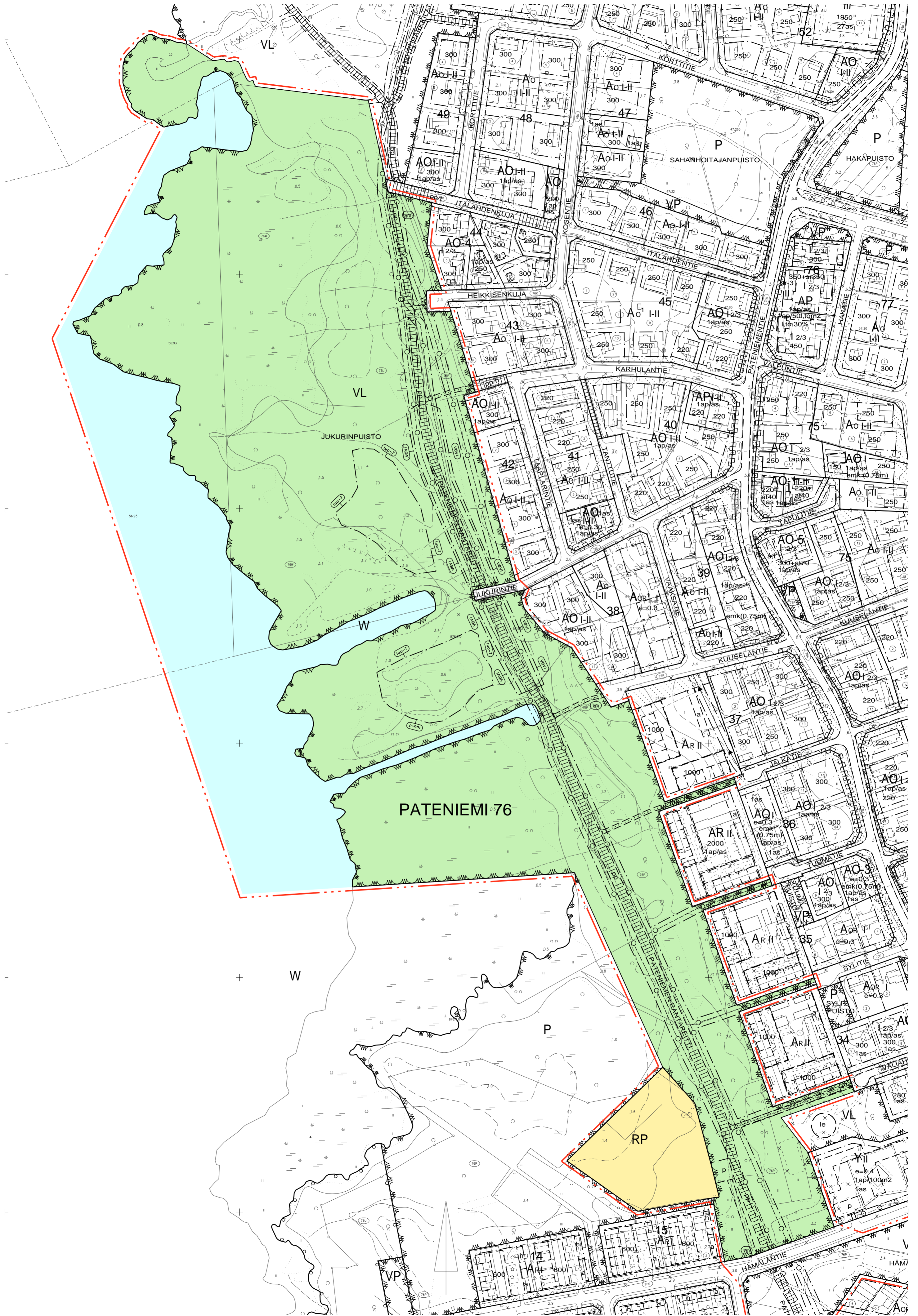
Kaavoitusarkkitehti Katri Durchman, puh. 040 187 6563

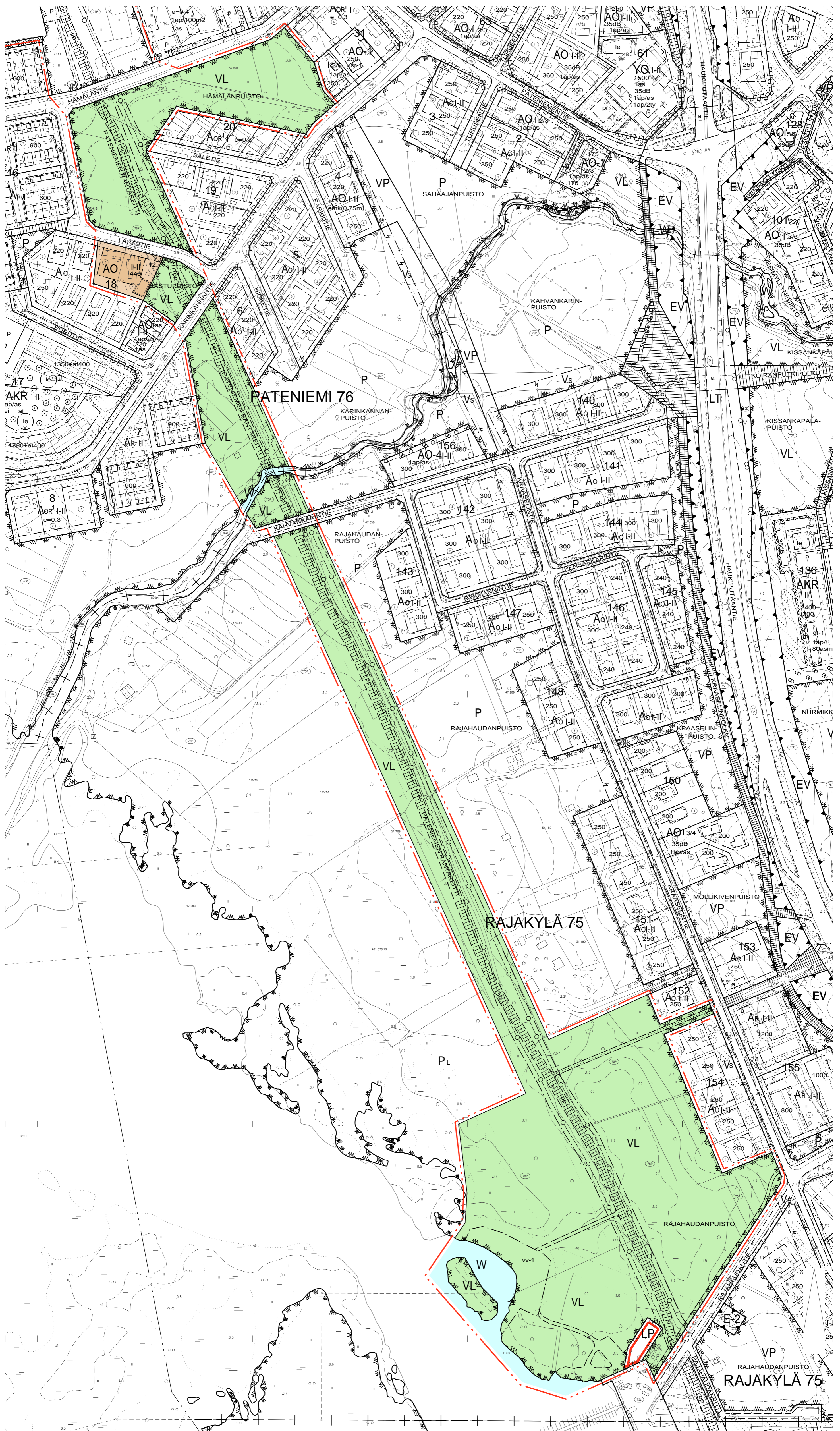
Kaavoitusassistentti Outi Colliander, puh. 040 664 2838

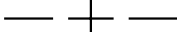

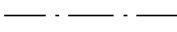
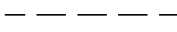
Kaavoituksen käyntiosoite: Ympäristötalo, Solistinkatu 2, 90140 Oulu

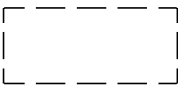
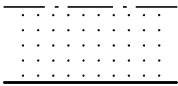
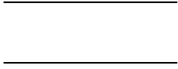
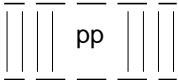
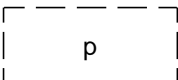
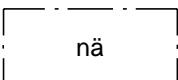
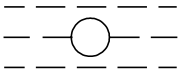

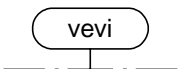
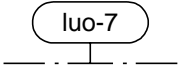
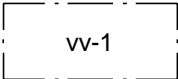

Sähköpostit ovat muodossa etunimi.sukunimi(at)ouka.fi

5		Erillispientalojen korttelialue.
34		Lähivirkistysalue.
44		Siirtolapuutarha-/palstaviljelyalue.
52		Yleinen pysäköintialue.
81		Vesialue.
82		3 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.
82-1		3 m sen asemakaava-alueen ulkopuolella oleva viiva, jonka sisäpuolelta asemakaavamerkinnot ja -määräykset poistetaan.
83-1		Kaupunginosan raja.
84		Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.
85-1		Eri asemakaavamääräysten alaisten alueenosien välinen raja.
86-1		Ohjeellinen eri asemakaavamääräysten alaisten alueenosien välinen raja.
91-1	75	Kaupunginosan numero, joka ei vahvistu.
92-2	RAJA	Kaupunginosan nimi, joka ei vahvistu.
93	18	Korttelin numero.
95	LASTUTIE	Kadun, tien, katuaukion, torin, puiston tai muun yleisen alueen nimi.
95-101	PATENIEMEN	Ohjeellisen osa-alueen nimi.
96	440	Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.
100	II	Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.

113		Rakennusala.
113-101		Ohjeellinen rakennusala.
134		Istutettava alueen osa.
136		Katu.
140-101		Ohjeellinen yleiselle jalankululle ja polkupyöräilylle varattu alueen osa.
151-101		Ohjeellinen pysäköimispaikka.
153-1		Näkemäalue.
154-103		Ohjeellinen maanalaista johtoa varten varattu alueen osa.
174-2		Muuntaja.
175-9		Merkintä, jonka osoittamalla alueella rakenteet on toteutettava niin, etteivät ne estä veden virtausta.
189-8		Luonnonsuojelulain mukainen viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikka, jonka hävittäminen tai heikentäminen on kielletty.
190-38		Uimaranta-alue. Alueen osa, jolle saa toteuttaa uimarannan ja virkistäytymistä varten tarkoitettuja vähäisiä rakennelmia.
300-36		Happamat sulfaattimaat Suunnittelualueella todetut happamat sulfaattimaat ja niiden esiintyminen tulee ottaa huomioon alueen tulevissa rakennustöissä. Rakennustoiminta sulfaattimaa-alueella voi aiheuttaa ympäristöhaittoja, mikäli alueen pohjavedenpinta laskee massanvaihtojen ja muiden kaivutöiden yhteydessä. Happamat sulfaattimaat on huomioitava erityisesti kaivumassojen läjityksessä ja kalkitustarpeen arvioinnissa. Lisäksi maanalaisten rakenteiden suunnittelussa ja materiaalivalinnoissa on huomioitava happamien sulfaattimaiden aiheuttama korroosioriski. Hulevedet Pysäköintialueiden hulevedet on käsiteltävä laadullisesti ennen niiden johtamista mereen. Työmaa-aikaiset vedet tulee käsitellä Oulun kaupungin ”Työmaaavesiohjeen” mukaisesti puhdistettavissa rakenteissa ennen hulevesiverkostoon johtamista.
		TONTTIJAKOMERKINNÄT:
		Sitovan tonttijaon mukainen tontti.

15.1.2026

LIITE 4

Vuorovaikutusraportti

564-2461 Pateniemen rantareitti

15.1.2026

LIITE 4

Asemakaavan eri vaiheissa saadut palautteet ja niihin laaditut vastineet

Kaavatunnus: 564-2461

Diaarinumero: OUKA/1423/2020

Pateniemen kaupunginosan puisto- ja katualueita, korttelia 18 sekä Rajakylän kaupunginosan puisto- ja katualueita koskeva asemakaava pohjoinen rantareitti Rajakylä – Pateniemenranta välille.

Työnimi: Pateniemen rantareitti

- Osallistumis- ja arviointisuunnitelma, 2.12.2024. OAS nähtävillä 3.1. - 3.2.2025 (Yhdltk 10.12.2024 § 560).

Sisällysluettelo

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saatu palaute.....	4
Lausunto 1, Oulun Museo- ja tiedekeskus.....	4
Kaavoituksen vastine.....	4
Lausunto 2, Ilmatieteen laitos.....	4
Kaavoituksen vastine.....	6
Mielipide 1.....	6
Kaavoituksen vastine.....	7
Mielipide 2.....	7
Kaavoituksen vastine.....	8
Mielipide 3.....	8
Kaavoituksen vastine.....	10
Mielipide 4.....	10
Kaavoituksen vastine.....	23
Mielipide 5.....	23
Kaavoituksen vastine.....	26
Mielipide 6.....	26
Kaavoituksen vastine.....	27

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saatu palaute

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma oli nähtävillä 3.1. - 3.2.2025. Nähtävillä olo aikana jätettiin yksi lausunto sekä kuusi mielipidettä. Fingridin Maankäyttö- ja ympäristöyksikkö tiedotti, ettei jätä lausuntoa. Lisäksi kaavoitus pyysi Ilmatieteen laitoksen lausuntoa alimmasta rakennuskorkeudesta ja aaltoiluvaraselvityksen tarpeesta Oulun Rajakylän ja Pateniemen asemakaavan muutosalueella.

Lausunto 1, Oulun Museo- ja tiedekeskus

OULU Rajakylä ja Pateniemi, Pateniemen rantareitti, asemakaavan muutos, OAS - arkeologia

Oulun kaupungilla on tullut nähtäville asiakohdassa mainitun asemakaavan muutoksen (kaavatunnus 564-2461) osallistumis ja arviointisuunnitelma. Kaavamuutoksen tavoitteena osoittaa aluevaraus kävelyn ja pyöräilyn reitille. Kyseessä on osa Oulun keskustasta Virpiniemeen ulottuvaa Pohjoista rantareittiä. Tämä lausunto koskee arkeologista kulttuuriperintöä.

Suunnittelualue (pituus noin 2,4 km) sijaitsee Rajahaudantien ja Pateniemenrannan välillä Oulun keskustasta lähimmillään noin 6 km kilometriä pohjoiseen. Alue on pääosin rakentamatonta alavaa merenrantaa. Lähes koko matkaltaan alle 2,5 metrin korkeudella nykyisestä merenpinnasta oleva alueella ei ole esihistoriallisen ajan kohteita. Myös varhainen historiallisen ajan asutus sijoittuu suunnittelualueella korkeammille maastonkohdille. Alueen halki olevassa maastokäytävässä on rakennettu siirtoviemäri, joka todennäköisesti noudattelee Pateniemen sahalle viimeistään 1950-luvulla johtaneen suurjännitejohdon linjausta.

Suunnittelualueelta ei tunneta muinaismuistolain (295/1963) tarkoittamia kiinteitä muinaisjäännöksiä. Ainoa arkeologisen kulttuuriperinnön kohde on limisaumaisen aluksen kaaripuun löytöpaikka (Pateniemi, muinaisjäännösrekisterin tunnus 1867), joka on tavattu Pateniemen uimarannan alueelta. Kaavahankkeen yhteydessä ei edellytetä tehtäväksi arkeologista selvitystä, vaan muinaisjäännöstilanteen toteamiseksi riittää viittaus Museoviraston muinaisjäännösrekisteriin.

Kaavoituksen vastine

Lausunto ei aiheuta muutoksia kaavan suunnitteluun ja kaavaselostukseen lisätään viittaus Museoviraston muinaisjäännösrekisteriin.

Lausunto 2, Ilmatieteen laitos

Oulun kaupunki on pyytänyt Ilmatieteen laitokselta ennakkolausuntoa alimmasta rakennuskorkeudesta ja aaltoiluvaraselvityksen tarpeesta Oulun Pateniemen rantaraitin asemakaavoitettavalla alueella. Ilmatieteen laitos on perehtynyt asemakaava-aineistoon ja toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Asemakaava-alue sijaitsee enimmillään viiden kilometrin etäisyydellä Oulun mareografista, joten Pateniemen rantaraitin rakennuskorkeuden määrittämiseen voidaan käyttää suoraan Oulun mareografille määritettyjä merivesitulvan toistuvuustasoja.

15.1.2026

LIITE 4

Alimmat suositeltavat rakentamiskorkeudet Suomen rannikolle on päivitetty viimeksi vuonna 2014 (Kahma ja muut 2014). Suositukset koskevat tavanomaista rakentamista, jonka suunniteltu käyttöaika on parisataa vuotta ja jonka voidaan hyväksyä joutuvan tänä aikana kerran tulvalle alttiiksi. Suositukset ovat sen sijaan liian matalia rakennuksille tai rakenteille, jotka eivät saa joutua merivedelle alttiiksi kertaakaan käyttöikänsä aikana.

Meriveden korkeuden osalta suositus alimmaksi rakentamiskorkeudeksi ilman aaltoiluvaraa, kapeiden lahtien tai jäiden vaikutusta on Oulussa +2,50 m N2000-korkeusjärjestelmässä. Annetuissa suosituksissa on mukana mm. maankohoamisen sekä valtamerien pinnan nousun vaikutus meriveden korkeuteen. Merivesitulvan osalta rakentamiskorkeus +2,50 m N2000-järjestelmässä on riittävä asemakaava-alueella, jos aallokkoa ja jäiden työntymistä ei huomioida.

Alin suositeltava rakentamiskorkeus perustuu kerran 250 vuodessa tapahtuvan tulvan toistuvuuteen vuonna 2100, joka on Oulussa 250 cm. Mikäli Pateniemen rantaraitin alueella hyväksytään useammin toistuva tulva, voidaan käyttää alempia rakentamiskorkeuksia. Nykytilanteessa toistuvuuksia vastaavat meriveden tulvakorkeudet Oulussa (perustuen Oulun mareografin havaintoihin 1994–2023) ovat:

- 1/20 tapausta/vuosi: 179 cm
- 1/50 tapausta/vuosi: 196 cm
- 1/100 tapausta/vuosi: 209 cm

Vuonna 2100 meriveden tulvakorkeudet ovat:

- 1/20 tapausta/vuosi: 198 cm
- 1/50 tapausta/vuosi: 217 cm
- 1/100 tapausta/vuosi: 231 cm

Kaikki korkeudet ovat N2000-korkeusjärjestelmässä.

Rannikolla aaltoiluvaran tarpeeseen ja suuruuteen vaikuttaa se, kuinka hyvin matalikot ja saaret alueen edustalla vaimentavat avomereltä tulevaa aallokkoa. Myös alueella paikallisesti kasvanut aallokko on huomioitava. Se, miten korkealle aallokon vaikutus lopulta ulottuu, riippuu rannan rakenteiden korkeuksista, jyrkkyyksistä ja rakennusmateriaaleista sekä veden syvyydestä. Esimerkiksi rannalla olevien rakenteiden jyrkkyys vaikuttaa aallokon heijastusominaisuuksiin: täysin heijastava rakenne (pystysuora seinämä) kaksinkertaistaa aallon korkeuden.

Rajakylän ja Pateniemen edustalla oleva Kuivasmeri on ulkomeren aallokolta suojassa, joten alueen aallokko on paikallista, ulkomeren aallokkoa pienempää ja lyhyempää. Länsisuunnassa tuulen pyyhkäisymatka on noin kaksi kilometriä. Tuulen nopeudella 25 m/s rannan edustalla merkitsevä aallonkorkeus on noin 0,8 m ja hallitseva periodi 2,9 s.

15.1.2026

LIITE 4

Vesijättöalue, jolle rantareittiä suunnitellaan, on matalalla ja varsin tasainen. Kun merivesi on korkealla ja veden syvyys alueella on yli metrin, syvyys ei rajoita yllä mainitun kokoisen aallokon korkeutta. Niillä alueilla, joilla on puustoa ennen rantareittiä, aallokko kuitenkin vaimenee tehokkaasti. Avoimilla alueilla aallokon nousukorkeuteen vaikuttaa rantareitin mahdollisesti rakennettavan penkereen jyrkkyys: yleisesti ottaen mitä jyrkempi rakenne, sitä korkeampi on aallokon nousukorkeus.

Esimerkkinä alueen itäosassa veden syvyyden ollessa rakenteen juurella yli metri ja aallokko yllä olevan mukainen:

- Kaltevuudella 1:20 nousukorkeus on noin 0,3 metriä
- Kaltevuudella 1:10 noin 0,5 metriä

Nämä ovat karkeita, suuruusluokkaa antavia arvioita.

Nykyiset ennusteet eivät anna selkeää suuntaa tuulisuuden muutoksille tulevaisuudessa. Ilmaston lämmetessä avovesikausi, ja samalla aaltoilukausi, pitenee jonkin verran (mm. Lehtonen ja muut, 2024).

Tässä lausunnossa ei oteta kantaa mahdollisen merijään rannalle työntymisen vaikutuksiin.

Kaavoituksen vastine

Palautteessa esitetyt näkökohdat otetaan huomioon jatkosuunnittelussa.

Mielipide 1

Kirjallinen palaute Pateniemen rantareitin asemakaavan muutokseen 564-2461

Kartassa näkyy vihreällä katkoviivalla merkittynä tärkeä viheryhteys, jonne sijoittuvat tärkeimmät viheryhteydet. Tällainen on merkitty lähtemään Rykmannintieltä kohti Kuivasojan suuta ja omistamaamme rantatonttia.

Yksityisalueelle menee tällä hetkellä tienpohja, joka on ilmeisesti merkitty opaskarttaan nykyisin olemassa olevana polkuna (Sähköpostiviesti 20.1.2025 Taru Välimaa, kaavoitusassistentti, Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut). Tienpohja on ollut yksityisessä käytössä viljelys- ja rantatienä useamman sukupolven ajan, ei missään vaiheessa yleisenä virkistysreittinä.

Maankäyttö- ja rakennuslain 54 § 3 momentti:

”Asemakaavalla ei myöskään saa asettaa maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle sellaista kohtuutonta rajoitusta tai aiheuttaa sellaista kohtuutonta haittaa, joka kaavalle asetettavia tavoitteita tai vaatimuksia syrjäyttämällä voidaan välttää.”

Alue on omassa virkistyskäytössä ja mahdollinen kaavamuutos virkistysalueeksi rajoittaa alueen käyttöä huomattavasti.

15.1.2026

LIITE 4

Virkistysyhteyden suunnittelu yksityisalueelle/välittömään läheisyyteen ohjaa laajasti kulkemisen yksityiselle alueelle. Jo aiemmin viemäriputken päälle tehty epävirallinen ulkoilureitti on tuonut rantatontillemme lisääntyvää liikennettä yksityisaluekiellosta huolimatta. Alueella on esiintynyt useamman kerran ilkivaltaa ja häiriökäyttäytymistä sekä asiattomia oleskelua mökeissä ja saunassa.

Virkistysreitin suunnittelu yksityisen alueen viereen/alueelle herättää meissä merkittävää huolta. Sen sijaan, että rakennettaisiin virkistysreitti yksityisen alueen viereen, toivoisimme sen jätettävän pois asemakaavasta tai tehtävän muualle kuin suunnitellulle paikalle.

Kaavoituksen vastine

Palautteessa mainittu vihreä katkoviiva ei osoita viheryhteyttä, vaan opaskartalle merkittyä olemassa olevaa polkua. Kyseessä ei siis ole asemakaavan viheryhteyksimerkintä, vaan karttatietoon perustuva polku.

Kaavassa ei esitetä muutoksia yksityiselle tontille johtavalle yhteydelle, vaan tavoitteena on mahdollistaa etelä-pohjoissuuntaisen pyörätien rakentaminen. Reitti sijoittuu pääosin kaupungin maaomaisuudelle. Lopullinen linjaus ratkaistaan toteutussuunnittelussa ja kulkua ohjataan yleisille alueille. Reitin rakentaminen selkeäksi jalankulun ja pyöräilyn väyläksi ohjaa liikkumista hallitusti ja mahdollisesti vähentää kulkua reitistön ulkopuolella.

Kaavoituksessa noudatetaan alueidenkäyttölain periaatteita, ja suunnittelussa pyritään välttämään kohtuuttomat rajoitukset ja haitat maanomistajille. Opastuksen, varustelun ja valaistuksen tavoitteena on turvallinen ja hallittu jalankulun ja pyöräilyn väylä.

Palautteessa esitetyt näkökohdat otetaan huomioon jatkosuunnittelussa.

Mielipide 2

Lähtökohtaisesti vastustan hanketta. Meillä on kaupungin pohjoispuolelta olemassa jo vaihtoehtoisia pyöräreittejä keskustan suuntaan. Tätä rantareittiä pystyy jo nyt käyttämään sulan maan aikana vaikka se ei olekaan asfaltoitu tai muuten "priima"

Lähiluonto kärsii jos suunnitelma toteutuu. Tässä Rajahaudan ja Taskilan alueella on varsin runsas linnusto ja oikeaa muokkaamatonta luontoympäristöä. On nähty minkkejä, saukkoja, jäniksiä, kauriita ja vaikka mitä lintuja. Luonnon muokkaaminen ihan varmasti vaikuttaa näihin eläimiin, niiden pesimiseen ja oleiluun alueella, puhumattakaan siitä kun reitille mitä todennäköisimmin tulee valaistus → lisää valosaastetta. Sekin vaikuttaa eläinten oloihin. Entä Kuivasojan ylitys? Kuinka paljon sillan rakentaminen vaikuttaa ojan veden määrään/pinnan korkeuden vaihteluun/kahlaajalintujen elinympäristöön/ahvenen nousuun keväällä? Rehevä Kuivasoja kyllä ottaa osua tässä hankkeessa.

Meillä alueen asukkailla on tässä nyt olemassa täydellinen, mieltä rauhoittava polku luontoympäristössä, siinä paljon puhutussa lähiluonnossa. Polulla moikataan vastaantulijoita kuin vaellusreiteillä konsanaan. Eipä tätä tapahdu lähellä kulkevalla pyörätiellä. Eikä sitten jos ja kun

15.1.2026

LIITE 4

tässä kulkee virallinen rantareitti: pahimmassa tapauksessa kävelijät väistelevät ohi suhahtavia sähköpyöräilijöitä.

Toki ymmärrän pyöräilyn merkityksen ilmaston ja terveyden kannalta, olenhan itsekin ahkera pyöräilijä.

Kunpa vain tämä reitti sitten toteutuessaan tehdään mahdollisimman paljon luontoa säästäen ja kunnioittaen. Tässä Rajahaudan kohdalla nyt olemassa olevan polun merenpuolella on usean metrin kaistale joka on kai jossain vaiheessa raivattu. Tämä kaistale varmaan hyödynnetään? Ja mahdollisimman vähän olemassaolevaa puustoa kaadetaan? Pyörätie riittävän korkea tulvien/myrskyjen nostattaman veden varalta? Rannanpuoleinen metsä jätetään raivaamatta?

Kaavoituksen vastine

Pateniemen rantareitti on osa Uuden Oulun yleiskaavan mukaista Pohjoista rantareittiä, jonka yleissuunnitelma on hyväksytty yhdyskuntalautakunnan päätöksellä 20.8.2019 (§ 451). Reitti parantaa jalankulun ja pyöräilyn olosuhteita ja saavutettavuutta ympäri vuoden. Linjaus hyödyntää pääosin olemassa olevaa siirtoviemäriin avointa maastokäytävää, jossa kulkee jo nykyisin polkuja ja sorapintainen huoltotie. Näin vältetään maiseman avaamista ja minimoidaan vaikutukset luontoon.

Suunnittelussa huomioidaan Rajahaudan ja Taskilan alueen luontoarvot sekä linnusto. Kuivasojan ylityksen rakenteet suunnitellaan siten, että veden virtaus, pinnan vaihtelut ja kalojen liikkuminen säilyvät mahdollisimman luonnonmukaisina. Kaavaa varten on laadittu mm. liikenne-, luonto- ja maisemaselvitykset sekä vaikutusten arviointi.

Valaistussuunnittelussa kiinnitetään erityistä huomiota muun muassa valaistuksen voimakkuuteen ja värilämpötilaan sekä valaistuksen säädettävyyteen vuorokauden- ja vuodenaikojen mukaan. Tavoitteena on toteuttaa valaistus, joka soveltuu luontevasti ympäristöönsä ja aiheuttaa mahdollisimman vähän haittavaikutuksia.

Reitti toteutetaan mahdollisimman paljon olemassa olevia raivattuja kaistaleita hyödyntäen, ja puuston kaatamista rajoitetaan. Reitin asemoinnissa huomioidaan mahdollinen reitin korottamisen mahdollisuus tulevaisuudessa mikäli ilmasto-olosuhteet sitä edellyttäisi.

Palautteessa esitetyt näkökohdat otetaan huomioon jatkosuunnittelussa.

Mielipide 3

AS OY Tuumapuiston rajojen kohdalta ei tule toteuttaa kevyenliikenteen liittymiä rantareitille (kuva alla). Yhtiöiden väliset suojarajat/alueet ovat jo liian ahtaat (tähän saimme jo suullisen vastauksen aluetta mittaavalta asiantuntijalta, jossa kantakarttaa valmisteltiin). Näemme, että pyörätie tulisi liian lähelle rajojamme, mikä tuo häiriötä asukkaille. Laillisuus tulisi myös selvittää ja tuoda esille.

Liittymät tulee rakentaa esimerkiksi väljempään kohtaan, joka ei ole yhtiöiden välittömässä läpikulussa, mm. Väliahontie (kaupungin leikkipuisto) ja Kuuselantie (liittymä valmiiksi

15.1.2026

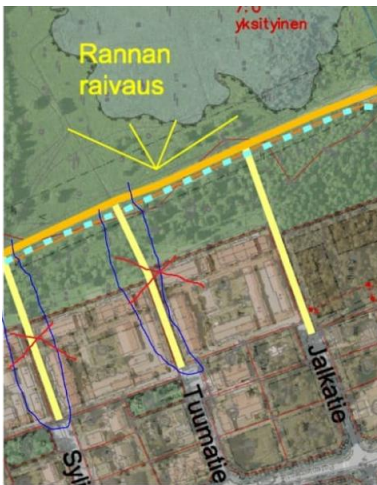
LIITE 4

rakennettavan pyörätien varrella). Näiden teiden läheisyydessä läpikulun kannalta ei ole niin tiheää asutusta.

Vaadimme, että alla olevista ollaan yhteydessä:

AS OY Tuumapuiston Hallituksen puheenjohtajaan sekä isännöitsijään.

Ei liittyviä (punaiset x-merkit):

- Jalkatie
- Tuumatie
- Sylitie

Lisäksi: Kuivasniitty

Kuivasniitty on mm. eri eläinten pesintäalue sekä muutoinkin tärkeä elinalue, johon ei tulisi rakentaa valaistusta. Alue on myös harvinainen luonnonmukaisuudeltaan ja maisemallisuudeltaan, johon ei tulisi sijoittaa valotolppia.

Mikäli valotolppien poisjättäminen ei ole laillisesti mahdollista, niin valaistus olisi suunniteltava Kuivasniityn väliselle osuudelle erikseen huomioiden:

- valaistus tulee suunnata merelle päin
- maksimaalinen etäisyys tolppien välillä

Ehdotus:

Tälle pätkälle voisi olla esim. liiketunnistimella toimiva valaisu, jolloin jatkuva valaistus ei olisi häiriöksi.

Ei valaistusta ko. pätkälle.

15.1.2026

LIITE 4

Kaavoituksen vastine

Palautteen mukaisesti kulkuyhteydet Syltitielle ja Tuumatielle on poistettu suunnitelmasta.

Kuivasniityn luontoarvot ja pesimäalueet on huomioitu luontoselvitysten mukaisesti. Valaistussuunnittelussa kiinnitetään erityistä huomiota muun muassa valaistuksen voimakkuuteen ja värilämpötilaan sekä valaistuksen säädettävyyteen vuorokauden- ja vuodenaikojen mukaan. Tavoitteena on toteuttaa valaistus, joka soveltuu luontevasti ympäristöönsä ja aiheuttaa mahdollisimman vähän haittavaikutuksia.

Palautteessa esitetyt näkökohdat otetaan huomioon jatkosuunnittelussa.

Mielipide 4

PYÖRÄILYREITTI vs VIRKISTYSREITTI

Asemakaavan muutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelman alussa puhutaan reitin olevan pyöräily- ja virkistysreitti. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa kerrotaan, että Pohjoisella rantareitillä tavoitellaan "nopeaa vapaa-ajan ja työmatkojen kulkuväylää". Työmatkapyöräilyyn painottuva liikenne voidaan kuitenkin osoittaa jo olemassa oleville ja erittäin lähellä sijaitseville valaistuille ja talvikunnossapidetyille Pateniementien ja Haukiputaantien varren pyöräteille.

Rantareitin luonto ja maisema tarjoavat lukuisia virkistysarvoja. Lisäksi rantareitillä voi nähdä vielä hyvin tähtitaivasta ja revontulia. Jos reitti olisi valaistu, ei pimeällä pyöräillessä näkisi esim. maisemia, sillä valaistulta alueelta ei pysty kunnolla näkemään valaistun alueen ulkopuolelle.

Ehdotamme Pateniemen rantareitin osuutta välillä Itälahdenkuja–Hämäläntie

virkistysreittiosuudeksi. Virkistysreittiosuudelle kaupunki voisi luoda käyttäjille omaa infoa esim. QR-koodilla, esimerkiksi hämärässä ja pimeällä nähtävistä ja koettavista asioista, kuten taivaan ilmiöistä ja yön eläimistä (mm. viitasammakoista, lepakoista, metsäjäniksistä, siileistä, pöllöistä), sekä muista alueen luontoarvoista (meri- ja rantaluonnosta, maankohoamisrannikon metsien kehityssarjoista, kasvillisuustyypeistä, kasvillisuudesta, linnustosta, käävistä ym. lahopuulla elävistä...). Alueen koulut ja päiväkodit hyödyntävät jo nyt aluetta oppimistarkoitukseen, ja kaupungin tarjoama paikallistieto lähiluonnosta varmasti lisäisi ja antaisi lisäarvoa opetukseen ja kiinnostaisi oppilaita, sekä syventäisi luontosuhdetta.

Haluamme tutkittavaksi uudelleen:

1) Valaistun reitin linjausta

a. Onko tämä Pateniemen kohdalle suunniteltu kevyen liikenteen reitti todellakin tarpeellinen? Olemassa oleva pyörätie kulkee samansuuntaisesti Pateniementiellä pääosin n. 200 m (vaihtelu 330–210 m välillä Itälahdentie–Hämäläntie) päässä suunnitellusta reitistä.

b. Asemakaavamuutoksessa esitetään "virkistysreitti ja pyöräilyreitti":

15.1.2026

LIITE 4

- eritellään virkistysarvoja sisältävä omaksi reitiksi, pyöräilyreitti olemassa oleville pyöräreiteille
 - esitellään alueen virkistysarvoja käyttäjille virkistysreitillä
 - virkistysarvot kärsivät oleellisesti, jos valaistus rakennetaan
 - maisemakuva menee pilalle
 - valaistus häikäisee ja lisää valosaastetta, tähtitaivas menetetään
 - oleva luonto kärsisi valaistuksesta

2) Käyttäjäselvitystä

a. Onko tehty käyttäjäselvitystä, olisiko pyörätielle käyttäjiä Kiviniemestä ja Virpiniemestä? Siellä asuu paljon lapsiperheitä, jotka liikkuvat autoilla kuskaten lapsia päivähoitoon ja samalla reissulla käyden kaupoissa. Hoitopaikat eivät ole rantareitin varrella, vaikka kulkisivat laatikkopyörillä.

b. Työmatkapyöräilijät valitsevat reitin, joka on varmasti ajokuntoinen, rantareitti taas palvelisi paremmin virkistyspyöräilijöitä, jotka eivät ole riippuvaisia valaistuksesta, auratusta reitistä.

3) Valaistuksen tarpeellisuutta

a. Rantareitillä Itälahdentie–Hämäläntie ei valaistusta. Valaistua reittiä haluaville ohjaus valaistulle reitille esim. uimarannan vierestä Itälahdentien kohdalta Pateniementien pyörätielle 330 m päähän rakennetusta pyörätiestä (pyörätie rakennettu rannassa nyt siihen saakka).

b. Jos valaistus pakko saada (miksi?): valaistus himmeää, liiketunnistimella, valaistus vain klo 21 saakka, pimeänä klo 7 saakka. Turvataan asukkaiden ja luonnon terveellinen yöuni ja pimeä aika.

4) Valaistuksen haittoihin kunnollista perehtymistä

a. Tieteellisten tutkimusten perusteella jatkuvassa valossa eläminen on sekä ihmisten että luonnon terveydelle erittäin haitallista ja vaarallista.

b. Ekologisten palvelujen kärsiessä valosaasteesta, siitä on taloudellisia tappioita.

5) Ympäristövaikutusten arviointia uudelleen

a. Rakentaminen (kuinka laajat vaikutusalueet)

b. Hulevesien käsittely (aurauksesta syntyvät jätevedet, hiekoituksen vaikutukset, miten pyörätien rakenteet estävät maakerroksissa veden etenemistä kohti merta)

c. Huolto (siitä aiheutuva melu ja ympäristöhaitat ja häiriöt ihmisille ja luonnolle)

d. Viheryhteyksien katkeaminen ja elinympäristöjen pirstoutuminen luonnon kannalta

e. Valaistuksen haitat luonnolle ja ihmisille

15.1.2026

LIITE 4

Olisiko Oulun kaupunki edelläkävijöiden joukossa maailmassa ja suojelisi pimeän kokemisen alueita?

- Siis kaupunkialueellakin, jolloin kohteet olisivat helposti saavutettavissa myös Oulussa viipyville matkailijoillekin.
- Ihmiskunnalle on viime aikoihin saakka ollut perustavanlaatuisen tärkeää yhteys tähtitaivaan ilmiöitten tarkkailuun.
- Kaupungeissa ja asutuskeskuksissa asuvista nykyihmisistä harvat enää näkevät tähtiä, saati koskaan nähneet Linnunrataa.
- Pimeän tarjoamat mahdollisuudet, esim. kuutamokävely, tähtien tarkkailu ja revontulimatkailu lisääntyneet myös Oulussa, retkiä on järjestetty kuluvana talvenakin. Mahdollisuus näiden retkien järjestämiseen heikkenee koko ajan lisääntyvän valosaasteen vuoksi.
- Omaehtoista valaisua on jo opittu käyttämään pimeällä alueella kaavaillulla reitillä (pyörän valot, otsalamput).
- Kyltein voidaan opastaa valaistuille Pateniementien että Haukiputaantien varren pyöräteille.

PERUSTELUT:

KUNNOSSAPITO

KUNNOSSAPITOKULUT lisääntyvät, jos auraukset suoritetaan aikaisin aamusta työmatkapyöräilyä palvelemaan kolmella rinnakkain kulkevalla pyörätiellä (Haukiputaantien viereinen, Pateniementiellä ja Pateniemen rantareitti). Vanhatkin tulisi aurata aikaisin aamusta, jotta lapset pääsevät kouluihin. Rannassa olevaa pyörätietä joutuisi todennäköisesti auraamaan useammin kuin Pateniementien tai Haukiputaantien viereistä pyörätietä rannan tuuliolosuhteiden vuoksi, sillä lumi tapaa kinostua voimakkaasti hyvin äkkiä tuulisella säällä reitin kohdalla. Tästä meillä asukkailla on omakohtaista kokemusta.

MERIVEDEN KORKEUS VAIHTELEE usein mereltä puhaltavien vallitsevien tuulien myötä ja pakkaa jäätä ym. mukanaan rantaan vesirajaan. Vesi on noussut kaavaillulle reitille saakka Kuivasniityn kohdalla ja Jukurinrannassakin reittiä hipoen joulukuussa 2015. Viemäriinjan sorahuoltotielle (eli juurikin rantareitin kohdalle) kasautui kaikenlaista puunrungoista, laudanpätkestä, styroxlautoista, kanistereista jäärykkiöihin. Tänäkin talvena vesi on jo käynyt vajaan parin metrin päässä huoltotien reunasta Kuivasniityn kohdalla. Ilmastonmuutos tuonee jatkossakin merivettä nostavia talvimyrskyjä yhä useammin tullessaan.

TUULIOLOSUHTEET ovat rannassa haasteelliset. Voi olla, että monikaan ei halua pyöräillä työmatkaa rannassa tuulisella säällä, jollainen siellä on vallitseva säätila. Tuuliolosuhteet ovat huomattavasti helpommat jo Pateniementien varressa metsien ja asuinalueitten suojassa.

OULUN KAUPUNKISTRATEGIA 2030

15.1.2026

LIITE 4

Oulun kaupunkistrategia 2030 mukaan: "kaupungin **tavoitteena on** mm. tukea (1) **kestävällä kaupunkirakenteella** kävelyä, pyöräliikennettä ja joukkoliikenteen käyttöä arjen matkoilla. Toimenpiteenä on mm. (2) **edistää luonnon**, viheralueiden ja -reitistöjen **houkuttelevuutta** ja saavutettavuutta."

"(3) **Oulussa jokaisella on mahdollisuus elää terveellistä** ja turvallista **elämää**"

"(4, 5, 6) **Vastuullisuus**: Edistämme älykkäästi **kestävää elämäntapaa** ja toimimme siten, että myös **tulevilla sukupolvilla** on mahdollisuus tehdä valintoja."

"(7, 8, 9) Luomme kasvua matkailusta: **Edistämme pohjoisuuteen ja merellisyyteen sekä kestävään matkailuun liittyvää matkailua. Panostamme lähiluonto-** ja retkeilykohteisiin."

Jos aidosti halutaan tavoitella kaikin tavoin kestävästä kaupunkirakennetta, samalla EDISTÄÄ LUONNON HOUKUTTELEVUUTTA, mahdollistaa jokaisen oululaisen elää TERVEELLISTÄ elämää, ottaa huomioon, että myös TULEVILLA SUKUPOLVILLA on mahdollisuus tehdä valintoja (elää terveellistä elämää, hyötyä ekologisista palveluista), silloin uudet rakennettavat, etenkin **valaistavat** reitit, ovat ristiriidassa edellä mainittujen kohtien kanssa:

1. Valaistuksen eli valosaasteen lisääminen ei ole kestävä eikä vastuullista kehitystä tai kaupunkirakennetta, sillä ne lisäävät mm. valosaastetta ja energiankulutusta
2. pimeän kokeminen on olennainen osa luonnon kokemista ja yksi osa luonnon houkuttelevuutta, sitä ei voi valaistulla alueella ja sen läheisyydessä kokea
3. tistuvalla yöaikaiselle keinovalolle altistuminen vaikuttaa terveyteen negatiivisesti
4. tulevilla sukupolvilla on enemmän valosaastetta siedettävänä, jos rakennetaan aina vain uusia valaistuja reittejä
5. elinympäristöjen fragmentoituminen lisääntyy entisestään
6. Uuden reitin rakentaminen, ylläpito, huolto ja elinkaarensa päähän tulleiden valaisimien poisto luovat myös osaltaan hiilijalanjälkeä
7. kestävään matkailuun ei kuulu valosaasteen lisääminen, joka väistämättä tapahtuu aina uuden reitin/alueen valaisulla, vaikka valaisimet olisi valittu ja suunnattu huolella
8. jos halutaan edistää ja panostaa pohjoiseen, merelliseen matkailuun ja lähiluontoon, silloin tulee ottaa huomioon, että jos halutaan valaista uudet reitit, se lisää aina valosaastetta. Tällainen on ristiriidassa kestävästä kehityksen kanssa
9. Ylipäänsä Pohjoisen reitin linjaus on kyseenalainen luontoarvojen näkökulmasta. Onko vaihtoehtoisia reittejä tutkittu? Onko 1,3–3 km:llä matkan lyheneminen Virpiniemen tai Kiviniemen ja keskustan välillä todella luontoarvojen häiriintymisen tai menetyksen arvoista? Reitlin linjaus Kalimenojan "säilytettäviä, erityisiä ympäristöarvoja omaavalle alueelle, jossa on sallittu virkistys- ja ulkoilukäyttöä palveleva rakentaminen siten, etteivät sen

15.1.2026

LIITE 4

luonnonolosuhteet muutu”, ei aivan kohtaa kestäväen kehityksen linjaa, varsinkaan **ennallistamisasetuksen** kannalta, vaikka sillä tavoitellaankin työmatkapyöriä.

Valaistus tulisi ainakin välillä Kuuselantie–Sylitie n. 60 m päähän asukkaiden makuuhuoneista, muualla tulee vielä lähemmäksi, esim. välillä Jukurintie–Heikkisentie. Näillä osin on jo katuvalaistusta ennestään.

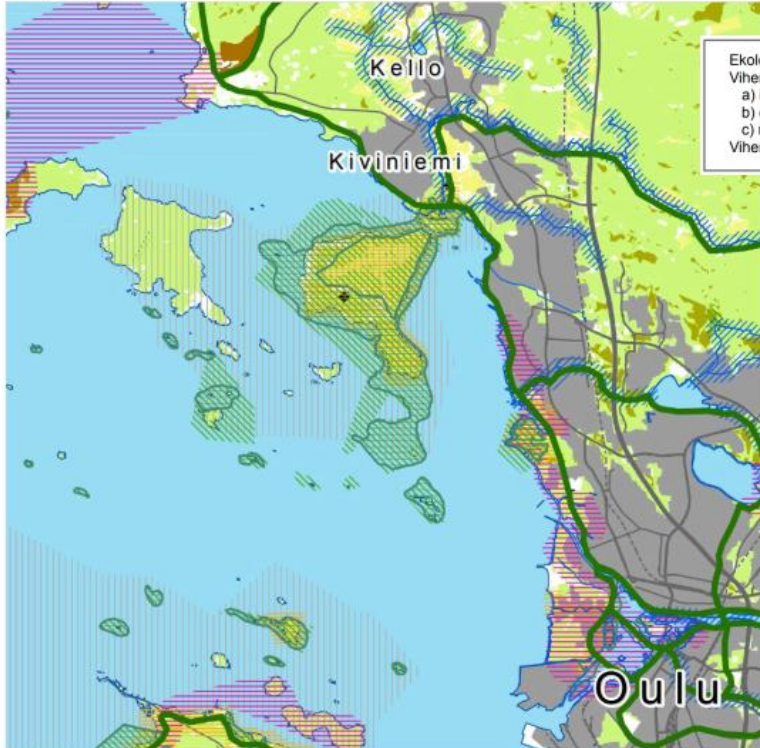
LUONTOARVOT

Valaistuksen vaikutusalueelle osuisi VILMO:ssa esitetyt uhanalaisten lajien keskittymät ja luonnon monimuotoisuuskeskittymät, sekä ELY-keskuksen HELMI-kohteet Kuivasniitty ja Jukurinrannan ja uimarannan välille sijoittuva merenrantaniitty. Molemmat sijaitsevat VILMO:ssa merkitylle uhanalaisuuskeskittymän alueelle.

Rannassa on nähtävissä maankohoamisrannikon metsien kehityssarjoja (saraikko/ruovikko-pajusyomyrttipensaikko-rantalepikko-kuusikko). Rantametsissä Karinkannaniemessä ja Kuuselantien ja Jalkatien välissä esiintyy säännöllisesti hömötiaisia, joinakin talvina on puputtanut helmipöllö ja ruokaillut pohjantikka sekä keväällä kuulunut pikkutikan rummutusta. Kraaselist kuuluu huuhtajan huhuilua. Kuivasniityllä, Jukurinrannan niityillä ja Ojakylän kukkulalla saalistavat suopöllö, ruskosuohaukka, kanahaukka ja varpushaukka. Kuivasniityllä pesii mm. ristisorsa, kuovit, töyhtöhyypät, lirot, punajalkaviklot, valkoviklot, taivaanvuohet, rantasipit, tavit, sinisorsat, merihanhet, pajusirkku. Siellä on nähty ruokailemassa suokukkoja, pikkukuoveja, kurkeja, eräs kesä muutaman viikon ajan kurnutti ruisrääkkä. Kesäisin käy päivittäin törmä-, terva- ja haarapääskyt saalistamassa hyönteisiä rantaniittyjen yllä. Rantavyöhykkeen vesipainanteissa pulputtavat keväisin viitasammakot. Iltojen hämärtyessä on näkynyt lepakoita saalistamassa ja rantametsissä siilejä. Keväisin on näkynyt vielä talvipukuisia metsäjäniksiä. Monipuolisen vaihtelevien elinympäristöjen ansiosta lajikirjo on runsas, lajistossa on sekä ranta-, pelto-, suo- että metsälajeja.

Keväisin yksi **lintujen muuttoreitti** kulkee juuri Kuivasniityn ja Jukurinrannan kohdalta. Ylitse muuttaa valtava määrä lintuja kohti pohjoista suurina parvina, hanhista ja kuikkalinnuista aina arktikaan (arktisten lintujen muutto) saakka. Osa pysähtyy hetkeksi levähtämään Kuivasmerellä, mutta pääjoukko lentää ylitse öiseen aikaan. **Valaistuksen on todettu häiritsevän lintujen suunnistamista muutolla.**

VILMO:

←→ Viheryhteystarve

- Luonnon monimuotoisuuskeskittymä (5)
- Uhanalaisten lajien keskittymä (5)
- Suojelualue (7)
- Natura-alue (3)

Pateniemen rantareitti on suunniteltu rakennettavaksi Länsi-Patelassa uhanalaisten lajien keskittymän ja Rajahaudassa-Raja-Taskilassa luonnon monimuotoisuuskeskittymän poikki. Luonnon viheryhteys katkeaa, jos rantareitti rakennetaan.

YMPÄRISTÖMINISTERIÖN HELMI-OHJELMA -KOHTEET

<https://ym.fi/helmi>: "Helmi-elinympäristöohjelma 2021–2030 vahvistaa Suomen luonnon monimuotoisuutta ja turvaa luonnon tarjoamia elintärkeitä ekosysteemipalveluja. Samalla hillitään ilmastonmuutosta ja edistetään siihen sopeutumista.

Helmi-ohjelmassa tartumme Suomen luonnon köyhtymisen suurimpaan suoraan syyhyn: elinympäristöjen vähenemiseen ja laadun heikkenemiseen. Ohjelman toimet auttavat satoja uhanalaisia lajeja sekä suurta osaa maamme uhanalaisista luontotyypeistä."

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen hoitamat Helmi-ohjelman kohteet Kuivasniitty ja Jukurinrannan ja uimarannan välille sijoittuva merenrantaniitty (eivät ole siis vain maisemien vuoksi avoimina pidettyjä, kuten yleissuunnitelmassa asia esitetään) sijoittuvat Pateniemen rantareitin välittömään yhteyteen.

MAISEMA-ARVOT

Pateniemen rantareitin varrella oli jätetty maisema-arvot aivan huomiotta Kuivasniityn kohdalla, josta avautuu upea saaristomaisema aina Hailuotoon saakka. Tämä maisema häiriytyy ratkaisevasti, jos valaistus rakennetaan.

PIMEÄN HYÖDYT

15.1.2026

LIITE 4

Tiede on todistanut, että **tarvitsemme pimeää pysyäksemme terveinä**. Pimeä saa immuunijärjestelmämme toimimaan. Sisäinen kellomme häiriintyy keinovalosta, ja estää kehossa pimeällä tapahtuvia asioita tapahtumasta.

Pimeä saa aikaan kehossamme mm.:

- yllyttää käpyrauhasta vapauttamaan melatoniinia, joka auttaa nukkumaan
- vähentää DNA-vaurioita poistamalla vapaita radikaaleja
- suojaa hapettumisvaurioilta
- tehostaa kehon omaa geneettistä korjauskoneistoa
- voi alentaa tulehdusmarkkereita
- vähentää ahdistusta ja lievittää masennusta.

(Lähde: <https://www.nationalgeographic.com/science/article/dark-sky-health-benefits>)

Pimeää voidaan hyödyntää **matkailussa**: sillä voidaan saavuttaa pimeästä nauttavia matkailijoita (esim. tähdet, Linnunrata, revontulet).

Pimeän arvoista ollaan kiinnostuneita myös Oulun yliopistossa.

Oulun yliopiston Arkkitehtuurin yksikön *Turvallinen ja kestävä pimeä* -hanke tutkii ja kehittää pimeän ja hämärän arvot tunnistavaa lähestymistapaa kaupunkiympäristöjen valaistuksen kehittämiseen. "Viihtyisässä kaupunkiympäristössä myös pimeällä on paikkansa."

Tutkimustyössä toimitaan yhdessä sekä kaupunkilaisten että valaistuksen suunnittelusta ja toteutuksesta vastaavien Oulun kaupungin asiantuntijoiden kanssa.

<https://www.oulu.fi/fi/uutiset/viihtyisassa-kaupunkiymparistossa-myo-pimealla-paikkansa-kerrokokemuksiasi>

VALOSAASTEEN HAITAT

"When we add light to the environment, that has the potential to disrupt habitat, just like running a bulldozer over the landscape can."

– Chad Moore, formerly of the U.S. National Park Service (Lähde: darksky.org)

Kaupungit valaistaan niin kirkkaasti pimeän ajan, **että jatkuvassa valossa elämisen haitallisia vaikutuksia nähdään jo luonnossa ja meissä ihmisissä**. Monet tutkimukset ovat osoittaneet, että öinen altistus keinovalolle **vaikuttaa negatiivisesti ihmisten terveyteen**, lisäten riskiä mm.

seuraaviin: unihäiriöt, masennus, diabetes, hedelmättömyys, syöpä, alzheimer. (Lähde: darksky.org, <https://link.springer.com/article/10.1007/s11357-023-00932-0#Sec13>)

Lisää tutkimuksia: https://www.zotero.org/groups/2913367/alan_db/library

Luonnolle keinovalo aiheuttaa häiriöitä mm. muuttoreitteihin, lisääntymis- ja ruokailukäyttäytymiseen. Pimeys on kriittisen tärkeää yölajien selviämiselle, kuin myös öisin tähdistä

15.1.2026

LIITE 4

suunnistaville muuttaville linnuille. Tutkimukset ovat osoittaneet, että eläinten immuunijärjestelmä heikentyy, jos ne altistuvat keinovalolle öisin.

Öinen keinovalo ei vähennä rikollisuutta, vaan **hukkaa energiaa ja resursseja**, ja on merkittävä tekijä kasvihuonekaasujen päästölähteenä ja hiilijalanjäljen kasvattajana.

Valosaasteella on **jopa negatiivisia vaikutuksia talouteen**. Aiheesta on tehty tutkimuksia, eräs mm. vuodelta 2024:

“Light pollution has been increasingly recognized by the scientific community **as having serious impacts on human health, wildlife, and ecosystem function**. --- The contribution this paper makes is highlighting the fact that light pollution has negative economic impacts in the form of both degraded ecosystem function, which in turn reduces the ecosystem service value, but also in terms of **ecosystem disservices associated** with negative impacts on human health and wellbeing.”

(Lähde: The Ecological Economics of Light Pollution: Impacts on Ecosystem Service Value by Sharolyn J. Anderson, Ida Kubiszewski and Paul C. Sutton, Submission received: 15 March 2024 / Revised: 13 June 2024 / Accepted: 27 June 2024 / Published: 15 July 2024)

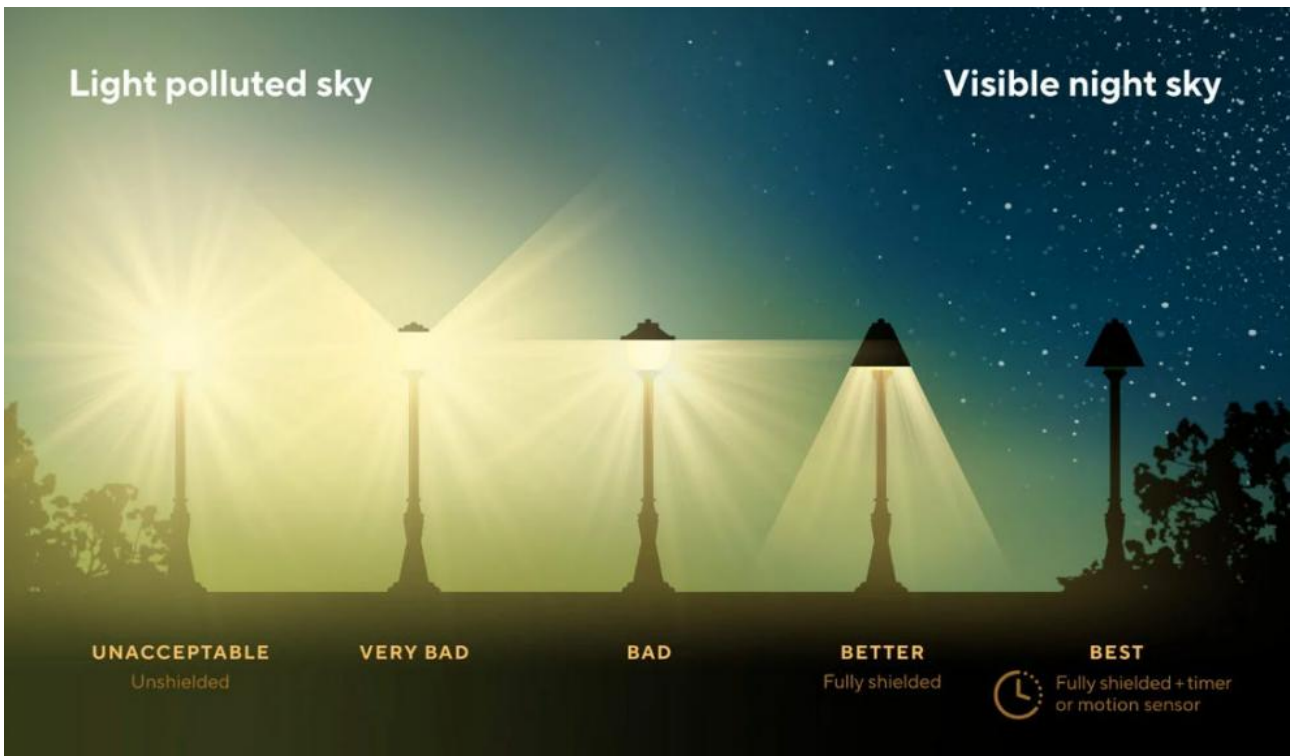
Astronomia tarvitsee pimeää taivasta avaruuden havainnointiin. Uusia löytöjä ei voida tehdä, jos valosaaste häiritsee. Astronomia on ollut suuri tekijä ihmiskunnan kehityksessä.

Ihmisyteen on olennaisesti kuulunut taivaan tarkkailu. Tähtitaivaan ja Linnunradan katselu on täyttänyt ihmiset kunnioituksella ja ihmetyksellä. Taivaan ilmiöistä ovat juontaneet mm. tarustot, uskonnot, laulut, sen mukaan on navigoitu ja löydetty uusia maailmoja. Pimeän tähtitaivaan puuttuminen vieroittaa meidät luonnosta.

15.1.2026

LIITE 4

Kuvakaappaus: darksky.org. Miten katuvalaistus vaikuttaa tähtitaivaan näkymiseen. Oikealla paras tilanne, valot sammutetaan yöksi.

Brighter does not mean safer

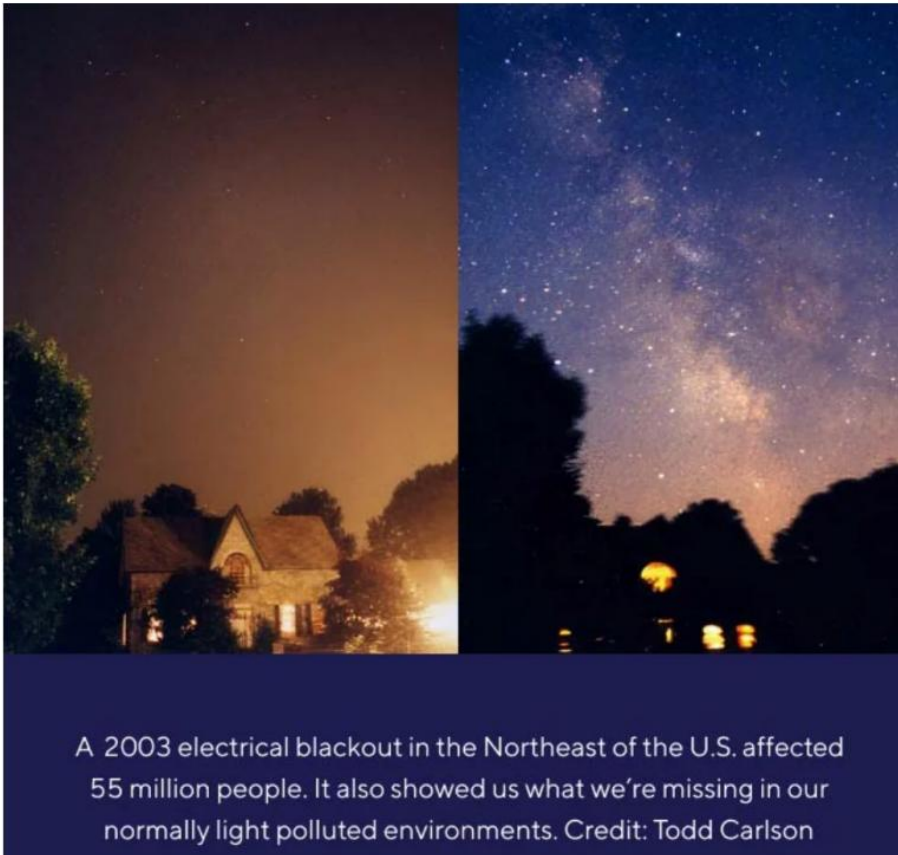

Kuvakaappaus: darksky.org. Kirkas valaistus ei takaa turvallisuutta. Kuvapari havainnollistaa myös hyvin, miten valaistun alueen ulkopuolelle ei näe kunnolla (esim. maisemia).

15.1.2026

LIITE 4

Kuvakaappaus: darksky.org. Kuvapari havainnollistaa, miltä taivas näytti samalla kohtaa laajan sähkökatkon aikana.

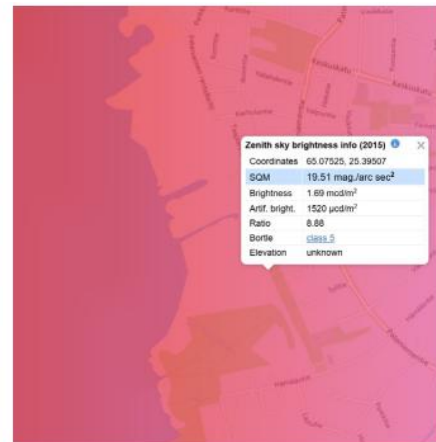
VALOSAASTEKARTAT

Valosaasteesta on laadittu karttoja, joissa kuvataan avaruuteen siroavan valon määrää mm. Bortlen luokituksella. Pateniemessä viimeisiä pimeän kokemisen paikkoja on Pateniemen rantareitin suunnittelualue, joka on rakentamatonta ranta-aluetta. Rantareitin kohdalla Kuivasniityn reunalla Clear Outside -sovellus ilmoittaa Bortlen lukemaksi 5, kun jo esim. valaistulla Jalkatiellä se on 6.

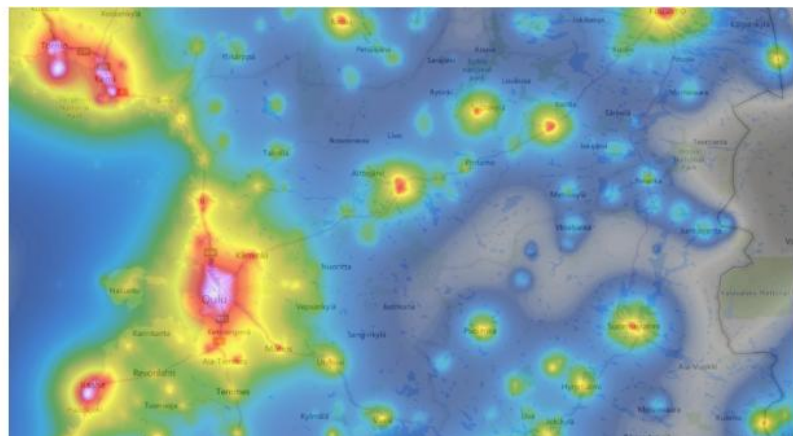
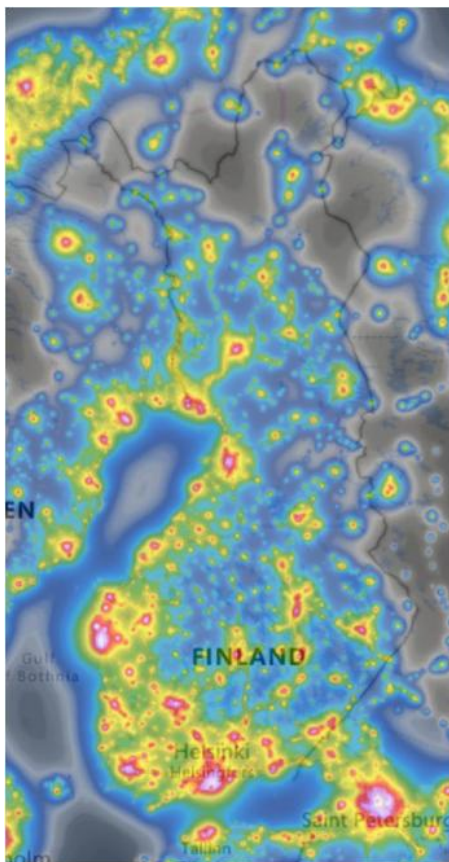
15.1.2026

LIITE 4

Kuvakaappaus oik. Lightpollutionmap.info. Suunnitellun Pateniemen rantareitin kohdalla Kuivasniityllä Bortlen luokka 5.

Kuvakaappaus vas. [SKYGLOW - Light Pollution Awareness Project in collaboration with International Dark-Sky Association](https://www.skyglow.org/)

Kuvakaappaus valosaastekartasta Lightpollutionmap.info. Oulu vasemmassa reunassa.

Kuvakaappaus valosaastekartasta Lightpollutionmap.info. Tummanharmaat ovat pimeitä paikkoja. Valoisuus lisääntyy v.harmaasta-t.sin-sin-vihr-kelt-or-pun-lilanvalkoiseen (ks. Bortlen luokitus, samat värikodit).

15.1.2026

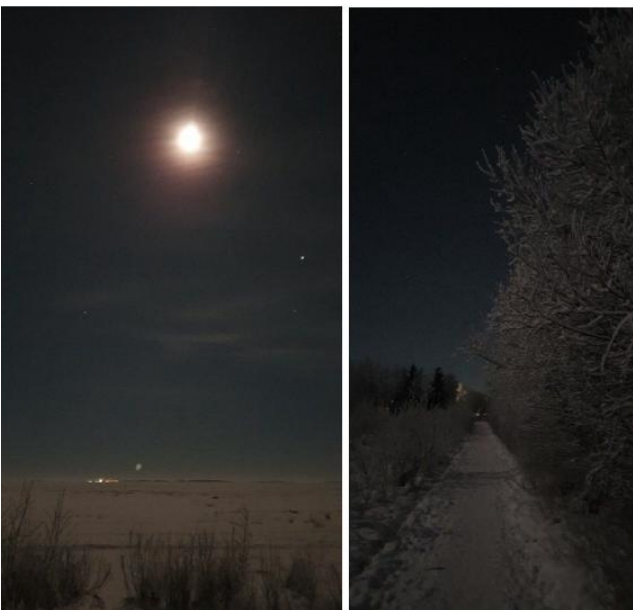
LIITE 4

Kuvakaappaus valosaastekartasta Lightpollutionmap.info. Tummanharmaat ovat pimeitä paikkoja. Valoisuus lisääntyy vaaleanharmaasta → tummansiniseen → siniseen → vihreään → keltaiseen → oranssiin → purppuraan → lilanvalkoiseen (ks. Bortlen luokitus, samat värikoodit).

26.1.2025 klo 21.38 Kuivasniityn kohdalla

Tämä iltaruskonäkymä Kuivasniitylle Jalkatien, Tuumatien ja Sylitien asuntojen suunnalta: Jupiter, Härkä, Seulaset. Näistä ei näkyisi kuin Jupiter valaistulla alueella. Näkymä menetetään, jos valaistus tulee.

Kuutamo Kuivasniityllä ja rantareitillä 12.1.2025 klo 3.

Kaavoituksen vastine

Pateniemen rantareitti tukee Oulun kaupunkistrategiaa 2030 edistämällä kestävästä liikkumisesta, kävelyä ja pyöräilyä sekä parantamalla viheralueiden ja reitistöjen saavutettavuutta. Reitti palvelee sekä työmatka- että virkistyskäyttöä ja lisää turvallisuutta ja houkuttelevuutta ympäri vuoden.

Reitti sijoittuu pääosin olemassa olevalle siirtoviemärin maastokäytävälle, mikä vähentää uuden maaston avaamista ja pienentää rakentamisen vaikutuksia.

Kuivasniityn ja Jukurinrannan luontoarvot sekä HELMI-ohjelman kohteet huomioidaan kaavasuunnittelussa. Reitlin linjaus hyödyntää pääosin olemassa olevaa siirtoviemärin maastokäytävää, mikä vähentää uuden maaston avaamista ja pienentää vaikutuksia luonnon monimuotoisuuteen. Luontoselvitykset sekä niiden pohjalta laadittu vaikutusten arviointi kattaa pesimäalueet, muuttoreitit ja viheryhteydet.

Luontoarvot huomioidaan suunnittelussa. Valaistusratkaisut eivät ole kaavassa yksityiskohtaisesti määriteltä, vaan ne suunnitellaan toteutusvaiheessa. Valaistussuunnittelussa kiinnitetään erityistä huomiota muun muassa valaistuksen voimakkuuteen ja värilämpötilaan sekä valaistuksen säädettävyyteen vuorokauden- ja vuodenaikojen mukaan. Tavoitteena on toteuttaa valaistus, joka soveltuu luontevasti ympäristöönsä ja aiheuttaa mahdollisimman vähän haittavaikutuksia.

Maisemalliset arvot otetaan huomioon valaistuksen suunnittelussa. Tavoitteena on säilyttää maiseman nykytilan avoimuus ja luonnonmukaisuus.

Pimeän kokemisen merkitys tunnistetaan. Ratkaisuilla pyritään säilyttämään mahdollisuus nauttia myös pimeästä ja sen tarjoamista luontoelämyksistä.

Palautteessa esitetyt näkökohdat otetaan huomioon jatkosuunnittelussa.

Mielipide 5

Tämä muistutus keskittyy suunnitteilla olevan Pateniemen rantareitin varrella sijaitsevaan Kuivasniityn alueeseen, jolle on ainutlaatuiset näkymät Asunto Oy Oulun Ainonrannan (Jalkatie 2) taloyhtiöstä. Erityisesti huolta herättää rantareitin varrelle suunniteltu valaistus ja sen vaikutukset luontoon, maisemaan ja asumiseen.

Luontoon kohdistuvat vaikutukset

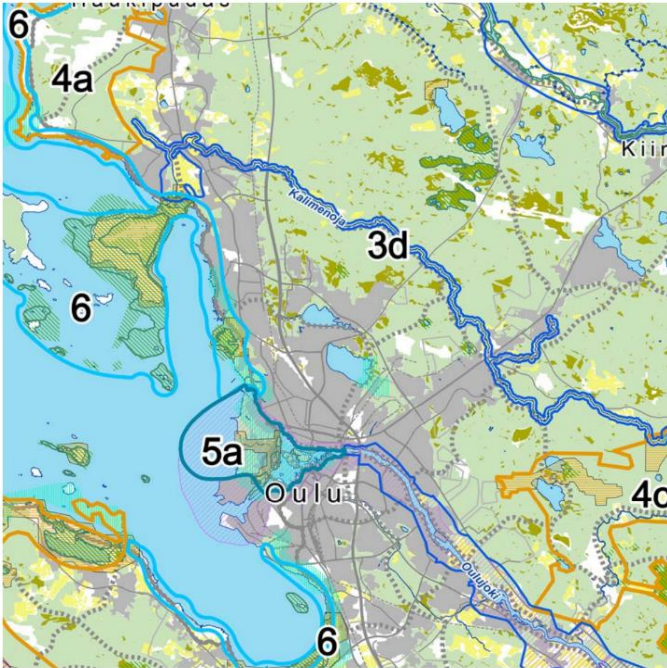
Uuden Oulun (Oulu, Haukipudas, Kiiminki, Oulunsalo, Ylikiiminki ja Yli-Ii) Vilmo-suunnitelman (https://www.ouka.fi/sites/default/files/attachments/VILMO_loppuraportti_muokattu.pdf) tavoitteena on paikantaa monimuotoisuudeltaan arvokkaat kohteet Oulun alueella. Kuivasniityn alue on osa laajempaa tärkeäksi luokiteltua Perämerenrannikon ekosysteemipalvelua (kartassa alue 6), missä sijaitsee runsaasti uhanalaisten ja harvinaisten lajien keskittymiä. Vilmo-suunnitelma antaa maankäytölle suosituksia, joiden tarkoituksena on nostaa esille alueen maiseman ja luonnon arvot,

15.1.2026

LIITE 4

joihin **tulisi erityisesti kiinnittää huomiota**. Perämerenrannikon huomioitavia piirteitä, jotka pätevät erityisesti Kuivasniityn kohdalla, ovat merenrantaniityt, lintualueet, monimuotoisuuskeskittymät, avoin merenrantamaisema ja vapaa rantaviiva.

Kuva 18. Ote liitekartasta 1.5 Luonnon ja maiseman suositukset maankäytölle.

Vilmo-suunnitelman valmistumisen jälkeen Kuivasniitty nostettiin yhdeksi kunnostuskohteeksi osana Valtioneuvoston Helmi-elinympäristöohjelmaa.

(<https://ym.fi/documents/1410903/33891758/Helmi-elinymp%C3%A4rist%C3%B6ohjelma+2021%E2%80%932030+Valtioneuvoston+periaatep%C3%A4%C3%A4t%C3%B6s.pdf/091a7376-4a20-60e6-8821-a063a10b5324/Helmi-elinymp%C3%A4rist%C3%B6ohjelma+2021%E2%80%932030+Valtioneuvoston+periaatep%C3%A4%C3%A4t%C3%B6s.pdf?t=1633600246140>)

Helmi-ohjelman rantaluontokohteiden, jollainen Kuivasniityn aluekin on, toimenpiteiden tavoitteena on ennallistaa luontotyyppäjä ja parantaa niille ominaisten eliölajien elinympäristöjä kunnostusraivauksella, niitolla sekä maaperän ja juuriston jyrtsinnällä.

Huolenaiheeksi nousee Pateniemen rantareitille suunniteltu katuvalaistus ja sen vaikutus eliölajien käyttäytymiseen, erityisesti lintujen elinympäristöön ja pesimärauhaan. Keinotekoinen valaistus sekoittaa lintujen luonnollista käyttäytymistä ja suuntavaistoa sekä altistaa niitä ja pesiä saalistukselle.

Maisemaan kohdistuvat vaikutukset

Helmi-ohjelman toimenpiteenä toteutettu Kuivasniityn kunnostusraivaus, niitto sekä maaperän ja juuriston jyrshintä ovat edesauttaneet merenrantamaiseman avoimena pysymistä upealla tavalla. Asunto Oy Oulun Ainonrannan asukkaat ovat etuoikeutetusti päässeet kodeistaan nauttimaan paitsi rikastuneen linnuston seuraamisesta, myös avoimen merenrantanäkymän **valosaasteettomasta** vuodenaikojen seuraamisesta upeine auringonlaskuineen, tähtitaivaineen, revontulineen ja nousevine ukkosineen. Se on arvo, jota ei voi rahassa mitata. Ajatus siitä, että tämä harvinaislaatuinen mahdollisuus rakennetussa ympäristössä turmeltaisiin katuvalaistuksella, tuntuu surulliselta. Maiseman koko upeus ei avaudu myöskään rantareittiä virkistysmielessä käyttäville ohikulkijoille, jos tähtitaivas ja revontulet himmennetään keinovalolla.

Suunniteltu katuvalaistus lisää valosaastetta myös Asunto Oy Oulun Ainonrannan asukkaiden kodeissa erityisesti niillä, joiden makuuhuoneet ovat merelle päin. Pimeydellä on arvonsa myös hyvän ja terveellisen unen edistäjänä.

Asumiseen kohdistuvat vaikutukset

Pohjoisen rantareitin sijaintikarttojen (<https://www.ouka.fi/media/1888/download>) perusteella Pateniemen rantareitille suunnitellaan kevyenliikenteen liittymiä Asunto Oy Oulun Ainonrannan tontin molemmilta laidoilta Jalkatieltä ja Tuumatieltä. Jo tällä hetkellä olemassa olevat polunomaiset väylät suunnitellun rantareitin pohjalle ovat ahtaat ja kulkevat aivan tontin rajalla sivuten asukkaiden pihoja. Huolestumme on, että kevyenliikenteen liittymät aiheuttavat häiriöitä taloyhtiön asukkaille, ja näkemyksemme mukaan ne tulisivat toteuttaa kaduille, joissa väljyyttä on enemmän.

Kartta 4 Karinkanta

15.1.2026

LIITE 4

Kaavoituksen vastine

Kaavoituksen tavoitteena on toteuttaa Pateniemen rantareitti osana Pohjoista rantareittiä, joka on Oulun kaupunkistrategian 2030 ja Uuden Oulun yleiskaavan mukainen jalankulun- ja pyöräilyn yhteys. Reitti parantaa alueen saavutettavuutta, turvallisuutta ja virkistyskäyttöä.

Kuivasniityn ja Jukurinrannan luontoarvot sekä HELMI-ohjelman kohteet huomioidaan kaavasuunnittelussa. Reitin linjaus hyödyntää pääosin olemassa olevaa siirtoviemäriin maastokäytävää, mikä vähentää uuden maaston avaamista ja pienentää vaikutuksia luonnon monimuotoisuuteen. Kaavaa varten on laadittu luonto- ja maisemaselvitykset. Vaikutusten arviointi kattaa pesimäalueet, muuttoreitit ja viheryhteydet.

Luontoarvot huomioidaan suunnittelussa. Valaistusratkaisut eivät ole kaavassa yksityiskohtaisesti määritelty, vaan ne suunnitellaan toteutusvaiheessa. Valaistussuunnittelussa kiinnitetään erityistä huomiota muun muassa valaistuksen voimakkuuteen ja värilämpötilaan sekä valaistuksen säädettävyyteen vuorokauden- ja vuodenaikojen mukaan. Tavoitteena on toteuttaa valaistus, joka soveltuu luontevasti ympäristöönsä ja aiheuttaa mahdollisimman vähän haittavaikutuksia.

Maisemalliset arvot otetaan huomioon valaistuksen suunnittelussa. Tavoitteena on säilyttää maiseman nykytilan avoimuus ja luonnonmukaisuus.

Kaavoitus katsoo, että reitti voidaan toteuttaa siten, että luonnon monimuotoisuus säilyy ja virkistyskäyttö paranee.

Mielipiteessä esitetyt huomiot kevyen liikenteen liittymien sijoittumisesta ja niistä mahdollisesti aiheutuvista häiriöistä on otettu huomioon. Kaavaratkaisua on muutettu siten, että Jalkatien ja Tuumatien poikittaisyhteydet rantareitille on poistettu. Näin vältetään kulkuyhteyksien sijoittuminen aivan tontin rajaan ja asuinpihojen välittömään läheisyyteen.

Palautteessa esitetyt näkökohdat otetaan huomioon jatkosuunnittelussa.

Mielipide 6

Pohjoisen rantareitin kevyen liikenteen väylän valaistuksen vaikutuksia arvioitaessa on huomioitava sekä kansalliset että EU-tason säädökset ja ohjelmat, jotka tähtäävät luonnon monimuotoisuuden suojeluun. Erityisesti Valtioneuvoston valmisteleva **Helmi-elinympäristöohjelma** sekä EU:n luonto- ja lintudirektiivit tarjoavat perusteluja **valaistuksen rakentamatta jättämiselle suojelluilla pesintäalueilla**.

Helmi-elinympäristöohjelma

Helmi-ohjelman tavoitteena on vahvistaa Suomen luonnon monimuotoisuutta ja parantaa heikentyneiden elinympäristöjen tilaa (<https://ym.fi/helmi>). Pohjois-Pohjanmaalla Helmi-ohjelman toimenpano keskittyy muun muassa lintuvesien ja kosteikkojen kunnostukseen sekä perinnebiotooppien hoitoon. Näillä toimilla pyritään parantamaan lintujen elinympäristöjä ja turvaamaan niiden pesimärauhat.

15.1.2026

LIITE 4

Valaistuksen lisääminen pesimäalueille voi häiritä lintujen luonnollista käyttäytymistä, kuten pesimistä ja ruokailua, sekä altistaa ne saalistukselle. Keinovalossa voi muuttua ekosysteemien tasapaino houkuttelemalla alueelle uusia lajeja ja syrjäyttämällä valoa karttavia lajeja, mikä voi vaikuttaa luonnon monimuotoisuuteen ja turvallisuuteen. Tämä on ristiriidassa Helmi-ohjelman tavoitteiden kanssa, jotka painottavat luonnon ennallistamista ja elinympäristöjen parantamista.

EU:n luonto- ja lintudirektiivit

Euroopan unionin luontodirektiivit (92/43/ETY) ja lintudirektiivi (2009/147/EY) ovat keskeisiä säädöksiä luonnon monimuotoisuuden suojelussa. Lainsäädännön tavoitteena on saavuttaa ja ylläpitää suotuisa suojelutaso lajeille ja luontotyypeille, mikä edellyttää lajien elinympäristöjen säilyttämistä ja häiriöiden minimoimista (EU:n luonto- ja lintudirektiivit).

Lintudirektiivi puolestaan velvoittaa jäsenvaltioita suojelemaan kaikkia luonnonvaraisia lintulajeja Euroopan alueella, mukaan lukien niiden elinympäristöjen suojelu ja häiriöiden estäminen erityisesti pesimäaikana. **Valaistuksen aiheuttama häiriö pesimäalueilla voi olla ristiriidassa näiden velvoitteiden kanssa. Valaistuksen suunnittelussa tulisi siksi ottaa huomioon herkät alueet, minimoida valosaasteen leviäminen ja käyttää valonlähteitä, jotka vähentävät häiriötä lintujen elinympäristölle.**

Yhteenveto

Edellä mainittujen ohjelmien ja direktiivien perusteella voidaan esittää, että valaistuksen rakentamatta jättäminen suojellulle pesintäalueelle tukee sekä kansallisia että EU-tason tavoitteita luonnon monimuotoisuuden säilyttämiseksi.

Valaistuksen aiheuttamien häiriöiden välttäminen edistää lintujen pesimärauhan turvaamista ja elinympäristöjen laadun parantamista, mikä on linjassa sekä Helmi-elinympäristöohjelman että EU:n luonto- ja lintudirektiivien kanssa.

Kaavoituksen vastine

Kaavoituksen tavoitteena on toteuttaa Pateniemen rantareitti osana Pohjoista rantareittiä, joka on Oulun kaupunkistrategian 2030 ja Uuden Oulun yleiskaavan mukainen jalankulun- ja pyöräilyn yhteys. Reitti parantaa alueen saavutettavuutta, turvallisuutta ja virkistyskäyttöä.

Kuivasniityn ja Jukurinrannan luontoarvot sekä HELMI-ohjelman kohteet huomioidaan kaavasuunnittelussa. Reitin linjaus hyödyntää pääosin olemassa olevaa siirtoviemäriin maastokäytävää, mikä vähentää uuden maaston avaamista ja pienentää vaikutuksia luonnon monimuotoisuuteen. Vaikutusten arviointi kattaa pesimäalueet, muuttoreitit ja viheryhteydet.

Luontoarvot huomioidaan suunnittelussa. Valaistusratkaisut eivät ole kaavassa yksityiskohtaisesti määritelty, vaan ne suunnitellaan toteutusvaiheessa. Valaistussuunnittelussa kiinnitetään erityistä huomiota muun muassa valaistuksen voimakkuuteen ja värilämpötilaan sekä valaistuksen

15.1.2026

LIITE 4

säädettävyyteen vuorokauden- ja vuodenaikojen mukaan. Tavoitteena on toteuttaa valaistus, joka soveltuu luontevasti ympäristöönsä ja aiheuttaa mahdollisimman vähän haittavaikutuksia.

Maisemalliset arvot otetaan huomioon valaistuksen suunnittelussa. Tavoitteena on säilyttää maiseman nykytilan avoimuus ja luonnonmukaisuus.

Kaavoitus katsoo, että reitti voidaan toteuttaa siten, että luonnon monimuotoisuus säilyy ja virkistyskäyttö paranee.

Palautteessa esitetyt näkökohdat otetaan huomioon jatkosuunnittelussa.

← OULUN KESKUSTA

VIRPINIEMI →

LIITE 5

LUONNOS 17.4.2025

YLEISSUUNNITELMAN PÄIVITYS

Pateniemen rantareitti välillä
Rajahaudantie – Itäahdenkuja

Suunnitelmakartta 1

Karinkanta

2025

1:2000

← OULUN KESKUSTA

→ VIRPINIEMI

LIITE 5

LUONNOS 17.4.2025

YLEISSUUNNITELMAN PÄIVITYS

Pateniemen rantareitti välillä
Rajahaudantie – Itälahdenkuja

Suunnitelmapaketti 2
Karinkanta

2025

1:2000

